

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงิน
ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
FACTORS INFLUENCING FINANCIAL FREEDOM
OF MILLENNIALS IN BANGKOK

พิมพ์นารา ทรัพย์เรืองเงิน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราทางการเงิน
ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

FACTORS INFLUENCING FINANCIAL FREEDOM
OF MILLENNIALS IN BANGKOK

PIMNARA SABRUEANGRIN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
(Business Administration(Management))

Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงิน

ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ของ

พิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ เดิมประเสริฐสกุล)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี เหล่าพัดจัน)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จรินทร์ จารุเสน)

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงิน ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	พิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน
ปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ เต็มประเสริฐสกุล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล และวัดระดับอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครด้วยอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง ซึ่งเป็นวิธีการวัดระดับอิสรภาพทางการเงินรูปแบบที่แตกต่างจากงานวิจัยก่อนหน้านี้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวมิลเลนเนียลที่อาศัยหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยของอัตราส่วนความอยู่รอดเท่ากับ 5.7114 และคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครเท่ากับ 3.1895 ซึ่งอัตราส่วนทั้งสอง มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่า โดยเฉลี่ยแล้วชาวมิลเลนเนียลมีอิสรภาพทางการเงิน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แสดงให้เห็นว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครในทิศทางตรงข้าม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ทักษะทางการเงิน, อิสรภาพทางการเงิน, ชาวมิลเลนเนียล

Title	FACTORS INFLUENCING FINANCIAL FREEDOM OF MILLENNIALS IN BANGKOK
Author	PIMNARA SABRUEANGRIN
Degree	MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Santi Termprasertsakul

The research aims to study the factors influencing the financial freedom of millennials in the Bangkok metropolitan area. The factors included demography, financial literacy, and personal risk awareness which were assumed to influence the financial freedom of millennials in this paper. Moreover, the survival ratio and the wealth ratio employed to measure the financial freedom of millennials in the Bangkok metropolitan area. The sample in this research included 400 millennials who live or stay in the Bangkok metropolitan area. A Questionnaire was used as a tool for data collection. The statistics used in the hypothesis testing included multiple regression analysis. The results showed that millennials in the Bangkok metropolitan area had financial freedom, since the average survival ratio is 5.7114 and the average wealth ratio is 3.1895, with both ratios are greater than one. The multiple regression results revealed that age positively influenced financial freedom in terms of the survival ratio and the wealth ratio of millennials in the Bangkok metropolitan area and at a statistically significant level of 0.01. In addition, financial behavior negatively influencing financial freedom in terms of the survival ratio and the wealth ratio of millennials in the Bangkok metropolitan area and at statistically significant levels of 0.05 and 0.01, respectively.

Keyword : Financial Literacy, Financial Freedom, Millennials

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จรูปร่างได้ดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ เต็มประเสริฐสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตาและเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์สุพาดา สิริกุตตา และอาจารย์ ดร.จรินทร์ จารุเสน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความช่วยเหลือ ความเมตตา ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีต่อผู้วิจัยเสมอมา รวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ช่วยประสานงาน ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำเป็นอย่างดี จนให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วง

ผู้วิจัยขอขอบคุณพระคุณบิดา มารดา พี่สาว ญาติ และเพื่อนของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุน และส่งเสริม เป็นกำลังใจให้และอยู่เคียงข้างตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนและรุ่นพี่นิสิต คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม สาขาการจัดการและการตลาด ที่ให้คำปรึกษาที่ดีเกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์ตลอดมา

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ และสละเวลาในการตอบแบบสอบถามที่มีส่วนสำคัญในการทำวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

พิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	3
ความสำคัญของงานวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	10
1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎี.....	10
1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์.....	10
1.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน	16

1.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล	25
1.4 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงิน.....	37
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากรศาสตร์และอิสรภาพทางการเงิน	44
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงินและอิสรภาพทางการเงิน	51
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลและอิสรภาพทางการเงิน	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	55
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	55
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	57
วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การจัดทำข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สังเขปการวิจัย.....	114
ความมุ่งหมายของการวิจัย	114
ความสำคัญของงานวิจัย	114
ขอบเขตการวิจัย.....	114
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	115
สมมติฐานในการวิจัย	116
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	121
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	122
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน	127
การอภิปรายผล	129
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย	133
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	134
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก.....	142
ภาคผนวก ก	143
ภาคผนวก ข	157
ประวัติผู้เขียน.....	159

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สัดส่วนจำนวนประชากรในแต่ละเจนเนอเรชันใน พ.ศ. 2562.....	2
ตาราง 2 การแบ่งเจนเนอเรชันของนักวิจัยตามปีเกิดคริสต์ศักราช.....	12
ตาราง 3 ข้อคำถามของ Lusardi and Mitchell (2006).....	19
ตาราง 4 ชุดคำถามที่ใช้วัดระดับทางการเงินของประชากรไทย	24
ตาราง 5 การกำหนดวิธีจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม	33
ตาราง 6 ทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงตามประเภทความเสี่ยง	34
ตาราง 7 วิธีการบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงส่วนบุคคลในแต่ละด้าน	36
ตาราง 8 ความแตกต่างของทักษะทางการเงินของแต่ละเจนเนอเรชัน	45
ตาราง 9 การแบ่งเจนเนอเรชันของ ก.ล.ต.	49
ตาราง 10 การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	56
ตาราง 11 จำนวนความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ	74
ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ.....	74
ตาราง 13 จำนวนความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด.....	74
ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ.....	75
ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินโดยรวม	75
ตาราง 16 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน.....	76
ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน.....	77

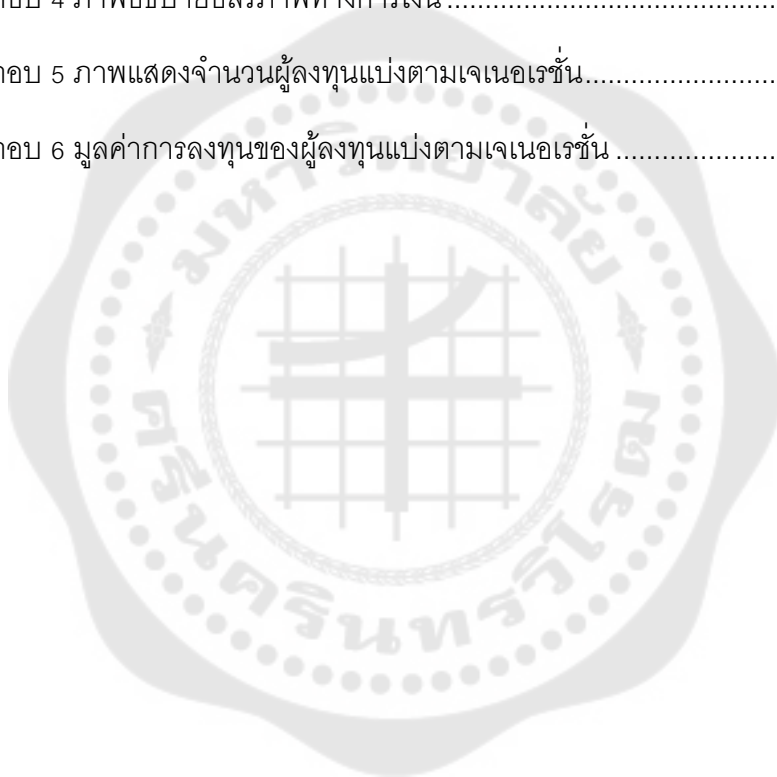
ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน.....	78
ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล	78
ตาราง 20 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ.....	80
ตาราง 21 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร.....	81
ตาราง 22 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ	81
ตาราง 23 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน	83
ตาราง 24 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน	83
ตาราง 25 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย	84
ตาราง 26 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน	85
ตาราง 27 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ	85
ตาราง 28 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ	86
ตาราง 29 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น	87
ตาราง 30 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง	88
ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	89
ตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter.....	90

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	92
ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter.....	93
ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	95
ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter.....	96
ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	97
ตาราง 38 ผลการวิเคราะห์ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter.....	98
ตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	99
ตาราง 40 ผลการวิเคราะห์การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter.....	99

ตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อ อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร.....	100
ตาราง 42 ผลการวิเคราะห์การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงิน ด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความ ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter.....	101
ตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทาง การเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลใน กรุงเทพมหานคร	102
ตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มี อิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหา นคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter	103
ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทาง การเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหา นคร.....	106
ตาราง 46 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มี อิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter	108
ตาราง 47 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	110

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 ภาพแสดงวิธีการวัดระดับทักษะทางการเงิน 3 กรณี.....	18
ภาพประกอบ 3 ภาพแสดงองค์ประกอบของความตระหนัก	26
ภาพประกอบ 4 ภาพอธิบายอิสรภาพทางการเงิน	38
ภาพประกอบ 5 ภาพแสดงจำนวนผู้ลงทุนแบ่งตามเจเนอเรชั่น.....	50
ภาพประกอบ 6 มูลค่าการลงทุนของผู้ลงทุนแบ่งตามเจเนอเรชั่น	50

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันฐานะการเงินของครัวเรือนไทยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีหนี้ ซึ่งมีความเปราะบางในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และกลุ่มครัวเรือนที่มีหนี้ ซึ่งมีความเปราะบางมากขึ้นอย่างชัดเจน ครัวเรือนเหล่านั้นตกอยู่ในสถานะที่อ่อนไหวต่อความผันผวนของเศรษฐกิจ สะท้อนได้จากระดับการออมที่น้อยลง การเป็นหนี้เพิ่มขึ้น เป็นหนี้เร็วขึ้น และเป็นหนี้มากขึ้น ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนเป็นสาเหตุของปัญหาหนี้สิน เพราะถึงแม้ว่าครัวเรือนไทยในปัจจุบันจะมีสัดส่วนรายได้มั่นคงมากขึ้น ซึ่งควรเป็นปัจจัยบวกที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการบริหารเงิน แต่ในความเป็นจริง ครัวเรือนเหล่านั้นมีการใช้จ่ายที่สูงขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เช่น การซื้อของออนไลน์ หรือ การเข้าถึงสื่อโซเชียลมีเดียที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการและการบริโภคสินค้าและบริการมากขึ้น และแนวโน้มของอิทธิพลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าวจะรุนแรงมากยิ่งขึ้นในอนาคต (สรา ชื่นโชคสันต์, ภาวนิสร์ ชั่ววัลลี, และ วิริยะ ดำรงค์ศิริ, 2562)

พฤติกรรมทางการเงินดังกล่าว ได้แก่ การใช้จ่าย การกู้ยืม การออม และการลงทุน สามารถสะท้อนให้เห็นผ่านการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน บุคคลที่มีอัตราส่วนทางการเงินจะต้องมีอัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) หรืออัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ทั้งสองอัตราส่วนนี้พิจารณาจากรายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากการทำงาน และค่าใช้จ่าย หากบุคคลมีการใช้จ่ายและการกู้ยืมน้อยลง การออมและการลงทุนเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราส่วนทางการเงินของบุคคลนั้นเพิ่มขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การมีอัตราส่วนทางการเงิน หมายถึง การที่บุคคลมีอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งการที่ประชาชนในประเทศมีอัตราส่วนทางการเงิน แสดงว่าประชาชนสามารถอยู่รอดและมีความมั่งคั่ง มีฐานะทางการเงินที่เข้มแข็ง สามารถช่วยให้ระบบเศรษฐกิจในระดับมหภาคมีความแข็งแกร่งในระดับรากฐาน เพราะฉะนั้นการเตรียมความพร้อมและการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนรุ่นใหม่ที่กำลังจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างชาว milenial เป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

ประชากรไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2562 มีจำนวนทั้งหมด 66,558,935 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) สามารถจำแนกประชากรออกเป็นแต่ละเจนเนอเรชัน ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 สัดส่วนจำนวนประชากรในแต่ละเจนเนอเรชันใน พ.ศ. 2562

เจนเนอเรชัน	จำนวน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	หมายเหตุ
Z	14,134,855	21.23	เกิดก่อน พ.ศ. 2544
Y	18,706,353	28.11	เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543
X	15,441,582	23.20	เกิดระหว่าง พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2523
Baby Boomer	16,646,363	25.01	เกิดก่อน พ.ศ. 2509
อื่น ๆ	1,629,782	2.45	ไม่ทราบปีเกิด, ประชากรในทะเบียนบ้านกลาง, ประชากรที่ไม่ใช่สัญชาติไทย และประชากรที่อยู่ระหว่างการย้าย
รวม	66,558,935	100	

จากตารางพบว่า ประชากรในประเทศไทย ประกอบด้วยกลุ่มคนเจนเนอเรชัน Y หรือ ชาว มิลเลนเนียล (Millennials) คือ ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 เป็นสัดส่วนมากที่สุด จำนวน 18,706,353 คน คิดเป็นร้อยละ 28.11 ของจำนวนประชากรไทยทั้งหมด ซึ่งชาว มิลเลนเนียลประกอบด้วยกลุ่มวัยทำงานเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ชาว มิลเลนเนียลเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

โดยทั่วไปชาว มิลเลนเนียลเติบโตมาพร้อมกับการใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตในการ ดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ชอบความรวดเร็วและไม่มีความอดทน ชาว มิลเลนเนียลมักจะต้องการ สร้างอนาคตที่ดี มั่นคง และต้องการบรรลุเป้าหมายทางการเงินในช่วงชีวิตที่เร็วขึ้น แต่ในทาง กลับกันแบบสำรวจ พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรชาว มิลเลนเนียลไทยทั้งหมดมี ภาระหนี้สินต่อคน 432,000 บาท ร้อยละ 20 ของชาว มิลเลนเนียลที่ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ โดยคิด เป็นร้อยละ 7.1 ของสินเชื่อทั้งหมดที่มีการผิดนัดชำระ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559, อ้างถึงใน ลาวัณย์ วาริชนันท์, 2563) เพราะสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบไปด้วย เทคโนโลยีอันทันสมัย ทำให้ชาว มิลเลนเนียลสูญเสียไปกับคำว่า “ของมันต้องมี” (ศูนย์วิเคราะห์ ธนาคารทหารไทย, 2562) และทำให้ชาว มิลเลนเนียลมีความมั่นใจในความคิดของตัวเอง ประกอบ กับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ทำให้ชาว มิลเลนเนียลมีการวางแผนทางการเงินในทิศทางที่ไม่เหมาะสม หากพฤติกรรมดังกล่าวยังไม่ถูก

ปรับเปลี่ยน ขาวมิลเลนเนียลจะเกี่ยวพันไปพร้อมกับหนี้สิน ซึ่งทำให้เป็น “หลุมดำ” ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินของขาวมิลเลนเนียลข้างต้น เป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลในโซเชียลมีเดียของขาวมิลเลนเนียลของศูนย์วิเคราะห์ธนาคารทหารไทยเท่านั้น พฤติกรรมทางการเงินที่สะท้อนผ่านอิสรภาพทางการเงินของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันไปจากอิทธิพลของลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ รวมถึงอิทธิพลจากความแตกต่างของระดับทักษะทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และอิทธิพลจากความแตกต่างของระดับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ล้วนอาจทำให้อิสรภาพทางการเงินของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของขาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิสรภาพทางการเงินที่ผ่านมา พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงินส่วนใหญ่ เช่น พฤติกรรมการออม หรือพฤติกรรมการลงทุน เป็นต้น แต่มีงานวิจัยจำนวนน้อยที่แสดงถึงระดับอิสรภาพทางการเงิน ซึ่งงานวิจัยนี้จะใช้อัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งเป็นเครื่องมือในการวัดระดับอิสรภาพทางการเงินจึงจะทำให้ได้ผลลัพธ์แบบใหม่ โดยการศึกษาครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของขาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร และนำไปปรับใช้ในการวางแผนเสริมสร้างอิสรภาพทางการเงินให้กับขาวมิลเลนเนียล รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการนำผลการวิจัยไปพิจารณาการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างทักษะทางการเงิน และเพิ่มพูนการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลให้กับขาวมิลเลนเนียลอย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ต่อยอดการสร้างผลงานวิจัย หรือผลงานทางวิชาการต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของขาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของขาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของขาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของงานวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล และนำไปปรับใช้ในการวางแผนเสริมสร้างอิสรภาพทางการเงินให้กับชาวมิลเลนเนียล
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการนำผลการวิจัยไปพิจารณาการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างทักษะทางการเงิน และเพิ่มพูนการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ให้กับชาวมิลเลนเนียลอย่างเหมาะสม
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ แนวคิดหรือทฤษฎีที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวมิลเลนเนียลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวมิลเลนเนียลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน และได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 15 คน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาตรี

1.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

2. ทักษะทางการเงิน

2.1 ความรู้ทางการเงิน

2.2 พฤติกรรมทางการเงิน

2.3 ทักษะทางการเงิน

3. การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ตัวแปรตาม ได้แก่ อิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. อัตราส่วนความอยู่รอด

2. อัตราส่วนความมั่งคั่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ชาวมิลเลนเนียล** หมายถึง กลุ่มคนเจนเอเรชั่น Y หรือ บุคคลที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 ดังนั้น ณ ปี พ.ศ. 2564 ชาวมิลเลนเนียลจึงหมายถึงคนกลุ่มที่มีอายุ 21 ถึง 40 ปี

2. **ลักษณะทางประชากรศาสตร์** หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย

2.1 **เพศ** หมายถึง เพศที่กำหนดตามธรรมชาติที่เป็นลักษณะทางกายภาพที่ถูกกำหนดจากชีววิทยา ประกอบด้วย เพศชาย และ เพศหญิง

2.2 **อายุ** หมายถึง ช่วงเวลาที่บุคคลมีชีวิตอยู่ โดยนับเป็นจำนวนปีเต็มปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันเกิดจนถึงปัจจุบัน

2.3 **ระดับการศึกษาสูงสุด** หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่บุคคลได้ศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

2.4 **จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ** หมายถึง จำนวนบุคคลที่บุคคลหนึ่งต้องดูแลเรื่องภาระค่าใช้จ่ายของบุคคลนั้น เช่น บิดา มารดา บุตร เป็นต้น

3. **ทักษะทางการเงิน** หมายถึง การผสมผสานของความตระหนักรู้ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินและสุขภาพทางการเงินส่วนบุคคลที่ดี ประกอบด้วย

3.1 ความรู้ทางการเงิน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจแนวความคิดทางการเงิน เช่น การคำนวณอัตราดอกเบี้ย เงินเฟ้อ ความเสี่ยงทางการเงิน เป็นต้น

3.2 พฤติกรรมทางการเงิน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกเกี่ยวกับการใช้จ่าย การกู้ยืมเงิน การออม และการลงทุน ของบุคคลนั้น

3.3 ทศนคติทางการเงิน หมายถึง มุมมองหรือแนวคิดส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งทางการเงิน

4. การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล หมายถึง การเห็นความสำคัญต่อความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองในอนาคตทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่

4.1 ความเสี่ยงด้านสุขภาพ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการมีสุขภาพไม่ดี มีโรคภัยไข้เจ็บ ส่งผลให้บุคคลนั้นอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หรือสูญเสียรายได้

4.2 ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร หมายถึง ความเสี่ยงที่บุคคลจะเสียชีวิตก่อนวัยชรา อาจเกิดจากการประสบอุบัติเหตุ หรือมีโรคภัยไข้เจ็บอย่างเฉียบพลัน

4.3 ความเสี่ยงภัยจากการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ หมายถึง การที่บุคคลมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ หรือมีอายุที่ยืนยาวกว่าที่คาดไว้

4.4 ความเสี่ยงด้านหนี้สิน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บุคคลไม่สามารถชำระคืนหนี้สินที่ก่อไว้ หรือไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้กับเจ้าหนี้ได้

4.5 ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเสียหายหรือสูญหายต่อทรัพย์สินที่บุคคลเป็นเจ้าของ

4.6 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย หมายถึง ความเสี่ยงที่บุคคลจะไม่สามารถปลอดภัยในระหว่างการดำรงชีวิต หรือประสบอุบัติเหตุ

4.7 ความเสี่ยงด้านการลงทุน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บุคคลได้รับผลตอบแทนคลาดเคลื่อนจากผลตอบแทนที่กำหนดไว้

4.8 ความเสี่ยงด้านอาชีพ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่มั่นคงในอาชีพการงาน เช่น การถูกเลิกจ้าง หรือ ถูกพักงาน เป็นต้น

4.9 ความเสี่ยงภัยตามความรับผิดชอบ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการกระทำของตนเองที่มีผลกระทบต่อผู้อื่น

4.10 ความเสี่ยงภัยจากความผิดพลาดจากผู้อื่น หมายถึง ความเสี่ยงจากการที่บุคคลอื่นละเมิดหรือไม่ทำตามสัญญา หรือ ทำแต่ไม่สำเร็จภายในระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ ส่งผลให้เกิดความเสียหายทางการเงิน

5. อิสรภาพทางการเงิน ถูกวัดโดย

5.1 อัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) คำนวณจาก

$$\text{อัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio)} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน} + \text{รายได้จากการทำงาน}}{\text{ค่าใช้จ่าย}}$$

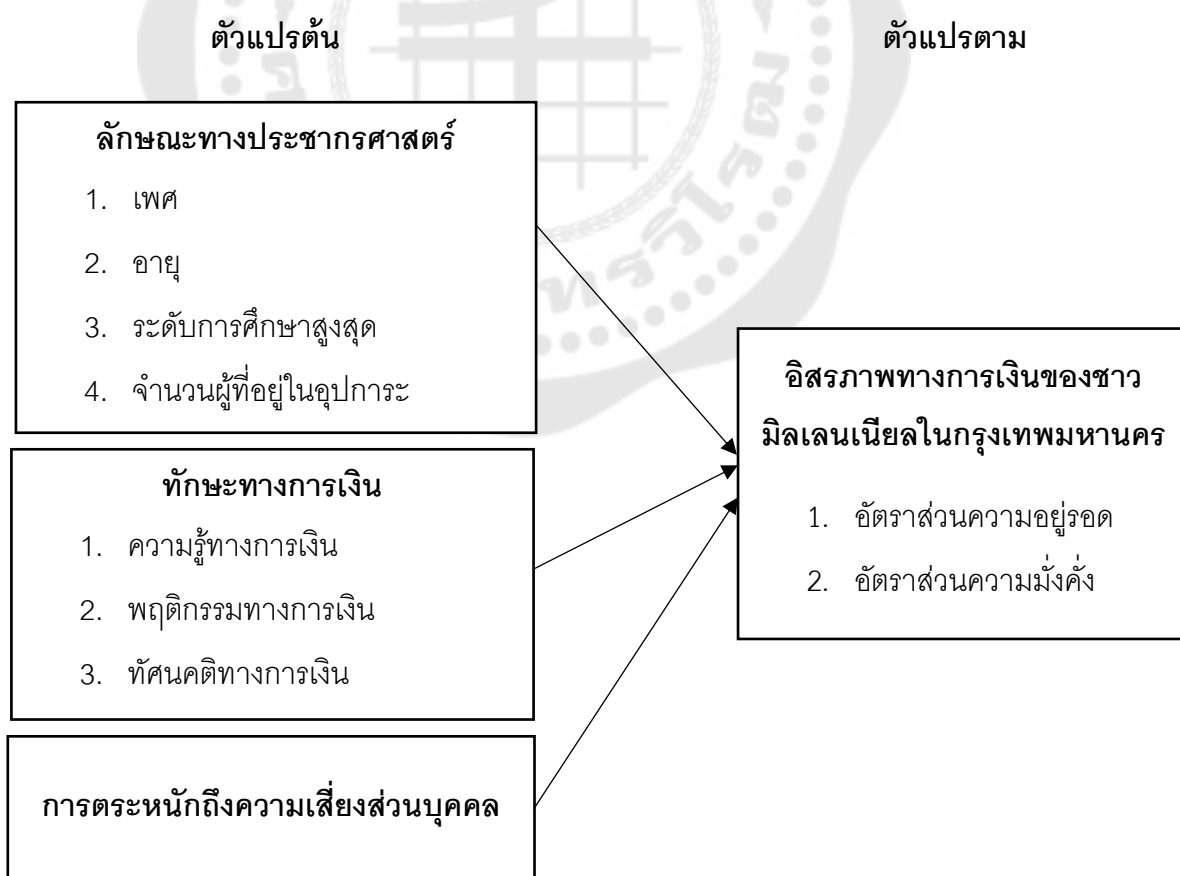
หากอัตราส่วนความอยู่รอดมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 หมายความว่า ชาว
มิลเลนเนียลมีอิสรภาพทางการเงินระดับที่ 1 อิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

5.2 อัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) คำนวณจาก

$$\text{อัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio)} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน}}{\text{ค่าใช้จ่าย}}$$

หากอัตราส่วนความมั่งคั่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 หมายความว่า ชาวมิลเลน-
เนียลมีอิสรภาพทางการเงินระดับที่ 2 อิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานที่ 4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎี

1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชั่น

1.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

1.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

1.3.1 นิยามความตระหนัก

1.3.2 ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของความรู้ การรับรู้ และความ

ตระหนัก

1.3.3 องค์ประกอบของความตระหนัก

1.3.4 หลักการและแนวคิดความเสี่ยง

1.3.5 หลักการและแนวคิดความเสี่ยงส่วนบุคคล

1.3.6 วิธีจัดการความเสี่ยง

1.4 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงิน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์และอิสรภาพทาง

การเงิน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงินและอิสรภาพทางการเงิน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลและอิสรภาพ

ทางการเงิน

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎี

1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ (Demography) หมายถึง ศาสตร์ของการศึกษาประชากรในด้านขนาดของประชากร โครงสร้างประชากร และการเปลี่ยนแปลงของประชากร โดยนักประชากรศาสตร์

อธิบายว่า ประชากร คือ กลุ่มคนที่มารวมตัวกัน ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง และมีลักษณะบางอย่างร่วมกัน เช่น อายุ เพศ ที่อยู่อาศัย สถานะสมรส เป็นต้น (TIMAEUS, 2018)

นักประชากรศาสตร์ได้อธิบายทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเกิดขึ้นจากแรงบังคับภายนอกที่มากระตุ้น และเชื่อว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ บุคคลที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันบุคคลที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่คล้ายคลึงกัน ก็มักจะมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันด้วย และได้อธิบายทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ว่า มนุษย์มีความแตกต่างกันจากองค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ความแตกต่างบางส่วนมาจากลักษณะแตกต่างทางชีวภาคหรือทางร่างกายของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่มาจากการเรียนรู้ การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ซึ่งรวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลแตกต่างกัน และการที่มนุษย์ถูกเลี้ยงดูภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้เปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน (Melvin L DeFleur และ Ball-Rokeach, 1996) ความแตกต่างของบุคคลดังกล่าวส่งผลต่อความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความฉลาด การแก้ปัญหา ความรวดเร็ว ความแม่นยำ การเห็น การฟัง การพูด การเขียน ความอดทน และความเครียด (ฐานะวัฒนา สุขวงศ์, ม.ป.ป.)

องค์ประกอบของประชากรสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ (G.Pol และ Thomas, 2006, p. 117)

1. คุณลักษณะทางชีวสังคม (Biosocial Characteristics) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Component) และชีววิทยา (Biological) ดังนั้นจึงเป็นคุณลักษณะที่ติดกับบุคคลมาตั้งแต่กำเนิด เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ เป็นต้น

2. คุณลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Characteristic) เป็นองค์ประกอบที่บ่งบอกลำดับชั้นทางสังคมของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างจากคุณลักษณะทางชีวสังคม เพราะคุณลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ได้ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด เช่น ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพการสมรส รูปแบบความเป็นอยู่ อาชีพ โครงสร้างครอบครัว เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีของประชากรศาสตร์ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ซึ่งลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันเหล่านั้นอาจส่งผลให้อิสรภาพทางการเงินของบุคคลแตกต่างกัน จากคำอธิบายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการนำข้อมูลด้านลักษณะทาง

ประชากรศาสตร์ไปใช้เป็นตัวแปรต้นในการทำการวิจัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่ออัตราทางการเงินหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Pol และ Thomas ในด้านการจำแนกองค์ประกอบประชากรมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล ในกรุงเทพมหานคร ด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของงานวิจัยนี้จึงประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชั่น

นักวิจัยและนักการตลาดได้แบ่งประชากรออกเป็นเจเนอเรชั่นต่าง ๆ ตามช่วงอายุที่แตกต่างกัน โดยใช้การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่มีผลต่อสังคมและเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ในการแบ่งประชากรแต่ละเจเนอเรชั่น เช่น สงครามโลก ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์นั้นส่งผลให้ความเป็นอยู่ รายได้ หรือการศึกษาของประชากรเปลี่ยนแปลงไป โดยแต่ละเจเนอเรชั่นมักจะมี ความคิด ค่านิยม ทักษะคติ มุมมองทางสังคม และพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน (Van den Bergh & Behrer, 2011, อ้างถึงใน เกริดา โคตาซารี, 2555)

นักวิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็นหลายเจเนอเรชั่น ได้แก่ 프리-ดีเพรสชั่น เจเนอเรชั่น (Pre-Depression Generation) ดีเพรสชั่นเจเนอเรชั่น (Depression Generation) เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) เจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) และเจเนอเรชั่นแซด (Generation Z) โดยสรุปได้ดังตารางที่ 2 (Ritchie, 2002; McCrindle&Hooper, 2007; The Portal, 2008; Behrstock&Clifford, 2009; Van den Bergh and Behrer, 2011; Williams&Page, 2010; Petrosky&Hernandez, 2010; Miller&Washington, 2012; Schoch, 2012; Solheim, 2012, อ้างถึงใน เกริดา โคตาซารี, 2555)

ตาราง 2 การแบ่งเจเนอเรชั่นของนักวิจัยตามปีเกิดคริสต์ศักราช

	Pre- Depression	Depression	Baby Boomers	Generation X	Generation Y	Generation Z
Ritchies (2002)	-	-	1943-1960	1961-1981	-	-
McCrindle & Hooper (2007)	-	Before 1946	1946-1964	1965-1979	1980-1994	1995-2009

ตาราง 2 (ต่อ)

	Pre- Depression	Depression	Baby Boomers	Generation X	Generation Y	Generation Z
Wuest, Welkey, Mogap & Nicols (2008)	-	-	1946-1964	1965-1976	1977-1994	-
Behrstock & Clifford (2009)	-	1925-1945	1946-1964	1965-1976	1977-1995	-
Puybaraud (2010)	-	1922-1945	1946-1964	1965-1990	1981-2000	-
Williams & Page (2010)	Before 1930	1930-1945	1946-1964	1965-1976	1977-1994	After 1994
Van den Bergh & Behrer (2011)	-	1928-1945	1946-1964	1965-1979	1980-1996	After 1996
Miller & Washington (2012)	-	Before 1946	1946-1964	1965-1979	1980-2000	After 2000
Schoch (2012)	-	Before 1946	1946-1964	1965-1980	1981-1996	-
Solheim (2012)	-	Before 1945	1945-1964	1965-1980	After 1980	-

พืมา เกริดา โคตาซารี (2555)

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้แบ่งเจนเนอเรชั่นออกเป็น 4 เจเนอเรชั่น ดังนี้

1. เบบี้บูมเมอร์ เกิดก่อน ค.ศ.1966 หรือ เกิดก่อน พ.ศ. 2509
2. เจเนอเรชั่น X เกิดระหว่าง ค.ศ.1966 ถึง ค.ศ.1980 หรือ เกิดระหว่าง พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2523
3. เจเนอเรชั่น Y เกิดระหว่าง ค.ศ.1981 ถึง ค.ศ. 2000 หรือ เกิดระหว่าง พ.ศ. 2424 ถึง พ.ศ. 2543
4. เจเนอเรชั่น Z เกิดหลัง ค.ศ. 2000 หรือ เกิดหลัง พ.ศ. 2544

ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมทางการเงินของแต่ละเจนเนอเรชั่น

การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่มีผลต่อสังคมและเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้มนุษย์ที่เกิดคนละเจนเนอเรชั่นมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมทางการเงินบางอย่างแตกต่างกัน จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปลักษณะนิสัยและพฤติกรรมทางการเงินของแต่ละเจนเนอเรชั่น ดังนี้

เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer)

เบบี้บูมเมอร์ คือ กลุ่มคนที่เกิดก่อน พ.ศ. 2509 ซึ่งปัจจุบันมีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 56 ปี เป็นกลุ่มคนที่เกิดหลังยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีผู้คนล้มตายจำนวนมาก หน่วยงานราชการหลายประเทศจึงมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีทายาทมากขึ้น ส่งผลให้มีอัตราการเกิดของประชากรจำนวนมาก คนกลุ่มนี้เติบโตมาพร้อมกับการเติบโตของเศรษฐกิจ ตั้งแต่เศรษฐกิจยุคตกต่ำสุดไปสู่ยุคอุตสาหกรรมในช่วงที่สงครามสงบลง คนกลุ่มนี้จึงมีความอดทน ยึดหยุ่น ยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างดี นอกจากนี้เจนเนอเรชั่นนี้เป็นเจนเนอเรชั่นที่ผู้หญิงเริ่มเข้ามามีบทบาทในแรงงานสังคม เป็นยุคที่ครอบครัวเริ่มมีฐานะดีขึ้น เพราะพ่อและแม่เป็นผู้หารายได้เข้าครอบครัว (ศศิมา ตุ่มนิลกาล, 2560) การที่คนกลุ่มนี้เติบโตมาพร้อมกับการเติบโตของเศรษฐกิจทำให้เข้าใจและเรียนรู้ถึงความสำคัญของเงิน มีชีวิตเพื่อการทำงาน เพราะมีแนวคิดที่จะสร้างเนื้อสร้างตัว ทำให้ค่อนข้างประหยัด และจะเห็นได้ว่าคนที่ประสบความสำเร็จส่วนมากมักจะอยู่ในยุคนี้ (มันนี่ฮับ, 2559)

เจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X)

เจนเนอเรชั่น X คือ กลุ่มคนที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2523 ปัจจุบันมีอายุ 41 ถึง 55 ปี เป็นกลุ่มคนที่เกิดมาในช่วงเศรษฐกิจกำลังถดถอย และมีการลดจำนวนพนักงานลง ทำให้คนกลุ่มนี้มองโลกในแง่ร้ายกว่าเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ ในขณะเดียวกันคนกลุ่มนี้มีการศึกษาในระดับสูงกว่าเจนเนอเรชั่นอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ และเป็นคนกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับความสมดุลของงาน ชีวิตและครอบครัว (Work-Life Balance) จึงมักจะยอมจ่ายเงินในการซื้อ

สินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อให้ใช้ชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น (เกริดา โคตาซารี, 2555) แต่ก็พยายามที่จะประหยัดอดทน และสร้างเนื้อสร้างตัวเพื่อวางรากฐานให้กับลูกหลานและคนรุ่นต่อ ๆ ไป เช่นเดียวกันกับเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ (มันนี่ฮับ, 2559)

เจเนอเรชั่นวาย (Generation Y)

เจเนอเรชั่น Y เรียกอีกชื่อว่า ชาวมิลเลนเนียล (Millennials) (Scheresberg, 2015) คือ กลุ่มคนที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 ปัจจุบันมีอายุ 21 ถึง 40 ปี และเป็นเจเนอเรชั่นที่มีสัดส่วนประชากรมากที่สุดในประเทศไทย คนกลุ่มนี้เป็นบุตรหลานของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ หรือเจเนอเรชั่น X ที่ตั้งใจทำงานเพื่อสร้างฐานครอบครัว และเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิต จึงมักจะไม่มีเวลาอดทน ชื่นชอบความเร็ว มีความมั่นใจในการตัดสินใจของตนเอง และมีเป้าหมายทางการเงินค่อนข้างสูง (เกริดา โคตาซารี, 2555) หลาย ๆ บทความชี้ให้เห็นถึงทัศนคติและปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินของมิลเลนเนียล ดังนี้

การศึกษาพฤติกรรมการเงินจากข้อมูลโซเชียลมีเดียของชาวเจเนอเรชั่น Y หรือ ชาวมิลเลนเนียล พบว่า “คนเจเนอเรชั่น Y ส่วนใหญ่มีความฝันสร้างอนาคตที่ดีและมั่นคง อยากมีบ้าน รถ และเงินออม แต่ความเป็นจริงห่างไกล สาเหตุจากติดกับดักค่าใช้จ่าย “ของมันต้องมี” เพราะทัศนคติเหล่านี้ ทั้งบริโภคนิยม ตัดสินใจซื้อแบบไม่ต้องคิด ความสุขซื้อได้ด้วยประสบการณ์” โดยเฉลี่ยชาวเจเนอเรชั่น Y หมดเงินไปกับ “ของมันต้องมี” เฉพาะหนึ่งส่วนสี่ของรายได้ต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการซื้อโทรศัพท์ เสื้อผ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ สาเหตุมาจากการซื้อตามกระแสนิยมมากกว่ามองว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นของจำเป็น และร้อยละ 70 ของชาวเจเนอเรชั่น Y ใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายแทนเมื่อเงินที่มีไม่เพียงพอ ซึ่งผู้วิเคราะห์ได้แบ่งชาวเจเนอเรชั่น Y ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ “ของมันต้องมีแต่เงินไม่มี” เป็นกลุ่มที่มีการใช้เงินก่อนออม โดยรายได้ที่เข้ามาในแต่ละเดือนจะนำไปชำระหนี้และซื้อของอุปโภคและบริโภคก่อน แล้วจึงนำส่วนที่เหลือไปออม และอีกกลุ่มหนึ่งคือ “ของมันต้องมีและเก็บเงินได้” ซึ่งกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมตรงกันข้ามกัน คือ จะนำเงินส่วนหนึ่งไปออมก่อนแล้วค่อยใช้จ่าย เรียกได้ว่าเป็นชาวเจเนอเรชั่น Y กลุ่มที่มีวินัยทางการเงิน เพราะนอกจากจะออมก่อนใช้แล้ว ยังมีการวางแผนการออมและการลงทุนซึ่งสะท้อนจากการมีเงินในบัญชีเงินฝากดอกเบี้ยสูง มีการลงทุนในหุ้นหรือตราสารทางการเงินอื่น ๆ (ศูนย์วิเคราะห์ธนาคารทหารไทย, 2562)

ชาวมิลเลนเนียล เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษาที่ดี (Well-educated) และมีความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐาน แต่ส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางการเงินในเชิงลึก และความรู้ทางด้าน

ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน โดยพบคำกล่าวว่า “จริง ๆ Gen Y สามารถใช้ประโยชน์จากแอปพลิเคชัน Mobile Banking ในการออมเงินได้เลย พอเงินเดือนเข้าปุ๊บ ชื้อกองทุนผ่านแอปฯ ง่ายมาก กดประมาณสองนาทีก็นเสร็จแล้ว ผมเคยไปบรรยายที่คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ พอถามเขาว่า รู้มั้ยว่า ผลิตภัณฑ์ทางการเงินมีอะไรบ้าง ส่วนใหญ่แทบไม่มีความรู้ด้านนี้เลย ตราสารหนี้คืออะไร ถ้าจะเริ่มลงทุนต้องเริ่มตรงไหน อันนี้ไม่รู้กันเลย กลุ่ม Gen Y รู้ลึกๆ เกี่ยวกับการเงินน้อยมาก ทั้งเรื่องการตัดสินใจในการลงทุน และการออม” และพบว่าตั้งแต่ ค.ศ.2025 ชาวมิลเลนเนียลจะเป็นประชากรที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโลกมากที่สุด (พิราภรณ์ วิฑูรต์, 2562)

เจนเอเรชั่นแซด (Generation Z)

เจนเอเรชั่น Z คือ กลุ่มคนที่เกิดหลังพ.ศ. 2544 ปัจจุบันมีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี เป็นคนกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวก ใช้เทคโนโลยีและเรียนรู้ได้เร็วกว่าเจนเอเรชั่นอื่น ๆ เป็นยุคที่มีประชากรเกิดใหม่น้อยลง เพราะการมีภาระด้านการดำเนินชีวิต ด้านการทำงาน ที่อยู่อาศัยต่าง ๆ ค่าใช้จ่าย และอื่น ๆ ที่มากขึ้นทำให้ค่านิยมการมีลูกลดลง (ศศิมา ตุ่มนิลกาล, 2560) คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีการใช้จ่ายค่อนข้างสูงตามอำนาจซื้อที่สูงขึ้น และมีทัศนคติว่าใช้จ่ายเพื่อสร้างความสุข ความพอใจให้กับตนเอง (ไทยสมุทรประกันชีวิต, 2559)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล หรือผู้ที่เกิดระหว่างพ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 เพราะชาวมิลเลนเนียลมีส่วนจำนวนประชากรมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งกำลังจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต และเป็นกลุ่มคนที่ถูกมองว่ามีปัญหาทางการเงินมากที่สุด

1.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

ปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งปัญหาจากการถูกลอกให้ตกเป็นเหยื่อจากความไม่รู้ (Financial Fraudting) ธุรกรรมแชร์ลูกโซ่ หนี้สินที่เกิดจากการกู้เงินนอกระบบที่เก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมสูงกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด และการมีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ซับซ้อนมากขึ้น (Johnson&Sherraden, 2007, อ้างถึงใน ดลิตา อมร همانนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย, 2562) ทำให้คำว่า Financial Literacy เริ่มเป็นที่กล่าวถึง เพราะคนเริ่มตระหนักว่าความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ (Literacy) ไม่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในปัจจุบัน บุคคลจะอยู่ได้อย่างผาสุกจำเป็นต้องมีทักษะในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทักษะความรู้ทางดิจิทัล (Digital Literacy) ทักษะความรู้ทางด้านสุขภาพ (Health Literacy) ทักษะความรู้ด้านข้อมูล (Information Literacy) ทักษะความรู้ทางด้านสื่อ (Media Literacy) รวมถึงทักษะความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ซึ่งเชื่อว่าเป็นทักษะที่ทำให้คนมีความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (Financial Well-Being)

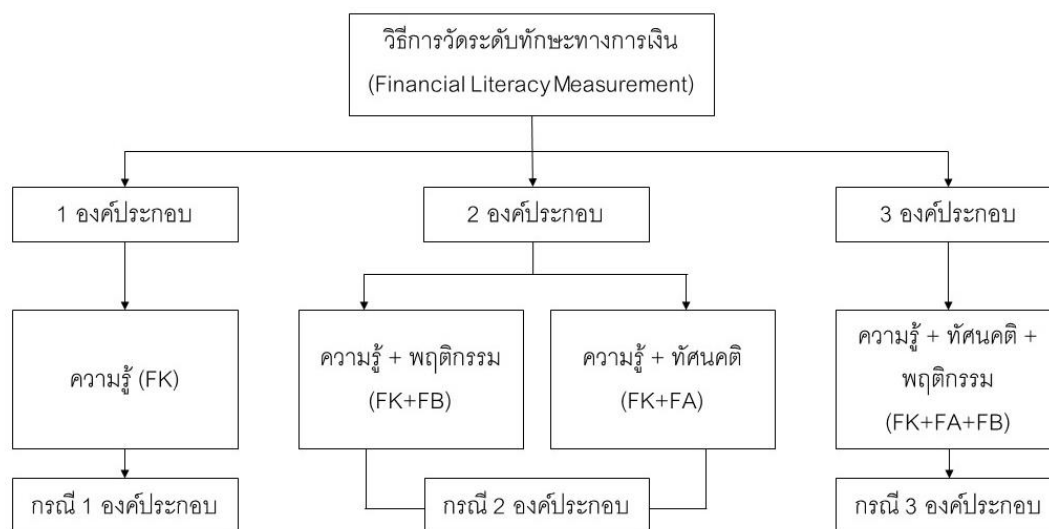
Financial Literacy ยังไม่มีการบัญญัติคำแปลไว้ชัดเจน ทำให้คำว่า Financial Literacy ที่ใช้อยู่มีการแทนด้วยคำที่หลากหลาย เช่น ทักษะทางการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) ความรู้เรื่องทางการเงิน (สฤณี อาชวานันทกุล, 2560) หรือความรอบรู้ทางการเงิน (ดลีน อมรเหมานนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย, 2562) ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้จะแทนคำว่า Financial Literacy ด้วยทักษะทางการเงิน

ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ตามคำนิยามขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-Operation and Development: OECD) หมายถึง การผสมผสานของความตระหนักรู้ (Awareness) ความรู้ (Knowledge) ทศนคติ (Attitude) และ พฤติกรรม (Behavior) ที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงิน และสุขภาพทางการเงินส่วนบุคคลที่ดี และกล่าวว่าทักษะทางการเงินเป็นทักษะสำคัญของการดำรงชีวิตในสังคมสมัยใหม่ (International Network on Financial Education, 2011)

การสำรวจทักษะทางการเงินเกิดขึ้นครั้งแรก ณ สหราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจระดับทักษะทางการเงินของประชาชนในประเทศ ซึ่งมีการศึกษาว่า ปัจจัย 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะความชำนาญ และทัศนคติความเชื่อมั่น ส่งผลต่อทักษะทางการเงินของบุคคลอย่างไร ต่อมาในพ.ศ. 2548 องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้รายงานผลการสำรวจระดับทักษะทางการเงินของคนในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ว่าอยู่ในระดับต่ำ จึงเป็นจุดเริ่มต้นให้มีการสำรวจระดับทักษะทางการเงินของหลายประเทศต่อมา โดยใช้หลักการวิเคราะห์เดียวกันกับ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)

การวัดระดับทักษะทางการเงิน

การวัดระดับทักษะทางการเงิน (Financial Literacy Measurement Framework) ในหลายประเทศมีการกำหนดนิยาม ข้อคำถามที่ใช้วัด และวิธีการประมวลผลที่แตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งวิธีการวัดระดับทักษะทางการเงินตามจำนวนองค์ประกอบ ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 ภาพแสดงวิธีการวัดระดับทักษะทางการเงิน 3 กรณี

ที่มา ดลิตา อมรเหมานนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย (2562, น.60)

กรณี 1 องค์ประกอบ เป็นงานวิจัยที่วัดระดับทักษะทางการเงิน โดยใช้ องค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) เป็นองค์ประกอบเดียว โดยรูปแบบ คำถามที่ใช้จะเกี่ยวกับ อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) การคิดดอกเบี้ยทบต้น (Compound Interest) เงินเฟ้อ (Inflation) และการกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification) โดยคำถามมี ทั้งหมด 3 ข้อ ดังตารางที่ 3 (Lusardi และ Mitchell, 2006)

ตาราง 3 ข้อคำถามของ Lusardi and Mitchell (2006)

หัวข้อ	คำถาม	คำตอบ
อัตราดอกเบี้ย และการคิดดอกเบี้ยทบต้น	สมมติว่าคุณมีเงิน 100 บาท ในบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ย 2% ต่อปี เมื่อเวลาผ่านไป 5 ปี คุณคิดว่าจำนวนเงินในบัญชีออมทรัพย์ดังกล่าวจะเป็นเท่าไร	4 ตัวเลือก ได้แก่ มากกว่า 102 บาท เท่ากับ 102 บาท น้อยกว่า 102 บาท และไม่ทราบคำตอบ
เงินเพื่อ	หากลองจินตนาการว่าถ้าอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็น 1% ต่อปี แต่อัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ 2% ต่อปี เมื่อเวลาผ่านไป 1 ปี คุณสามารถซื้อสินค้าได้เท่าใด	4 ตัวเลือก คือ ซื้อสินค้าได้มากกว่าเดิม ซื้อสินค้าได้จำนวนเท่าเดิม ซื้อสินค้าได้น้อยกว่าเดิม และไม่ทราบคำตอบ
การกระจายความเสี่ยง	คุณคิดว่า “การซื้อหุ้นของบริษัทใดบริษัทหนึ่งเพียงบริษัทเดียว ย่อมให้ผลตอบแทนที่ปลอดภัยกว่าการซื้อกองทุนรวมหุ้น” เป็นคำพูดที่ถูกหรือผิด	3 ตัวเลือก คือ ถูก ผิด และไม่ทราบคำตอบ

ที่มา ดลิตา อมร همانนท์ และ แสงอรุณ อิศระมัลย์ (2562, น.60)

ซึ่งรูปแบบคำถามนี้เป็นที่นิยมที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และมีข้อสังเกตในระยะเวลาต่อมาว่าเป็นรูปแบบคำถามที่เหมาะสมกับการวัดระดับทักษะทางการเงินกับประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้น จึงมีการพัฒนาคำถามให้เหมาะสมกับประเทศที่กำลังพัฒนามากขึ้น หรือ ปรับให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แต่ยังคงแนวคิดสำคัญเดิมที่ประกอบด้วย อัตราดอกเบี้ย และการคิดดอกเบี้ยทบต้น เงินเพื่อ และการกระจายความเสี่ยง เช่น การศึกษาทักษะทางการเงินของกลุ่มคนชั้นกลางในประเทศไทยที่เพิ่มคำถามเกี่ยวกับชื่อธนาคารของต่างประเทศที่เปิดทำการในประเทศไทย (Grohmann, Kowenberg, และ Menkhoff, 2014) เพราะการศึกษาในอดีตพบว่า ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการเงินมีความสำคัญกับทักษะทางการเงินของบุคคล (Gustman, Steinmeier, และ Tabatabai, 2010) หรือการพัฒนาชุดคำถามของงานวิจัย ที่มีการพัฒนาคำถามให้เหมาะสมกับการวัดระดับทักษะทางการเงินของประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศอินเดีย

และประเทศอินโดนีเซีย ประกอบด้วย 4 คำถาม (Cole, Sampson, และ Zia, 2011) ประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศอินเดีย และประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่

คำถามที่ 1 สมมติว่าคุณกู้ยืมเงิน 100,000 รูปี/รูเปียห์ โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อเดือน โดยกู้ยืมเป็นระยะเวลาทั้งหมด 3 เดือน หลังจากนั้น 3 เดือน คุณจะมีหนี้มากกว่า เท่ากับ หรือน้อยกว่า 102,000 รูปี/รูเปียห์

คำถามที่ 2 ถ้าคุณฝากเงิน 100,000 รูปี/รูเปียห์ในบัญชีออมทรัพย์ โดยจะได้รับดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี และราคาสินค้าและบริการจะสูงขึ้นกว่าร้อยละ 2 ต่อปี คุณจะซื้อสินค้าได้ในจำนวนมากขึ้น เท่าเดิม หรือน้อยลง ในปีถัดมา เมื่อเปรียบเทียบกับวันนี้ ด้วยจำนวนเงินทั้งหมดในบัญชีออมทรัพย์ของคุณ

คำถามที่ 3 การปลูกพืชมากกว่า 1 ชนิด มีความเสี่ยงมากกว่าการปลูกพืช 1 ชนิดหรือไม่

คำถามที่ 4 สมมติว่าคุณต้องการกู้ยืมเงิน 500,000 รูปี/รูเปียห์ในวันนี้ โดยมี 2 ทางเลือก ได้แก่ ทางเลือกที่ 1 คุณต้องคืนเงิน 600,000 รูปี/รูเปียห์ใน 1 เดือน และทางเลือกที่ 2 คุณต้องคืนเงิน 500,000 รูปี/รูเปียห์ พร้อมกับดอกเบี้ยอีกร้อยละ 15 คุณคิดว่าทางเลือกไหนดีกว่าสำหรับคุณ

การศึกษาทักษะทางการเงินและความต้องการคำแนะนำทางการเงิน (Calcagna และ Monticone, 2013, p.36) ได้ใช้ชุดคำถามเดิมของ Lusardi and Mitchell (2006) ในการศึกษา แต่มีการเพิ่มข้อคำถามเกี่ยวกับการกระจายความเสี่ยง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยง โดยมีคำถามที่วัดระดับทักษะทางการเงิน ดังนี้

คำถามที่ 1 ให้ลองจินตนาการว่า หากผู้ตอบมีอัตราผลตอบแทนสุทธิจากการฝากออมทรัพย์ร้อยละ 2 ต่อปี และอัตราเงินเฟ้อร้อยละ 2 ต่อปี คุณคิดว่า หลังจากนี้ 2 ปี ผู้ตอบจะสามารถซื้อสินค้าได้มากขึ้น เท่าเดิม หรือ น้อยลง จากวันนี้ หรือไม่ทราบ

คำถามที่ 2 ลองจินตนาการว่าหากผู้ตอบรู้แน่นอนว่าในอีก 6 เดือนข้างหน้า อัตราดอกเบี้ยจะสูงขึ้น คุณจะซื้อพันธบัตรที่ให้ดอกเบี้ยคงที่ ณ วันนี้ หรือไม่ หรือไม่ทราบ

คำถามที่ 3 ผู้ตอบคิดว่าการกระจายการลงทุนที่ถูกต้องหมายความว่าอย่างไร โดยมีตัวเลือก ได้แก่ ลงทุนในหุ้นและพันธบัตรในพอร์ต (Portfolio) เดียว หรือ ไม่ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินเดียวเป็นระยะเวลานาน หรือ ลงทุนในหลายหลักทรัพย์เท่าที่จะเป็นไปได้ หรือ ลงทุนในหลักทรัพย์หลาย ๆ ชนิดในระยะเวลาเดียวกันเพื่อจำกัดความเสี่ยงจากหลักทรัพย์เดียว หรือ ไม่ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง หรือ ไม่ทราบ

คำถามที่ 4 ผู้ตอบคิดว่าพอร์ตใดดังต่อไปนี้มีการกระจายความเสี่ยงได้ดีที่สุด โดยมีตัวเลือกดังนี้ พอร์ตที่ 1 ลงทุนในหุ้นเงินคลังร้อยละ 70 ลงทุนในกองทุนรวมตราสารทุนยุโรปร้อยละ 15 และลงทุนในหุ้นประเทศอิตาลี ร้อยละ 15 หรือ พอร์ตที่ 2 ลงทุนในหุ้นเงินคลังร้อยละ 70 และลงทุนในกองทุนรวมตราสารทุนยุโรปร้อยละ 30 หรือ พอร์ตที่ 3 ลงทุนในหุ้นเงินคลังร้อยละ 70 และลงทุนในหุ้นประเทศอิตาลีร้อยละ 30 หรือ พอร์ตที่ 4 ลงทุนในหุ้นเงินคลังร้อยละ 70 ลงทุนในหุ้นของบริษัทที่รู้จักเป็นอย่างดีร้อยละ 30 หรือคุณไม่ทราบ

คำถามที่ 5 ถึงคำถามที่ 8 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความเสี่ยงที่ผู้ตอบเข้าใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงิน โดย 5 หมายถึงมีความเสี่ยงมากที่สุด และ 1 หมายถึงไม่มีความเสี่ยง และให้สิทธิกับผู้ตอบในการตอบว่า ไม่ทราบ โดยผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ได้แก่ หุ้นกู้ การฝากบัญชีออมทรัพย์ พันธบัตรรัฐบาล กองทุนรวมหุ้น กองทุนรวมตราสารหนี้ หุ้นสามัญและการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ยังวัดความรู้และความเข้าใจของผู้ตอบจากการให้ผู้ตอบแสดงความเห็นว่าประโยคดังต่อไปนี้ ถูก หรือ ผิด ได้แก่ หุ้นกู้มีความเสี่ยงน้อยกว่าการฝากบัญชีออมทรัพย์ หุ้นสามัญมีความเสี่ยงน้อยกว่าพันธบัตรรัฐบาล กองทุนรวมหุ้นมีความเสี่ยงน้อยกว่ากองทุนรวมตราสารหนี้ และ การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์มีความเสี่ยงน้อยกว่าการฝากบัญชีออมทรัพย์

คำถามที่ 9 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน โดยมีผลิตภัณฑ์ทางการเงิน 10 ชนิด และให้ผู้ตอบตอบว่ารู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินทั้ง 10 ชนิดนั้นมากน้อยเพียงใด ในระดับ 1 ถึง 5 โดย 1 หมายถึง ผู้ตอบไม่รู้จักผลิตภัณฑ์นั้น และ 5 หมายถึง ผู้ตอบรู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินนั้นเป็นอย่างดี โดยผลิตภัณฑ์ทางการเงินทั้ง 10 ชนิด ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล (Governments Bonds), การทำธุรกรรมซื้อคืน (Repurchase Agreements), หุ้นกู้ (Private Bonds), กองทุนรวม (Mutual Funds), ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives), ประกันชีวิต (Life Insurances), กองทุนเปิดที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ (ETFs), พอร์ตการลงทุนที่มีการจัดการโดยผู้เชี่ยวชาญสำหรับรายบุคคล (Managed Portfolios) และหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured Products)

ซึ่งคำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินเป็นประเด็นใหม่ในงานวิจัยกำหนดเพิ่มเติม และสอดคล้องกับการศึกษาที่ใช้แบบสอบถามของ Lusardi and Mitchell (2006) ในการสำรวจระดับทักษะทางการเงิน จำนวน 3 ข้อ โดย 2 ข้อแรกยังใช้ชุดคำถามเดิม คือ คำถามเกี่ยวกับการคำนวณดอกเบี้ย และความเข้าใจเกี่ยวกับเงินเฟ้อ แต่ข้อสุดท้ายให้ผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ทางการเงินจากต่ำสุดไปความเสี่ยงสูงสุดแทน โดยผลิตภัณฑ์

ทางการเงินในข้อคำถามได้แก่ บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ หุ้นสามัญ ตราสารหนี้ พันธบัตร กองทุนรวม ตราสารทุน และผู้ตอบสามารถตอบว่า ไม่ทราบคำตอบ ได้ (Debbich, 2015)

กรณี 2 องค์ประกอบ เนื่องจากปัจจัยที่ใช้วัดระดับทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางการเงิน กรณี 2 องค์ประกอบจึงสามารถจำแนกได้ทั้งหมด 3 แบบ คือ การวัดความรู้และพฤติกรรมทางการเงิน (FK+FB) การวัด ทักษะและพฤติกรรมทางการเงิน (FA+FB) และการวัดความรู้และทักษะทางการเงิน (FK+FB)

การวัดระดับทางการเงินโดยใช้ การวัดความรู้และพฤติกรรมทางการเงิน (Financial Knowledge and Financial Behavior) เป็นองค์ประกอบ เช่น การศึกษาที่ใช้ชุดคำถาม ของ “Jump\$tart” ในการวัดระดับทางการเงิน โดยคำถามแบ่งออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ รายได้ การ จัดการการเงิน การใช้จ่ายและการกู้ยืม และการออมและการลงทุน มีแบบสอบถามทั้งหมด 2 ชุด แบ่งเป็น แบบสอบถามสำหรับนักเรียน มีทั้งหมด 49 ข้อ และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มี ทั้งหมด 56 ข้อ ตัวอย่างคำถาม เช่น ทางเลือกใดเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการเก็บเงินไว้เป็นค่าเทอม ลูกในอนาคต ระหว่างการฝากเงินบัญชีกระแสรายวัน การฝากเงินในบัญชีออมทรัพย์ การลงทุนใน หุ้น และการซื้อพันธบัตรรัฐบาลเพื่อการออมเงิน (Mandell, 2006, อ้างถึงในดลينا อมรเหมานนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย, 2562) การวัดระดับทางการเงินโดยใช้ การวัดความรู้และทัศนคติ ทางการเงิน (Financial Knowledge and Financial Attitudes) เป็นองค์ประกอบ เช่น การศึกษาที่ แบ่งข้อคำถามเป็นหมวดต่าง ๆ ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐาน เงินเพื่อ การลงทุน ประกอบกับการ ใ้บุคคลประเมินความเสี่ยงที่ยอมรับได้เพื่อวัดทัศนคติทางการเงิน ตัวอย่างคำถาม เช่น ความหมาย ของความมั่งคั่งสุทธิ การทดสอบความรู้เกี่ยวกับ ATM เป็นต้น ต่อมา มีการนำวิธีการวัดระดับ ทักษะทางการเงินที่ใช้วัดในแบบสอบถามของ Huston (2010) มาใช้และเพิ่มเติมด้วยข้อคำถาม 3 ข้อ คือ การให้บุคคลประเมินระดับทักษะทางการเงินของตนเอง ระบุความจำเป็นของการศึกษา ความรู้ทางการเงินของตนเอง และระบุความจำเป็นของการศึกษาความรู้ทางการเงินของผู้อื่น (Kiliyanni และ Sivaraman, 2016)

การวัดระดับทักษะทางการเงินโดยใช้ การวัดพฤติกรรมทางการเงินและทัศนคติ ทางการเงิน (Financial Behavior and Financial Attitudes) เป็นองค์ประกอบ เช่น การศึกษาที่ใช้ แบบสอบถามของ Financial Literacy Subscale of the Financial Wellbeing Questionnaire (FWQ) ซึ่งมี Australian Unity Wellbeing Index Survey เป็นผู้ออกแบบและพัฒนาแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามครอบคลุมประเด็นของทัศนคติที่มีต่อการใช้จ่าย พฤติกรรมทางการเงิน การจัดการ หนี้สิน และพฤติกรรมออม ตัวอย่างคำถาม เช่น ฉันมักจะพิจารณาอย่างรอบคอบว่าจะจ่าย

เพื่อสินค้านั้นได้หรือไม่ ก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ จำต้องใช้เงินอย่างเหมาะสมเพราะค้นหาเงินมาด้วยความยากลำบาก (Cummins, Woerner, Gibson, Weinberg, Collard & Chester, 2004, อ้างถึงในดลิตา อมร همانนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย, 2562)

กรณี 3 องค์ประกอบ เนื่องจากการวัดระดับทักษะทางการเงิน เป็นการวัดความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดเกี่ยวกับการเงิน ความเสี่ยงทางการเงิน รวมถึงทักษะ แรงจูงใจ และความเชื่อมั่นที่จะใช้ความรู้ความเข้าใจที่มีในการตัดสินใจที่มีประสิทธิผล ซึ่งการวัดระดับทักษะทางการเงินด้วยปัจจัยด้านความรู้อย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องมีการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วย แต่การนำความรู้ไปใช้ได้เหมาะสม บุคคลจำเป็นต้องมีทัศนคติทางการเงินที่ดี กรณี 3 องค์ประกอบจึงนำองค์ประกอบทั้งหมด ได้แก่ ความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติทางการเงิน รวมไว้ด้วยกันตามแบบขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ที่มีแนวทางการประมวลผลการวัดระดับทักษะทางการเงินที่เป็นที่ยอมรับในหลายประเทศ

ตัวอย่างการศึกษา เช่น การศึกษาที่ทำการศึกษเกี่ยวกับระดับทักษะทางการเงินของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามจาก “JumpStart Question” ในการวัดระดับทักษะทางการเงิน ด้านความรู้และพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งมีข้อคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรมทางการเงิน คือ จะให้บุคคลพิจารณาแนวโน้มการกระทำของตนเองในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนทุกครั้ง การไม่จ่ายหนี้บัตรเครดิตล่าช้า ไม่เคยเช็คင့်ตรวจสอบยอดคงเหลือในบัญชีเช็กอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง จัดการภาษีด้วยตัวเอง มีเงินออมและเงินลงทุนเพียงพอต่อความต้องการ และไม่เคยกังวลเกี่ยวกับภาระหนี้สิน และ สำรวจทัศนคติทางการเงินของผู้ตอบโดยให้ผู้ตอบประเมินตนเองเกี่ยวกับการประหยัด โดยมีคำตอบให้ 5 ข้อ ได้แก่ ประหยัดสุดความสามารถและออมทุกครั้งเมื่อสามารถทำได้ หรือ ประหยัดบางครั้งและเก็บออมบ่อยครั้ง หรือ ไม่ค่อยประหยัดและใช้จ่ายไม่ค่อยคิด หรือ ใช้จ่ายไม่คิดในบางครั้งและแทบไม่มีเงินออม หรือ ใช้จ่ายไม่ยั้งและไม่มีเงินเหลือเก็บออมเลย (Mandell, 2006, อ้างถึงในดลิตา อมร همانนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย, 2562)

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้อธิบายความสำคัญของทักษะทางการเงินว่า การที่ประชาชนมีทักษะทางการเงินที่ดีเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพสามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตลอดจนผ่านพ้นความท้าทายต่าง ๆ ได้ อาทิ ความเปราะบางทางการเงินของภาคครัวเรือน การเข้าสู่สังคมสูงวัย และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการเงิน จึงได้จัดทำแบบสำรวจทักษะทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยพ.ศ. 2559 ที่ใช้แนวทางการสำรวจทักษะทางการเงินขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

OECD พ.ศ. 2558 เพื่อให้ได้รับผลการสำรวจที่เป็นมาตรฐานและสามารถเปรียบเทียบกับต่างประเทศในระดับสากลได้ ซึ่งการวัดระดับทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย การวัดทักษะ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุงคำถามเพื่อให้ผลสามารถสะท้อนทักษะทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแสดงชุดคำถามทักษะทางการเงินที่ใช้วัดผลในการสำรวจทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2559 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) ดังตารางที่ 4

ตาราง 4 ชุดคำถามที่ใช้วัดระดับทางการเงินของประชากรไทย

ทักษะทางการเงิน		
ความรู้ทางการเงิน	พฤติกรรมทางการเงิน	ทัศนคติทางการเงิน
1. การหาร (ไม่คิดคะแนน)	1. ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้	1. ท่านมีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต
2. มูลค่าของเงินตามกาลเวลา	2. เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม	2. ท่านมีชีวิตรอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้คิดวางแผนเพื่ออนาคต
3. คำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ	3. ไตร่ตรองก่อนซื้อ	3. มีเงินต้องรีบใช้
4. คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก	4. ชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา	
5. คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น	5. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด	
6. นิยามเงินเพื่อ	6. ตั้งเป้าหมายระยะยาว	
7. ความเสี่ยงและผลตอบแทน	7. เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจซื้อ	
8. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน	8. ไม่กู้เงินไม่พอใช้	

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559)

สรุปได้ว่า ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง การผสมผสานของความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินและสุขภาพทางการเงินส่วนบุคคลที่ดี ซึ่งทักษะทางการเงินประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และระดับทักษะทางการเงินของบุคคลสามารถวัดได้ด้วย 3 วิธี คือ กรณีย์ 1 องค์ประกอบ กรณีย์ 2 องค์ประกอบ และกรณีย์ 3 องค์ประกอบ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะทางการเงิน และนำมาเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออิสรภาพ

ทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล โดยวัดระดับทักษะทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลด้วย 3 องค์ประกอบอย่างครอบคลุม คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

1.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

การทบทวนหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 6 หัวข้อย่อย ดังนี้

1.3.1 นิยามความตระหนัก

1.3.2 ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของความรู้ การรับรู้ และความตระหนัก

1.3.3 องค์ประกอบของความตระหนัก

1.3.4 หลักการและแนวคิดความเสี่ยง

1.3.5 หลักการและแนวคิดความเสี่ยงส่วนบุคคล

1.3.6 วิธีจัดการความเสี่ยง

1.3.1 นิยามความตระหนัก

ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลเกิดความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง สถานการณ์หนึ่ง หรือเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกที่มาจากสภาวะจิตที่แสดงว่าบุคคลนั้นสามารถระลึก หรือจำได้ถึงลักษณะบางอย่างของสิ่งนั้น (ประภาพัฒน์ สุวรรณ, 2526, น.15)

ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกถึงการรับรู้ คิดได้ และแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบ เมื่อเจอเหตุการณ์ ปัญหา หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง (มยุรี บุญเยี่ยม , 2545, อ้างถึงใน วาสนา อุทัยแสง, 2559, น. 7)

ความตระหนัก หมายถึง ความรู้สึก เห็นความสำคัญ ความสำนึกได้ ความคิดเห็น มีความรับผิดชอบต่อสิ่งนั้น และหมายถึงความสำนึกซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้ หรือเคยรับรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเราจะกระตุ้นให้เกิดความสำนึกหรือความตระหนักยิ่งขึ้น (วาสนา อุทัยแสง, 2559, น. 8)

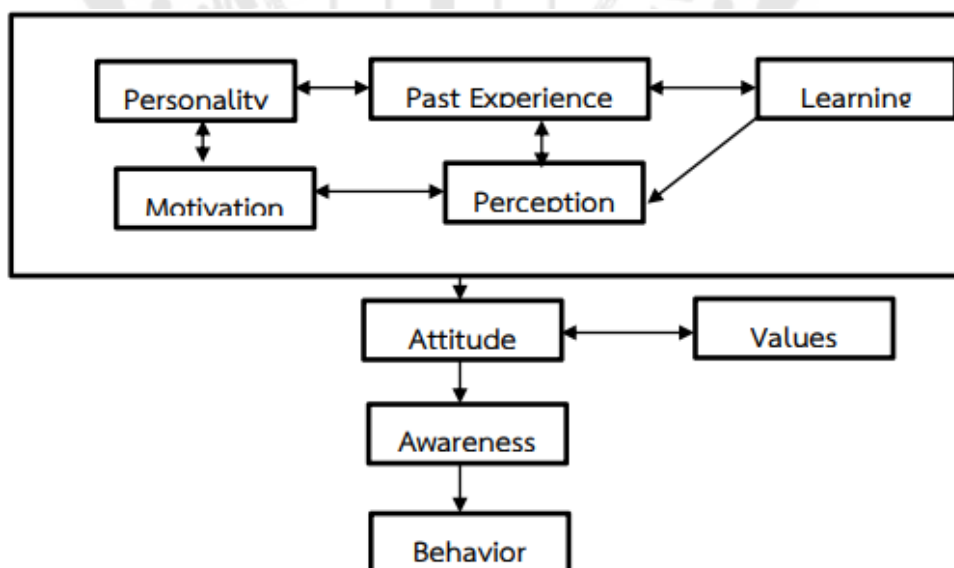
สรุปได้ว่า ความตระหนัก (Awareness) หมายถึง ความรู้สึก ความสำนึกได้และการเห็นความสำคัญต่อสิ่งนั้น โดยแสดงออกถึงการรับรู้ คิดได้ และความรับผิดชอบ ความตระหนักจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบจากสถานการณ์ หรือเหตุการณ์รอบตัวมากระตุ้น

1.3.2 ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของความรู้ การรับรู้ และความตระหนัก

ความรู้ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ ความรู้จะย้าเรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ ในขณะที่การรับรู้ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในใจของตนเอง และความตระหนัก หมายถึง ความรู้สึก ความสำนึกได้ และการเห็นความสำคัญต่อสิ่งนั้น โดยแสดงออกถึงการรับรู้ คิดได้ และความรับผิดชอบ เป็นความรู้สึกที่แสดงถึงการเกิดความรู้ของบุคคล หรือการที่บุคคลแสดงความรู้สึกผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น ความรู้ การรับรู้และความตระหนักจึงมีความสัมพันธ์กัน คือ การที่บุคคลจะรับรู้ได้จะต้องมาจากการมีความรู้เรื่องนั้น ๆ และการมีความรู้จะทำให้บุคคลตระหนักในเรื่งนั้น ๆ ด้วย (พร บุญมี, สุทธิณี มหามิตร, และ ทิตติยา กาวิละ, 2561)

1.3.3 องค์ประกอบของความตระหนัก

องค์ประกอบของความตระหนัก สามารถอธิบายได้ดังภาพประกอบที่ 3 คือ พฤติกรรมที่แสดงออก (Behavior) เป็นผลมาจากความตระหนัก (Awareness) ซึ่งความตระหนักเกิดจากทัศนคติ (Attitudes) ที่มาจาก ลักษณะท่าทางหรืออุปนิสัย (Personality Characteristics) หล่อหลอมรวมซึ่งกันและกันกับประสบการณ์ในอดีต (Past Experience) แรงจูงใจ (Motivation) การรับรู้ (Perception) และการเรียนรู้ (Learning)

ภาพประกอบ 3 ภาพแสดงองค์ประกอบของความตระหนัก

ที่มา วาสนา อุทัยแสง (2559, น.9)

1.3.4 หลักการและแนวคิดความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) ที่เข้าใจกันทั่วไปคือ “ความเสี่ยงภัย” ซึ่งมีการนิยามความหมายของการเสี่ยงภัย ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน, และ สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน, 2552, น. 22-23)

ความเสี่ยงภัย คือ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (The chance of loss) หมายถึง สภาวะการณ์ที่อาจจะต้องเผชิญกับความเสียหาย หรือสภาวะการณ์ที่อาจจะมีความเสียหายเกิดขึ้น และสามารถระบุเป็นค่าความน่าจะเป็นในรูปตัวเลขหรือร้อยละได้

ความเสี่ยงภัย คือ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหาย (The possibility of loss) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของมนุษย์ ซึ่งความเป็นไปได้ ณ ที่นี้ หมายถึง ความน่าจะเป็นที่เป็นเหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้น โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ไม่สามารถระบุค่าความน่าจะเป็นออกมาเป็นตัวเลข หรือร้อยละที่แน่นอนได้

ความเสี่ยงภัย คือ ความไม่แน่นอน (The uncertainty) หมายถึง ความไม่แน่นอนของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น โดยมองจากการรับรู้หรือความนึกคิดของมนุษย์เกี่ยวกับความไม่แน่นอน

ความเสี่ยงภัย คือ ความผันแปรของผลลัพธ์ที่แท้จริงจากผลที่คาดไว้ (The dispersion of actual results from expected results) เป็นความหมายในมุมมองของนักสถิติที่กำหนดผลลัพธ์ที่คาดไว้ ซึ่งความเสี่ยงในที่นี้ คือ ส่วนที่เบี่ยงเบนจากผลลัพธ์ที่คาดไว้ โดยสามารถระบุเป็นจำนวนได้

ความเสี่ยงภัย คือ ความน่าจะเป็นของผลลัพธ์ใด ๆ ที่แตกต่างจากผลลัพธ์ที่คาดไว้ (The probability of any outcome different from the one expected) คล้ายคลึงกับ ความผันแปรของผลลัพธ์ที่แท้จริงจากผลที่คาดไว้ เพียงแต่ความเสี่ยงภัยในที่นี้ หมายถึง ความผันแปรจากความน่าจะเป็นที่คาดไว้ในรูปของอัตราส่วนร้อยละ ไม่ใช่ในรูปของจำนวน

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความเสี่ยงภัย คือ ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีความน่าจะเป็นที่จะเบี่ยงเบนจากผลลัพธ์ที่ต้องการหรือคาดหวังไว้ และไม่สามารถทราบขนาดของความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องสู่สถานะการเงิน หรือสภาวะทางอารมณ์ล่วงหน้าได้

จากความหมายข้างต้นสามารถแบ่งประเภทความเสี่ยงภัย ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคนอื่น ๆ, 2552, น. 25-27)

1. แบ่งตามลักษณะการวัดค่า ประกอบด้วย ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่วัดค่าเป็นเงินได้ (Financial Risk) และความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่วัดค่าเป็นเงินไม่ได้ (Nonfinancial Risk)

1.1 ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่วัดค่าเป็นเงินได้ (Financial Risk) หมายถึง สถานการณ์ที่เมื่อเกิดภัยความเสียหายแล้วสามารถตีค่าออกมาเป็นตัวเงินได้

1.2 ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่วัดค่าเป็นเงินไม่ได้ (Nonfinancial Risk) หมายถึง ความเสี่ยงมีผลทางจิตใจเป็นหลัก ไม่สามารถตีค่าเป็นเงินได้

2. แบ่งตามปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ประกอบด้วย ความเสี่ยงผันแปร (Dynamic Risk) และความเสี่ยงคงที่ (Static Risk)

2.1 ความเสี่ยงผันแปร (Dynamic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจโดยรวม เช่น ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อ และการเปลี่ยนแปลงของวงจรธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและฐานะทางการเงินของประชาชน

2.2 ความเสี่ยงคงที่ (Static Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากผลกระทบอื่นที่นอกเหนือจากภาวะเศรษฐกิจ เช่น ความเสี่ยงที่เกิดจากภัยทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มของการเกิดในรูปแบบที่สามารถคาดการณ์ได้ จึงสามารถใช้แนวคิดในเรื่องของการประกันภัยเข้ามาบริหารจัดการความเสี่ยงได้

3. แบ่งตามผู้ที่ได้รับผลกระทบ ประกอบด้วย ความเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม (Fundamental Risk) และความเสี่ยงจำเพาะ (Particular Risk)

3.1 ความเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม (Fundamental Risk) เป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อคนจำนวนมาก จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ภาวะการว่างงาน สงคราม ภัยแล้ง เป็นต้น เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้ด้วยบุคคลทั่วไป

3.2 ความเสี่ยงจำเพาะ (Particular Risk) เป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องส่วนรวม เช่น การปล้นธนาคาร การเกิดเพลิงไหม้ในท้องถิ่น เป็นต้น

4. แบ่งตามผลลัพธ์ที่ได้จากความเสี่ยง ประกอบด้วย ความเสี่ยงภัยที่มุ่งเก็งกำไร (Speculative Risk) และความเสี่ยงภัยที่แท้จริง (Pure Risk)

4.1 ความเสี่ยงที่มุ่งเก็งกำไร (Speculative Risk) คือ ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดผลลัพธ์ทั้งกำไร คຸ່ມทุน หรือขาดทุน

4.2 ความเสี่ยงที่แท้จริง (Pure Risk) คือ ความเสี่ยงที่มีผลลัพธ์แค่ 2 ทาง เมื่อมีสถานการณ์เกิดขึ้น คือ เกิดความเสียหาย หรือไม่เกิดความเสียหาย โดยไม่มีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเสียหาย หรือเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งความเสี่ยงที่แท้จริง มี 4 ประเภท ได้แก่

4.2.1 ความเสี่ยงส่วนบุคคล (Personal Risk) คือ ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งในการลดทอนโอกาส ความสามารถ และศักยภาพในการหารายได้ของบุคคล สามารถแบ่งได้เป็น

ก. ความเสี่ยงจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (Risk of premature death) โดยเฉพาะการเสียชีวิตของก่อนวัยอันควรของผู้นำครอบครัวที่จะส่งผลกระทบต่อคนในครอบครัวทั้งภาวะการเงินและจิตใจ

ข. ความเสี่ยงจากการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ (Risk of insufficient income during retirement) ซึ่งในปัจจุบันมนุษย์มีอายุยืนยาวขึ้นจากความก้าวหน้าทางการแพทย์ การมีรายได้ไม่เพียงพอจึงเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญมากสำหรับผู้สูงอายุ

ค. ความเสี่ยงจากการมีสุขภาพไม่ดีหรือทุพพลภาพ (Risk of poor health) ทำให้บุคคลต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างมากในการรักษาพยาบาล และอาจทำให้บุคคลไม่สามารถประกอบอาชีพ จนขาดแคลนรายได้ได้

ง. ความเสี่ยงจากการว่างงาน (Risk of unemployment) การว่างงานอาจมีสาเหตุจากความผันผวนของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และความไม่สมดุลของตลาดแรงงาน การลดหรือเลิกจ้างในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลต่อรายได้ของผู้ตกงาน และถ้าระยะเวลาของการว่างงานนานจะทำให้เงินออมของผู้ว่างงานลดน้อยลง หรืออาจหมดไป

4.2.2 ความเสี่ยงต่อทรัพย์สิน (Property risk) จากการถูกทำลายหรือทำให้สูญหายจากเพลิงไหม้ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภูเขาโมย ซึ่งความเสียหายสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความเสียหายโดยตรง (Direct loss) ความสูญเสียทางการเงินที่เป็นผลมาจากความเสียหายทางกายภาพที่เกิดขึ้นโดยตรงต่อทรัพย์สิน ไม่เกี่ยวกับความเสื่อมสภาพจากการใช้งาน เช่น ร้านค้าเพลิงไหม้ มูลค่าสินค้าทั้งหมดในร้านค้าทั้งหมดที่ถูกเพลิงไหม้ คือความเสียหายโดยตรง และ ความเสียหายโดยอ้อม (Indirect loss) ความสูญเสียทางการเงินที่เป็นผลมาจาก

ความเสียหายโดยตรง เช่น ร้านค้าที่ถูกเพลิงไหม้ ทำให้ต้องเช่าสถานที่อื่นเพื่อประกอบการแทน ซึ่งค่าเสียหายส่วนนี้ คือความเสียหายโดยอ้อม

4.2.3 ความเสี่ยงภัยตามความรับผิดชอบ (Liability Risk) เป็นความเสี่ยงภัยที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบในการกระทำที่มีผลกระทบต่อผู้อื่น จึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่ทำให้ร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นเสียหาย

4.2.4 ความเสี่ยงภัยจากความผิดพลาดจากผู้อื่น (Risk arising from failure of others) เป็นความเสี่ยงภัยจากการที่บุคคลอื่นละเมิดมิได้ทำตามสัญญา หรือทำแต่ไม่สำเร็จภายในระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ ส่งผลให้เกิดความเสียหายทางการเงิน

1.3.5 หลักการและแนวคิดความเสี่ยงส่วนบุคคล

ความเสี่ยงส่วนบุคคล หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความสูญเสียอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะนำความเสียหายมาสู่บุคคลนั้น และความสูญเสียนั้นสามารถวัดได้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ หรือวัดออกมาเป็นตัวเงินได้ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (สุขใจ น้ำมุด, อนุชนาฏ เจริญจิตรกรรม, และ สมนึก วิวัฒน์, 2557, น. 233-234)

1. ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิต (Real Life Risk) เป็นความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ในการดำเนินชีวิตของบุคคล เช่น เรื่องสุขภาพ หน้าที่การงาน ทรัพย์สิน หรือ การเงิน

2. ความเสี่ยงจากการลงทุน (Investment Risk) เป็นความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นกับการลงทุนที่จะไม่ได้รับผลตอบแทนเป็นไปตามที่คาดหวัง

ความเสี่ยงส่วนบุคคล (Personal Risk) เป็นความไม่แน่นอนที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคล โดยเกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นที่บุคคลจะสูญเสียทางเศรษฐกิจหรือ มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น มีรายได้ลดลง หรือสูญเสียทรัพย์สินต่าง ๆ ซึ่งสามารถเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น สุขภาพไม่ดี เสียชีวิตก่อนวัยอันควร มีอายุยืนยาวเกินกว่าเงินสะสมที่มีอยู่สำหรับดำรงชีวิตตลอดจนอยู่ในภาวะตกงาน หรือว่างงาน โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ได้จำแนกความเสี่ยงส่วนบุคคล 8 ด้าน ดังนี้ (อุทัยวรรณ จรุงวิภู, ม.ป.ป.)

1. ความเสี่ยงด้านสุขภาพ (Health Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการมีสุขภาพไม่ดี มีโรคภัยไข้เจ็บ ส่งผลให้บุคคลอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ หรือสูญเสียรายได้

2. ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (Premature Death Risk) เป็นความเสี่ยงที่บุคคลอาจเสียชีวิตก่อนวัยชรา ซึ่งอาจเกิดจากการประสบอุบัติเหตุ หรือมีโรคภัยไข้เจ็บ

รุนแรงอย่างเฉียบพลัน ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรอาจส่งผลเสียอย่างรุนแรงได้ หากบุคคลนั้นเป็นหัวหน้าครอบครัว หรือมีผู้ที่อยู่ในอุปการะเป็นจำนวนมาก

3. ความเสี่ยงด้านการมีอายุที่ยืนยาว (Old Age Risk) เป็นความเสี่ยงที่บุคคลมีอายุยาวนานเกินไป หรือยาวกว่าที่วางแผนไว้ ซึ่งทำให้บุคคลมีเงินหรือรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในวัยชรา เพราะโดยทั่วไปเมื่อบุคคลอยู่ในวัยชราหรือเกษียณจากงานแล้วจะสูญเสียรายได้ประจำส่วนหนึ่ง หากบุคคลนั้นไม่ได้สะสมทรัพย์สินไว้อย่างเพียงพอเพื่อใช้จ่ายในยามชราแล้ว ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีปัญหาทางการเงินได้

4. ความเสี่ยงด้านหนี้สิน (Liability Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการที่บุคคลไม่สามารถชำระคืนหนี้สินที่ก่อไว้ หรือไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงกับเจ้าหนี้ได้ ส่งผลให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้ ทำให้บุคคลนั้นเสื่อมเสียความน่าเชื่อถือ (Credit) ภาพลักษณ์ หรือทรัพย์สิน

5. ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน (Property Risk) เป็นความเสี่ยงที่จะเกิดการเสียหายหรือสูญหายต่อทรัพย์สินที่บุคคลเป็นเจ้าของ เช่น ทรัพย์สินถูกทำลาย ถูกขโมย เกิดภัยธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย อุทกภัย ทำให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เป็นต้น

6. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Safety Risk) เป็นความเสี่ยงที่จะทำให้บุคคลไม่ได้รับความปลอดภัยในระหว่างการดำรงชีวิต หรือประสบอุบัติเหตุ เช่น ประสบอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางหรือระหว่างการขับขี่รถยนต์ เป็นต้น

7. ความเสี่ยงด้านการลงทุน (Investment Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บุคคลได้รับผลตอบแทนคลาดเคลื่อนจากการนำเงินไปลงทุน กล่าวคือ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือ ผลตอบแทนที่ได้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดทุน ซึ่งเกิดจากหลายกรณี เช่น

1. ภาวะตลาด ภาวะที่เกิดจากเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ราคาตลาดของหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่ลงทุนตกต่ำลง หรือด้อยค่าจากเดิม

2. คู่สัญญาผิดนัดชำระหนี้ หรือไม่ปฏิบัติตามสัญญา ทำให้บุคคลนั้นไม่ได้รับชำระเงินต้น หรือ ดอกเบี้ยตามที่ระบุไว้

3. สินทรัพย์ที่ลงทุนเกิดการสูญหาย ถูกโจรกรรม หรือเสียหายจากภัยธรรมชาติ

4. สินทรัพย์ที่ลงทุนขาดสภาพคล่อง ทำให้บุคคลไม่สามารถขายสินทรัพย์นั้นได้ในราคาหรือระยะเวลาที่ต้องการ

8. ความเสี่ยงด้านอาชีพ เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่มั่นคงในอาชีพการงาน อาจเกิดจากการถูกเลิกจ้าง หรือถูกพักงาน ทำให้บุคคลนั้นมีรายได้ไม่สม่ำเสมอ หรือขาดรายได้เป็นช่วงหนึ่ง

1.3.6 วิธีจัดการกับความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยงสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การควบคุมความเสี่ยงภัย และการจัดหาเงินมาเพื่อจัดการความเสี่ยงภัย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคนอื่น ๆ, 2552, น. 31-36)

1. การควบคุมความเสี่ยงภัย (Risk Control) เป็นการพยายามลดโอกาสที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยง รวมถึงการลดความสูญเสียหรือลดความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยง ประกอบด้วย

1.1 การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) คือ การพยายามที่จะหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือ ความเสี่ยง เช่น ถ้าไม่อยากจะสูญเสียเงินจากการลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง ก็ควรหลีกเลี่ยงโดยการลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงน้อยกว่า

1.2 การควบคุมความเสี่ยง (Loss Control) หรือ การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) คือ ความพยายามในการป้องกัน หรือ ควบคุมเพื่อลดโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ที่ทำให้เกิดความสูญเสีย และเพื่อลดความรุนแรงของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเก็บเงินไว้ในหลาย ๆ ที่เพื่อป้องกันการโจรกรรม

2. การจัดหาเงินมาเพื่อจัดการความเสี่ยงภัย (Risk Financing) เป็นการบริหารความเสี่ยงโดยใช้เงินเป็นตัวกลางในการชดเชย

2.1 การรับความเสี่ยงภัยไว้เอง (Risk Retention) คือ การยอมรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงทั้งหมด หรือบางส่วน เช่น การซื้อประกันภัยรถยนต์ประเภท 3 ที่คุ้มครองเฉพาะบุคคลภายนอก และรับความเสียหายต่อรถยนต์คันที่ทำประกันเอาไว้เอง

2.2 การโอนความเสี่ยงภัย (Risk Transfer) คือ การโอนความเสี่ยงภัยไปให้บุคคลอื่น ทั้งบุคคลที่ไม่ใช่บริษัทประกันภัย เช่น การซื้อขายสัญญาล่วงหน้า หรือ การโอนความเสี่ยงภัยในรูปแบบของการประกันภัย โดยผู้เอาประกันภัยสัญญาที่จะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งซึ่งเรียกว่าเบี้ยประกันภัยให้บริษัทประกันภัย และบริษัทประกันภัยสัญญาว่าจะรับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เอาประกันภัย

การกำหนดวิธีจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายที่นำมาซึ่งความสูญเสีย และระดับความรุนแรงของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ที่จะ

ก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านสถานภาพ และเสถียรภาพทางการเงินส่วนบุคคล โดยสามารถกำหนดวิธีจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมได้ดังตารางที่ 5

ตาราง 5 การกำหนดวิธีจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

โอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยง	ความรุนแรงของความเสียหาย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
สูง	1. หลีกเลี่ยงความเสี่ยง	1. หลีกเลี่ยงความเสี่ยง	1. รับความเสี่ยงไว้เอง
	2. ควบคุมการสูญเสีย	2. ควบคุมการสูญเสีย	2. ควบคุมการสูญเสีย
ปานกลาง	1. ควบคุมการสูญเสีย	1. ควบคุมการสูญเสีย	1. รับความเสี่ยงไว้เอง
	2. โอนความเสี่ยง	2. โอนความเสี่ยง	2. ควบคุมการสูญเสีย
ต่ำ	โอนความเสี่ยง	รับความเสี่ยงไว้เอง	รับความเสี่ยงไว้เอง

ที่มา ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคนอื่น ๆ (2552, น.35)

จากตารางที่ 5 สามารถสรุปได้ว่า

1. เหตุการณ์ที่มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูง และเมื่อเกิดขึ้นจะมีความรุนแรงของความเสียหายมาก ควรบริหารความเสี่ยงโดยหลีกเลี่ยงความเสี่ยงภัยเป็นขั้นตอนแรก แต่ถ้าไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ควรหาวิธีควบคุมหรือลดความเสี่ยง ทั้งในส่วนของการหลีกเลี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ถึงแม้ว่าการโอนความเสี่ยงจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด แต่ในทางปฏิบัติการโอนความเสี่ยงมีต้นทุนสูงมาก เพราะมีเบี้ยประกันสูงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูง และระดับความรุนแรงของความเสียหายก็มีมูลค่าสูงด้วย

2. เหตุการณ์ที่มีความรุนแรงของความเสียหายมาก แต่มีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยงต่ำ ควรจัดการด้วยการโอนความเสี่ยง ซึ่งจะมีต้นทุนบริหารความเสี่ยงต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับการบริหารความเสี่ยงด้านอื่น ๆ เนื่องจากเหตุการณ์มีโอกาที่จะเกิดต่ำ ทำให้เบี้ยประกันไม่สูงมาก และคุ้มค่างบเงินที่จะได้รับ

3. เหตุการณ์ที่มีระดับความรุนแรงของความเสียหายน้อยแต่มีโอกาสสูงที่จะเกิด บุคคลควรรับความเสี่ยงภัยไว้เอง เพราะมีต้นทุนต่ำกว่าการโอนความเสี่ยงภัยไปให้ผู้อื่น และควรควบคุมหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ควบคู่กันไปด้วย

4. เหตุการณ์ที่มีระดับความรุนแรงของความเสียหายน้อย และมีโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวต่ำ ควรรับความเสี่ยงภัยไว้เอง เพราะวิธีอื่นจะก่อให้เกิดความไม่คุ้มค่า

ทั้งนี้ความเสี่ยงภัยที่แท้จริงแต่ละประเภทจะมีทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงที่หลากหลาย ดังตารางที่ 6 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคนอื่น ๆ, 2552, น.37-38) และตารางที่ 7 (อุทัยวรรณ จรุงวิทย์, ม.ป.ป.)

ตาราง 6 ทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงตามประเภทความเสี่ยง

ความเสี่ยง			วิธีการบริหารความเสี่ยง	
เหตุการณ์	ผลกระทบทางการเงิน	ควบคุมความเสี่ยง	รับความเสี่ยง	โอนความเสี่ยง
เจ็บป่วยและทุพพลภาพ	- สูญเสียรายได้ - ค่ารักษาพยาบาล - ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพประจำวัน	- ออกกำลังกายเป็นประจำ - ปรับพฤติกรรมเพื่อสร้างสุขภาพที่ดี - ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ	- ออมเงินให้เพียงพอต่อการรักษาพยาบาลและการดำรงชีพประจำวัน	- ประกันสุขภาพ - ประกันทุพพลภาพ - สวัสดิการจากนายจ้าง - สวัสดิการสังคม
เสียชีวิตก่อนวัยอันควร	- สูญเสียรายได้สำหรับการดูแลครอบครัว - เสียค่าใช้จ่ายสำหรับครั้งสุดท้าย - ค่าทำศพ ค่ารักษาพยาบาล	- ออกกำลังกายเป็นประจำ - ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ - หลีกเลี่ยงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่เสี่ยง	- สำรองทรัพย์สินหรือเงินออมที่มีมูลค่ามากพอต่อความต้องการของครอบครัว	- ประกันชีวิต

ตาราง 6 (ต่อ)

ความเสี่ยง		วิธีการบริหารความเสี่ยง		
เหตุการณ์	ผลกระทบทางการเงิน	ควบคุมความเสี่ยง	รับความเสี่ยง	โอนความเสี่ยง
การมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ	รายได้ลดลงอาจทำให้ไม่พอสำหรับการดำรงชีวิต	- ออมเงินและลงทุนสม่ำเสมอ - สร้างอาชีพเสริมจากงานอดิเรกหรือทักษะพิเศษ - ขยายเวลาเกษียณอายุ	- สำรองทรัพย์สินและเงินออมที่มีมูลค่ามากพอ - กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุนบำเหน็จบำนาญ - กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ	- ประกันสะสมทรัพย์สิน - สวัสดิการจากนายจ้าง - สวัสดิการสังคม
การว่างงาน	สูญเสียรายได้	- ออมเงิน - สร้างแหล่งรายได้มากกว่า 1 แหล่ง	- สำรองเงินออมให้มากพอสำหรับค่าใช้จ่าย 3-6 เดือน	สวัสดิการสังคม
ทรัพย์สินเสียหาย / สูญหาย	ค่าซ่อมแซมหรือซื้อใหม่	- มีระบบหรือมาตรการป้องกัน - ดูแลรักษาตามกำหนดระยะเวลาสม่ำเสมอ - ใช้งานทรัพย์สินให้ตรงวัตถุประสงค์	- สำรองเงินออมให้เพียงพอต่อการซ่อมแซมหรือซื้อใหม่	- การรับประกันคุณภาพจากผู้ผลิต - ประกันภัยจากทรัพย์สิน
ความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น	- เสียเงินจากการเรียกร้องสิทธิและการชำระหนี้ - ค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย	เพิ่มความระมัดระวัง	สำรองเงินออมเพื่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน	ประกันการรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก
ความผิดพลาดจากผู้อื่น	- ค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าประมาณการ - หนี้สินเพิ่มขึ้น	เลือกทำสัญญากับผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ และมีประสบการณ์	สำรองเงินสำหรับค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	ค่าประกันโดยบุคคลที่ 3

ตาราง 7 วิธีการบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงส่วนบุคคลในแต่ละด้าน

ความเสี่ยง	ผลกระทบ	วิธีบริหารความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านสุขภาพ	- สูญเสียรายได้ - สูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล - สูญเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ	- ออกกำลังกาย - พักผ่อนให้เพียงพอ - ตรวจสุขภาพประจำปี - ทำประกันสุขภาพ
ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร	ส่งผลต่อรายได้ของครอบครัว	- ลดหรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยง - ดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรง - ทำประกันชีวิต
ความเสี่ยงด้านการมีอายุที่ยืนยาว	รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย	ทำประกันชีวิตแบบบำนาญ
ความเสี่ยงด้านหนี้สิน	- เสื่อมเสียเครดิตทางการเงิน - เสียทรัพย์สิน - เสียชีวิต	- ทำประกัน เช่น ประกันชีวิตผู้กู้ยืม ประกันสินเชื่อบัตรเครดิต
ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน	- ทรัพย์สินสูญหาย - ทรัพย์สินถูกทำลาย	- จัดเก็บทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัย - ติดกล้องวงจรปิด หรือ สัญญาณกันขโมย - ทำประกันภัย
ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย	ไม่ได้รับความปลอดภัยในการดำรงชีวิต	- หาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จะช่วยรักษาความปลอดภัย - หลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยง - ทำประกันเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น
ความเสี่ยงด้านการลงทุน	- ไม่ได้รับชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ระบุไว้ - สินทรัพย์ที่ลงทุนเสียหายหรือสูญหาย จากภัยธรรมชาติหรือการโจรกรรม - ไม่สามารถขายสินทรัพย์ได้ในราคาที่ต้องการ	- กำหนดวัตถุประสงค์การลงทุนอย่างชัดเจน - ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนแต่ละประเภท - กระจายการลงทุน

ตาราง 7 (ต่อ)

ความเสี่ยง	ผลกระทบ	วิธีบริหารความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านอาชีพ	- เงินออมไม่พอเมื่อถูกเลิกจ้าง ก่อนที่วางแผนไว้	- เลือกกิจการที่ให้ความมั่นคง มี ชื่อเสียง มีผลการดำเนินงานที่ดี - ทำประกันภัยว่างงาน

ดังนั้นการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล หมายถึง การเห็นความสำคัญต่อความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองในอนาคต โดยความเสี่ยงส่วนบุคคล ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสุขภาพ ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ความเสี่ยงภัยจากการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ ความเสี่ยงด้านหนี้สิน ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ความเสี่ยงด้านการลงทุน ความเสี่ยงด้านอาชีพ ความเสี่ยงภัยตามความรับผิดชอบ และ ความเสี่ยงภัยจากความผิดพลาดของผู้อื่น ซึ่งความเสี่ยงส่วนบุคคลเหล่านี้สามารถทำให้ลดลงหากบุคคลมีความตระหนักและบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม เช่น การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะทำให้ เกิดความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง เป็นต้น เพราะไม่เช่นนั้น อาจเกิดผลเสียต่อทรัพย์สิน หรือ ชีวิตของบุคคลนั้นได้ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลและนำมาใช้เป็นตัวแปรในการวิจัย เพื่อศึกษาว่าการตระหนักถึงความเสี่ยงมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของบุคคลหรือไม่

1.4 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงิน

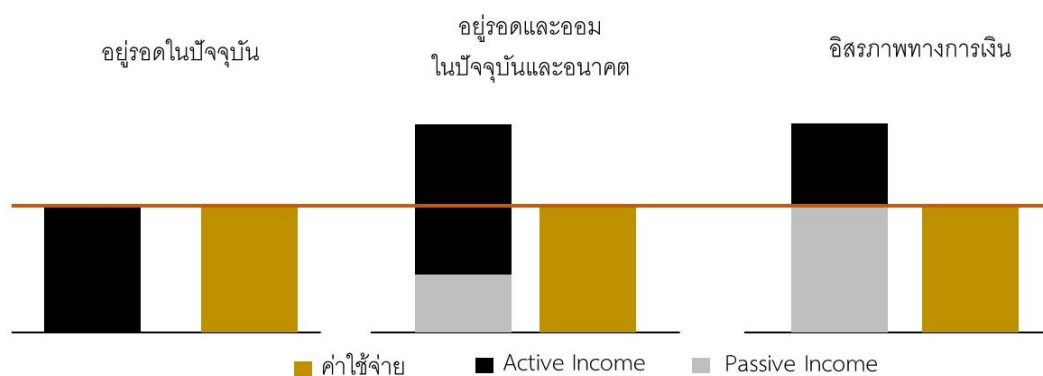
ค่านิยมของอิสรภาพทางการเงินของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันตามคุณภาพชีวิตที่แต่ละบุคคลอยากเป็น สภาพแวดล้อมที่แต่ละบุคคลอยากใช้ชีวิต การให้มูลค่ากับสิ่งใดสิ่งหนึ่งของแต่ละบุคคล รวมถึงสิ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความเบิกบานใจ โดยความแตกต่างของขนาดจำนวนเงินที่จะทำให้แต่ละบุคคลมีอิสรภาพทางการเงินนั้นจะขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ บุคคลหนึ่งอาจต้องการเงินจำนวนมากเพราะเชื่อว่าความเป็นอิสรภาพทางการเงินของตนขึ้นอยู่กับสิ่งนั้น ในขณะที่อีกบุคคลหนึ่งอาจจะไม่ต้องการเงินก็รู้สึกว่าจะตนเองมีอิสรภาพแล้ว เช่น พระภิกษุสงฆ์ แต่สิ่งที่สามารถนิยามอิสรภาพทางการเงินของแต่ละบุคคลได้เหมือนกันคืออิสรภาพทางการเงินนำมาซึ่งพลังบวกและความสุข (Sabatier, 2019)

บุคคลที่มีอิสรภาพทางการเงิน เป็นบุคคลที่มีรายได้จากทรัพย์สินเพียงพอต่อค่าใช้จ่าย โดยจำนวนเงินที่ต้องมีเพื่ออิสรภาพทางการเงินจะคำนวณจาก

$$\text{จำนวนเงินที่ต้องมี} = \text{จำนวนเงินที่ต้องการใช้ต่อปี} \times \text{จำนวนปี} \times \text{ตัวเลขเงินเฟ้อ(เท่า)}$$

โดยจำนวนปี ณ ที่นี้หมายถึง จำนวนปีทั้งหมดที่ต้องการมีอิสรภาพทางการเงิน หากบุคคลต้องการมีอิสรภาพทางการเงิน บุคคลนั้นจะต้องเก็บสะสมเงินให้ได้เท่าจำนวนเงินดังกล่าว ผ่านการวางแผนทางการเงิน ออมเงิน และลงทุน เพื่อให้รายได้เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น (มันนี่ บัฟฟาโล่, 2560)

อิสรภาพทางการเงิน คือ การที่บุคคลสะสมหรือสร้างทรัพย์สินเพื่อการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้มีทรัพย์สินลงทุนมากพอที่จะสร้างรายได้จากผลตอบแทนของทรัพย์สินเหล่านั้น (Passive Income) ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่ต้องพึ่งพารายได้จากการทำงานอีกต่อไป (Active Income) และบุคคลที่มีอิสรภาพทางการเงินจะต้องมีความมั่นคงและมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายตลอดเวลา (นรินทร์ เอกวงศวิริยะ, 2563)

ภาพประกอบ 4 ภาพอธิบายอิสรภาพทางการเงิน

ที่มา นรินทร์ เอกวงศวิริยะ (2563)

หากจะมีอิสรภาพทางการเงินนั้น บุคคลจะต้องพึ่งพารายได้จากการทำงานเป็นรายได้หลัก หลังจากนั้นค่อย ๆ สะสมทรัพย์สินลงทุนผ่านการออม และการนำเงินออมไปลงทุนให้มีทรัพย์สินเพื่อการลงทุนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ บุคคลจึงควรนำอัตราส่วนทางการเงินมาช่วยวางแผนสู่อิสรภาพทางการเงิน โดยแบ่งอัตราส่วนออกเป็นอัตราส่วนที่ควรเพิ่ม และ อัตราส่วนที่ควรลดหรือควบคุม

อัตราส่วนที่ควรเพิ่ม คือ อัตราส่วนที่ช่วยในการสร้างสินทรัพย์ลงทุน ได้แก่

1. อัตราส่วนการออมต่อรายได้ การออมเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความมั่งคั่ง บุคคลที่อายุน้อยและกำลังเริ่มสร้างตัว หรือชาวมิลเลนเนียล มักจะมีภาระหนี้สินที่สูง การออม

จะต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ควรลดต่ำกว่า 10% สำหรับคนที่ปลดภาระหนี้สินได้แล้ว อัตราส่วนการออมต่อรายได้ควมมีอย่างน้อย 20% เป็นเงินออมเพื่อนำไปลงทุนให้เกิด Passive Income กล่าวคือมีรายได้ 100 บาท ออม 20 บาท

$$\text{อัตราส่วนการออมต่อรายได้} = \frac{\text{การออมต่อปี}}{\text{รายได้ต่อปี}}$$

2. อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อความมั่งคั่งสุทธิ สินทรัพย์ลงทุนสามารถสร้างได้จากเงินออมข้างต้น ผลตอบแทนจากการลงทุนสามารถนำไปใช้ลงทุนจนเกิดความมั่งคั่งสุทธิ (สินทรัพย์รวมหักด้วยหนี้สินรวม) การลงทุนในสินทรัพย์ที่สร้างรายได้จะสะท้อนมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของตัวบุคคล ทั้งนี้อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อความมั่งคั่งสุทธิที่มีประสิทธิภาพ คือ การมีสินทรัพย์ลงทุนในสัดส่วนที่สูง สะท้อนโอกาสในการสร้างรายได้แบบ Passive Income ที่ต่อเนื่อง และช่วยสร้างอิสรภาพทางการเงินจากทรัพย์สินและทำให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ บุคคลควรมีอัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อความมั่งคั่งสุทธิมากกว่าหรือเท่ากับ 50%

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อความมั่งคั่งสุทธิ} = \frac{\text{สินทรัพย์ลงทุน}}{\text{สินทรัพย์รวม} - \text{หนี้สินรวม}}$$

อัตราส่วนที่ควรลด หรือควบคุม เพื่อปลดหรือลดภาระด้านรายจ่ายและหนี้สิน เพื่อให้ไปสู่อิสรภาพทางการเงินได้เร็วและมั่นคงขึ้น ได้แก่

1. อัตราส่วนการชำระคืนหนี้สินจากรายได้ หากอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ามีหนี้สินสูงและมีความเสี่ยงที่ไม่สามารถชำระหนี้สินคืนได้เมื่อรายได้ลดลง ทำให้ความสามารถในการออมลดลง บุคคลที่อายุน้อยและกำลังเริ่มสร้างตัว หรือชาวมิลเลนเนียล มักจะมีภาระหนี้สินจากการซื้อบ้านและรถยนต์ ทำให้ต้องผ่อนชำระเป็นเวลานาน โอกาสที่จะสร้างอิสรภาพทางการเงินก็จะห่างไกลไปเรื่อย ๆ จึงควรควบคุมรายจ่ายในส่วนของการชำระคืนหนี้สินให้ไม่สูงเกิน 40% ของรายได้ เพื่อให้มีเงินไว้ใช้จ่ายและออมได้อย่างเหมาะสม บุคคลที่มีอัตราส่วนชำระคืนหนี้สินจากรายได้ ไกล่เคียง 40% ไม่ควรก่อหนี้เพิ่มขึ้น

$$\text{อัตราส่วนการชำระคืนหนี้สินจากรายได้} = \frac{\text{หนี้สินที่ต้องชำระคืนต่อปี}}{\text{รายได้รวมต่อปี}}$$

2. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ หากบุคคลมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินลดลง ก็แสดงว่ามีความมั่งคั่งสุทธิเพิ่มขึ้น และมีภาระทางการเงินที่ลดลง ทั้งนี้บุคคลควรมีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์น้อยกว่า 50% เพื่อให้มีโอกาสที่จะมีอิสรภาพทางการเงินที่มากขึ้น

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนสู่อิสรภาพทางการเงินเหล่านี้ จะทำให้สามารถสร้างรายได้แบบ Passive Income ให้มากกว่ารายจ่าย และสร้างความมั่งคั่งสุทธิให้เพิ่มขึ้น ทำให้มีภาระทางการเงินและมีหนี้สินต่อสินทรัพย์ที่ลดลง และเป็นหนทางสู่อิสรภาพทางการเงิน

อิสรภาพทางการเงิน หมายถึง การที่บุคคลสามารถนำรายได้จากทรัพย์สินที่มีมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้โดยไม่ต้องหารายได้เพิ่ม ซึ่งรายได้จากทรัพย์สินดังกล่าว หมายถึง รายได้หรือดอกผลที่มาจากทรัพย์สินที่ลงทุนต่าง ๆ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล กำไรจากการลงทุน ค่าเช่ากำไรจากทรัพย์สินที่เพิ่มค่า ค่าลิขสิทธิ์ รวมถึงรายได้จากการลงทุนในกิจการของตนเอง กิจการในครอบครัว หรือลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น เป็นต้น โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวคิดว่าการที่บุคคลจะมีอิสรภาพทางการเงิน จะต้องมีความอยู่รอดก่อน แล้วจึงมีความมั่งคั่งตามมา (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

ดังนั้นอิสรภาพทางการเงิน หมายถึง การที่บุคคลจะสามารถใช้ชีวิตของตนเองได้อย่างมีความสุขและมีอิสระทางการเงิน ซึ่งขนาดของจำนวนเงินที่บุคคลจะใช้ในการวัดว่าบุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงินหรือไม่จะแตกต่างกัน อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ส่งผลให้บุคคลมีรายได้ ค่าใช้จ่าย หรือพฤติกรรมทางการเงินต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อธิบายว่า บุคคลจะมีอิสรภาพทางการเงิน จะต้องมีความอยู่รอดก่อน แล้วจึงมีความมั่งคั่งตามมา มาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ โดยวัดอิสรภาพทางการเงิน 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 อิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ระดับที่ 2 อิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

อิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด วัดโดยอัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) ซึ่งความอยู่รอด หมายถึง การที่บุคคลมีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย กล่าวคือ มีรายได้จากการทำงานและรายได้จากทรัพย์สินเพียงพอต่อค่าใช้จ่าย คำนวณดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

$$\text{อัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio)} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน} + \text{รายได้จากการทำงาน}}{\text{ค่าใช้จ่าย}}$$

ดังนั้นหากบุคคลหนึ่งมีค่าอัตราส่วนความอยู่รอดมากกว่าเท่ากับ 1 หมายความว่า บุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงินระดับที่ 1 อิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ซึ่งความมีอิสรภาพทางการเงินขั้นต้น จะต้องอยู่รอดด้วยตัวเองก่อน

แสดงตัวอย่างการคำนวณและวิเคราะห์อัตราส่วนความอยู่รอด

ตัวอย่างที่ 1 นายเอมีรายได้จากทรัพย์สิน 200,000 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำงานเดือนละ 15,000 บาท หรือคิดเป็น 180,000 บาทต่อปี นายเอมีค่าใช้จ่ายเดือนละ 15,000 บาท หรือคิดเป็น 180,000 บาทต่อปี

$$\begin{aligned}\text{อัตราส่วนความอยู่รอดของนายเอ} &= \frac{200,000+180,000}{180,000} \\ &= \frac{2.11}{1}\end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 1 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า นายเอมีรายได้รวม 2.11 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท เพราะฉะนั้นนายเอมีเงินเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายทุก ๆ 1 บาทเท่ากับ $2.11-1=1.11$ บาท นายเอจึงมีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตัวอย่างที่ 2 นายบีมีรายได้จากทรัพย์สิน 0 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำงานเดือนละ 500,000 บาท หรือคิดเป็น 6,000,000 บาทต่อปี นายบีมีค่าใช้จ่ายเดือนละ 550,000 บาท หรือปีละ 6,600,000 บาท

$$\begin{aligned}\text{อัตราส่วนความอยู่รอดของนายบี} &= \frac{0+6,000,000}{6,600,000} \\ &= \frac{0.91}{1}\end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 2 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า นายบีมีรายได้รวม 0.91 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท แสดงให้เห็นว่านายบีมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย นายบีจึงไม่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

จากตัวอย่างการคำนวณและวิเคราะห์อัตราส่วนความอยู่รอดสามารถสรุปได้ว่า ถ้าอัตราส่วนความอยู่รอดมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 แสดงว่าบุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด และถ้าอัตราส่วนความอยู่รอดมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าบุคคลนั้นไม่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

สินทรัพย์ส่วนที่เหลืออยู่หลังจากหักหนี้สินทั้งหมด หรือ ส่วนของเจ้าของ (Net Worth) จะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความมั่งคั่งของบุคคลนั้น ยิ่งบุคคลนั้นมีส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น แปลว่าบุคคลนั้นมีความมั่งคั่งเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถเพิ่มความมั่งคั่งได้โดย หาวีธีเพิ่มมูลค่าของ

สินทรัพย์ลงทุน เลือกลงทุนซื้อสินทรัพย์ ควบคุมค่าใช้จ่าย และลดการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็น (สุขใจ น้ำ ผุด และคนอื่น ๆ, 2557, น.54-55)

ความมั่งคั่ง คือ ทรัพย์สินสุทธิ หรือ เงินที่เหลือหลังจากนำทรัพย์สินทั้งหมดหัก ด้วยหนี้สินทั้งหมด ยังมีทรัพย์สินสุทธิมาก โอกาสที่จะนำเงินไปต่อยอดเพื่อสร้างความมั่งคั่งก็มี มากขึ้น ซึ่งความมั่งคั่งนั้นวัดโดยอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) คำนวณดังนี้ (ตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

$$\text{อัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio)} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน}}{\text{ค่าใช้จ่าย}}$$

ดังนั้นหากบุคคลหนึ่งมีค่าอัตราส่วนความมั่งคั่งมากกว่าเท่ากับ 1 หมายความว่า บุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงินระดับที่ 2 อิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง กล่าวคือ บุคคลนั้น ไม่ต้องมีรายได้จากการทำงานก็มีทั้งอิสรภาพทางการเงินและความมั่งคั่ง

แสดงตัวอย่างการคำนวณและวิเคราะห์อัตราส่วนความมั่งคั่ง

ตัวอย่างที่ 3 จากตัวอย่างที่ 1 สมมติให้นายเอไม่มีรายได้จากการทำงาน มี รายได้จากทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายเท่าเดิม คือ 200,000 บาทต่อปี และ 180,000 บาทต่อปี ตามลำดับ

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนความมั่งคั่งของนายเอ} &= \frac{200,000}{180,000} \\ &= \frac{1.11}{1} \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 3 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า นายเอ มีรายได้จากทรัพย์สิน 1.11 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท เพราะฉะนั้นนายเอมีเงินเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายทุก ๆ 1 บาท เท่ากับ 0.11 บาท โดยที่ไม่ต้องพึ่งพารายได้จากการทำงาน นายเอจึงมีอิสรภาพทางการเงินด้าน ความมั่งคั่ง

ตัวอย่างที่ 4 จากตัวอย่างที่ 2 สมมติให้นายบีไม่มีรายได้จากการทำงาน มี รายได้จากทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายเท่าเดิม คือ 0 บาทต่อปี และ 6,600,000 บาทต่อปี ตามลำดับ

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนความมั่งคั่งของนายบี} &= \frac{0}{6,600,000} \\ &= 0 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 4 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า นายบีไม่มีรายได้จากทรัพย์สิน สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท แสดงให้เห็นว่านายบีไม่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดและ อิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

จากตัวอย่างการคำนวณและวิเคราะห์อัตราส่วนความมั่งคั่งสามารถสรุปได้ว่า ถ้าอัตราส่วนความมั่งคั่งมีค่ามากกว่าเท่ากับ 1 แสดงว่าบุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง และถ้าอัตราส่วนความมั่งคั่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าบุคคลนั้นไม่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวัดอิสรภาพทางการเงินของมิลเลนเนียลด้วย อัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) และอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) โดยใช้สูตรการคำนวณของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) เนื่องจากสามารถเปรียบเทียบความมั่งคั่งระหว่างบุคคลได้ ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยบุคคลที่มีอิสรภาพทางการเงินจะต้องมีอัตราส่วนความอยู่รอดหรืออัตราส่วนความมั่งคั่งมากกว่าหรือเท่ากับ 1

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากรศาสตร์และอิสรภาพทางการเงิน

Hong (2005) ได้ศึกษาความแตกต่างของทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมด้านการใช้จ่ายของนักเรียนและนักศึกษาที่มีเพศและอายุที่แตกต่างกัน ซึ่งแบ่งอายุออกเป็นช่วงด้วยการศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษา และมีกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจทั้งหมด 1,252 คน ผลของการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า เพศและอายุที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมีทัศนคติทางการเงินที่แตกต่างกัน เพศและอายุที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการใช้จ่ายแตกต่างกันทั้งด้านการวางแผนค่าใช้จ่าย (Planned Spending Behavior) และการตระหนักถึงการใช้จ่าย (Conscious Spending Behavior) แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการวางแผนค่าใช้จ่ายและการตระหนักถึงการใช้จ่ายมากกว่าเพศชาย นักศึกษาวางแผนค่าใช้จ่ายและตระหนักถึงค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ อายุที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมการใช้จ่ายด้านการตัดสินใจก่อนซื้อ (Impulsive Spending Behavior) แตกต่างกัน โดยพบว่ามัธยมศึกษาตอนปลายตัดสินใจก่อนซื้อมากที่สุด และเพศที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมการใช้จ่ายด้านการใช้จ่ายมากกว่ารายได้ (Excessive Spending Behavior) แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะใช้จ่ายมากกว่ารายได้มากกว่าเพศชาย ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินเหล่านี้จะส่งผลต่ออัตราส่วนความอยู่รอดและความมั่งคั่ง เพราะค่าใช้จ่ายถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าว

ภัทรพร กิจชัยบุญกุล (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าใช้จ่ายของประชาชนในกรุงเทพมหานครในหมวดการเดินทางและการสื่อสารเป็นค่าใช้จ่ายสูงที่สุดของประชาชนในกรุงเทพมหานคร รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ในส่วนของพฤติกรรมผู้บริโภค พบว่า อิทธิพลทางสังคมและอิทธิพลทางจิตวิทยาต่างมีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลในด้านรายได้มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายทุกหมวด ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และยาสูบ หมวดที่อยู่อาศัย หมวดเครื่องนุ่งห่มรองเท้าและค่าใช้จ่ายภายในบ้าน หมวดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล หมวดเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล หมวดการเดินทางและการสื่อสาร และหมวดการบันเทิงในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อริวัฒน์ โตสันกุล (2556) ได้ศึกษาแนวโน้มและพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเก็บแบบสอบถามจากคนไทยที่มีแหล่งอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเป็นนักลงทุนจำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า นักลงทุนที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการลงทุนไม่แตกต่างกันในด้านจำนวนครั้งที่ลงทุนโดยเฉลี่ย (ครั้ง/ปี) ด้านการลงทุนโดย

เฉลี่ย (บาท/ครั้ง) และด้านระยะเวลาถือครองหลักทรัพย์เฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักลงทุนที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงทุนแตกต่างกันในด้านจำนวนครั้งที่ลงทุนโดยเฉลี่ย และด้านการลงทุนโดยเฉลี่ย โดยนักลงทุนที่มีอายุ 20 ถึง 29 ปี มีจำนวนครั้งที่ลงทุนโดยเฉลี่ยมากที่สุด และนักลงทุนที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีมูลค่าการลงทุนโดยเฉลี่ยมากที่สุด และนักลงทุนที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงทุนในด้านมูลค่าการลงทุนโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีสถานภาพสมรสแล้วจะมีมูลค่าการลงทุนมากที่สุด ซึ่งสถานภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงภาระทางการเงินที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงประยุกต์จากสถานภาพเป็นจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะแทนเพื่อความสะดวกและสามารถสะท้อนภาระทางการเงินที่แท้จริงได้ การลงทุนสามารถสะท้อนต่ออิสรภาพทางการเงิน เพราะการลงทุนเป็นสิ่งที่ทำให้นักลงทุนมีรายได้จากทรัพย์สิน การลงทุนจึงส่งผลต่ออัตราส่วนความอยู่รอดและความมั่งคั่ง

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้สำรวจทักษะทางการเงินของประชากรไทยในแต่ละเจนเนอเรชั่น โดยแต่ละเจนเนอเรชั่นจะมีทักษะทางการเงินที่แตกต่างกันในแต่ละด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน โดยสามารถสรุปผลการสำรวจทักษะทางการเงินเปรียบเทียบความแตกต่างจากเจนเนอเรชั่นได้ดังตารางที่ 8

ตาราง 8 ความแตกต่างของทักษะทางการเงินของแต่ละเจนเนอเรชั่น

เจนเนอเรชั่น	ความรู้ทางการเงิน	พฤติกรรมทางการเงิน	ทัศนคติทางการเงิน
เจนเนอเรชั่น Z (เกิดก่อนพ.ศ. 2544)	- พื้นฐานความรู้ทางการเงินไม่ดี	- ไม่เห็นความสำคัญต่อการตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว - พยายามใช้เงินที่ได้มาให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย - มีวิธีเก็บออมไม่เหมาะสม - ไม่เปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อ - ไม่ทราบแหล่งที่เหมาะสมในการหาข้อมูล	- ควรส่งเสริมให้มีทัศนคติทางการเงินที่ดีกับการออมเงิน

ตาราง 8 (ต่อ)

เจเนอเรชั่น	ความรู้ทางการเงิน	พฤติกรรมทางการเงิน	ทัศนคติทางการเงิน
เจเนอเรชั่น Y (พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543)	- มีความรู้ทางการเงินค่อนข้างดี	- ไม่มีเป้าหมายทางการเงินระยะยาว - ขาดการบริหารจัดการเงินที่ดี - ออมเงินในวิธีที่ไม่เหมาะสม - ไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้ - ขาดการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนก่อนซื้อสินค้า - ใช้จ่ายเกินตัว	- ควรส่งเสริมให้มีทัศนคติด้านการออม
เจเนอเรชั่น X (พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2523)	- มีความรู้ทางการเงินค่อนข้างดี	- ส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดการกับภาระทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้นได้ - มีวิธีการออมไม่เหมาะสม - ไม่ทราบแหล่งข้อมูลที่ควรศึกษาก่อนตัดสินใจซื้อ	- มีทัศนคติทางการเงินที่ดีทุกด้าน
เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ ขึ้นไป (ผู้ที่เกิดก่อนพ.ศ. 2509)	- มีความรู้ทางการเงินไม่ดี	- ไม่เห็นความจำเป็นต่อการตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว - ไม่เลือกออมเงินวิธีที่เหมาะสม - ขาดการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ก่อนตัดสินใจซื้อ - ไม่รู้แหล่งข้อมูลที่ควรศึกษาก่อนตัดสินใจ	- มุ่งเน้นดำเนินชีวิตเพื่อวันนี้ และไม่ค่อยคำนึงถึงอนาคต

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559)

จากตารางที่ 8 สามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่มีช่วงเจเนอเรชั่นที่แตกต่างกัน มีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินแตกต่างกัน

อนงนาฏ ศุภกิจวณิชกุล และ ประสพชัย พสุนนท์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมกับการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จำนวน 327 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ และรายจ่ายต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการบริหารการเงินไม่แตกต่างกัน ซึ่งหากบุคคลมีการบริหารการเงินที่ดีก็อาจทำให้บุคคลเหล่านั้นมีอิสรภาพทางการเงินด้วยเช่นกัน

दनัยกฤต อินทุฤทธิ์, สุรัชชัย กังวล, เกศสุดา สิทธิสันติกุล, และ กันตพร ช่วงชิด (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ ผ่านการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 400 คน ซึ่งพบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมทางการเงินในบางด้านแตกต่างกัน เพศหญิงจะมีพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคโดยคำนึงถึงปัจจัย 4 หรือสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่าเพศชาย โดยเพศชายมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนด้านการอุปโภคบริโภคมากกว่าเพศหญิง หมวดที่เพศชายจะเกิดพฤติกรรมทางการเงินมากกว่าเพศหญิง ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดเพื่อความบันเทิง หมวดเคหะสถาน หมวดพาหนะ และบริการขนส่ง และ หมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่หมวดที่เพศหญิงจะเกิดพฤติกรรมทางการเงินมากกว่าเพศชาย ได้แก่ หมวดเคหะสถาน หมวดเครื่องนุ่งห่ม และหมวดรักษาพยาบาล สำหรับพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุน โดยเฉลี่ยแล้วเพศหญิงจะมีการลงทุนมากกว่าเพศชาย สำหรับพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่น ๆ ได้แก่ การออม การทำบุญ หนี้สิน และอื่น ๆ และเพศที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลให้พฤติกรรมทางการเงินด้านการออม การทำบุญ หนี้สิน และอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินแต่ละด้านจะสะท้อนให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย และส่งผลต่ออัตราส่วนความอยู่รอดและความมั่งคั่ง

Bauer, Collins, และ Richardson (2017) ได้ศึกษาทัศนคติของความมั่งคั่งทางการเงิน เปรียบเทียบระหว่างเจนอเรชั่น X และชาวมิลเลนเนียล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 989 คน ผลการศึกษาทัศนคติของความมั่งคั่งทางการเงินระหว่างสองเจนอเรชั่น สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ประเด็นแรกเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงิน เจนอเรชั่น X เชื่อว่า ความมั่นคงทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญมากกว่าชาวมิลเลนเนียล และทั้ง 2 เจนอเรชั่นเชื่อว่าจะไม่สามารถรวยได้มากกว่ารุ่นพ่อแม่ แต่ก็พยายามที่จะวางแผนสำหรับความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคต ประเด็นต่อมาคือการรับ

ความเสี่ยง ทั้ง 2 เจเนอเรชั่นคิดว่าตนเองสามารถรับความเสี่ยงของภาระหนี้สินได้มากกว่ารุ่นพ่อแม่ และ ปู่ ย่า ตา ยาย แต่เจเนอเรชั่น X เต็มใจที่จะสร้างความเสี่ยงมากกว่าชาวมิลเลนเนียล และ ประเด็นสุดท้ายในส่วนของการไว้วางใจผู้อื่นเกี่ยวกับการจัดการธุรกรรมทางการเงิน เจเนอเรชั่น X มีความไว้วางใจผู้อื่นเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินน้อยกว่าชาวมิลเลนเนียล เพราะเชื่อว่าตนเองสามารถจัดการเงินของตนได้ดีกว่า ซึ่งทัศนคติของความมั่งคั่งด้านการเงินจะถูกสะท้อนผ่านพฤติกรรมด้านการเงิน และอาจส่งผลกระทบต่ออิสรภาพทางการเงินของบุคคล

ปริญชัย จูลีระ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงทุนด้านระดับการลงทุนเมื่อเทียบกับรายได้ไม่แตกต่างกัน และพฤติกรรมการลงทุนด้านจำนวนเงินที่นำไปลงทุนเฉลี่ยต่อปีไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายค่าของชาวมุสลิมที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกัน กับพฤติกรรมการลงทุนด้านจำนวนเงินที่นำไปลงทุนเฉลี่ยต่อปี พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรีกับผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดสูงกว่าระดับปริญญาตรีแตกต่างกันเป็นรายค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมการลงทุนด้านจำนวนเงินที่นำไปลงทุนเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาสูงสุดมีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออิสรภาพทางการเงินได้ เพราะการลงทุนก่อให้เกิดรายได้จากทรัพย์สินที่ใช้ในการคำนวณอิสรภาพทางการเงิน

ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์, ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์, และ สุนันท์ เครือน้ำคำ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตแตกต่างกัน ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตไม่แตกต่างกัน รายได้และค่าใช้จ่ายมีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการออม รูปแบบการออม จำนวนเงินที่ออมต่อครั้ง ความถี่ในการออมต่อปี ปริมาณการออมเฉลี่ยต่อปี และสถาบันการเงินที่ออม

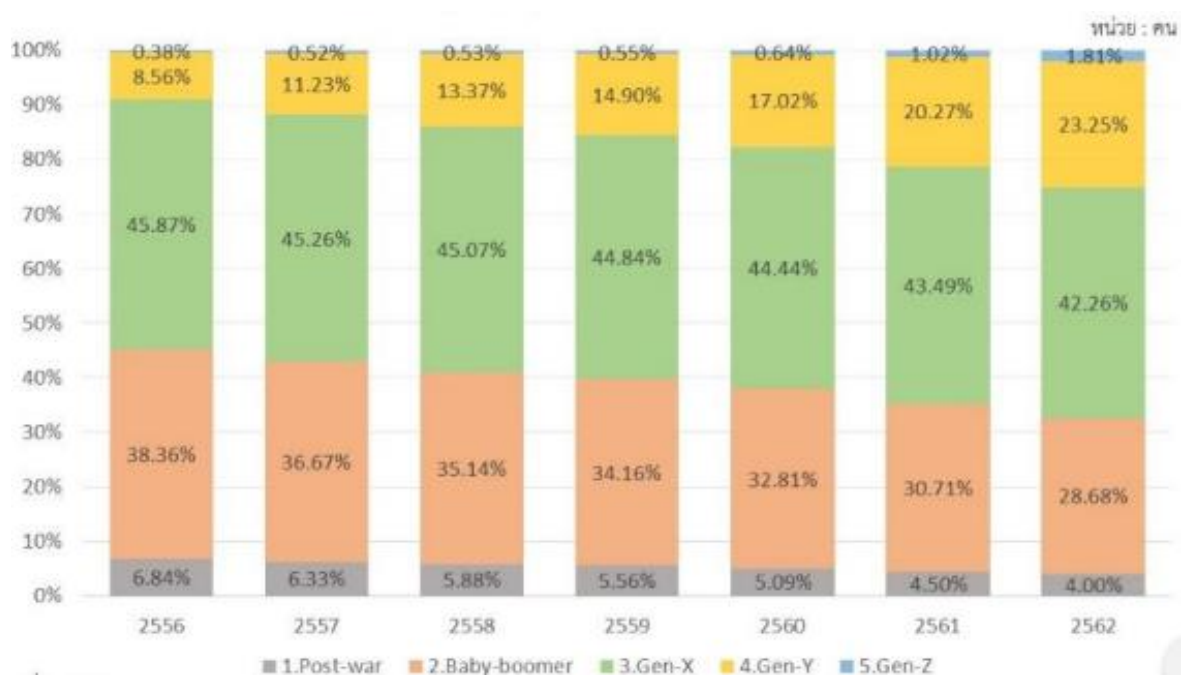
อรุณย์ พริ้งเพริศ (2563) ฝ่ายวิจัยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต. ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนในกองทุนรวม เพื่อต่อยอดพัฒนาตลาดทุนไทย โดยใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของการถือครองหน่วยลงทุนในกองทุนรวมของผู้ลงทุนบุคคลในช่วง พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2562 ซึ่งการศึกษานี้ได้จำแนกผู้ลงทุนบุคคล

ตามเจเนอเรชั่น เพื่อศึกษาบทบาทการลงทุนของแต่ละเจเนอเรชั่นจากผู้ลงทุนทั้งหมด 1,480,000 คน โดยแบ่งออกเป็น 5 เจเนอเรชั่น ดังตารางที่ 9

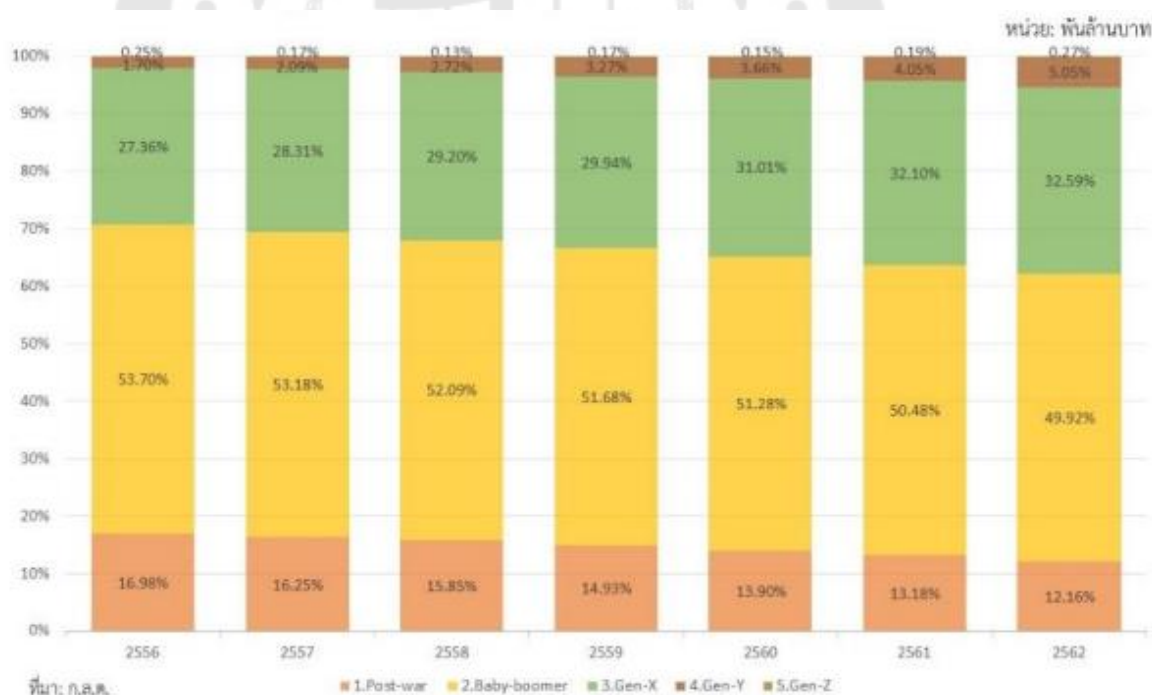
ตาราง 9 การแบ่งเจเนอเรชั่นของ ก.ล.ต.

เจเนอเรชั่น	ปีเกิด
ก่อนสงคราม (Post War)	เกิดก่อน พ.ศ. 2488
เบบี้บูมเมอร์ (Baby boomer)	เกิดระหว่าง พ.ศ. 2488 ถึง พ.ศ. 2507
เอ็กซ์ (Generation X)	เกิดระหว่าง พ.ศ. 2508 ถึง พ.ศ. 2522
วาย (Generation Y)	เกิดระหว่าง พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2539
แซด (Generation Z)	เกิดระหว่าง พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2552

จากการศึกษาพบว่า จำนวนผู้ลงทุนในกองทุนรวมสูงสุด ได้แก่ เจเนอเรชั่น X คิดเป็นร้อยละ 42 ของจำนวนผู้ลงทุนในกองทุนรวมทั้งหมด รองลงมาคือ เบบี้บูมเมอร์ คิดเป็นร้อยละ 29 ของจำนวนผู้ลงทุนในกองทุนรวมทั้งหมด ถึงแม้ว่า 2 เจเนอเรชั่นนี้จะมีบทบาทอย่างมากในแง่ของจำนวน แต่ทั้ง 2 เจเนอเรชั่นดังกล่าวมีสัดส่วนจำนวนลดลงทุกปี ในขณะที่เจเนอเรชั่น Y หรือชาวมิลเลนเนียล มีการเติบโตของจำนวนผู้ลงทุนทุกปี จากสัดส่วนร้อยละ 9 ในพ.ศ. 2556 สู่ร้อยละ 23 ในพ.ศ. 2562 นอกจากนี้ยังมีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่มูลค่าการลงทุนยังน้อยกว่าเบบี้บูมเมอร์เกือบครึ่งหนึ่ง แสดงรายละเอียดดังภาพประกอบที่ 5 และ 6

ภาพประกอบ 5 ภาพแสดงจำนวนผู้ลงทุนแบ่งตามเจนอเรชั่น

ภาพประกอบ 6 มูลค่าการลงทุนของผู้ลงทุนแบ่งตามเจนอเรชั่น

ที่มา อรัญย์ พริ้งเพริศ (2563, น.2)

นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังศึกษาพฤติกรรมการลงทุนในแต่ละเจเนอเรชั่น ใน 3 มุมมอง ได้แก่ มุมมองการเลือกนโยบายการลงทุน มุมมองด้านการกระจายการลงทุน และมุมมองด้านระยะเวลาในการลงทุน ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ในส่วนของนโยบายการลงทุน ผู้ลงทุนมีการลงทุนสอดคล้องตามช่วงวัย โดยกลุ่มเบบี้บูมเมอร์และกลุ่มคนที่เกิดก่อนสงคราม เน้นการลงทุนในตราสารหนี้ ขณะที่เจเนอเรชั่น X และชาวมิลเลนเนียลเน้นลงทุนในตราสารทุน แต่ในมุมมองด้านการกระจายการลงทุน ผู้ลงทุนเกินกว่าครึ่งมีการกระจายการลงทุนที่น้อยเกินไป โดยมักจะให้น้ำหนักกับการลงทุนในกองทุนรวมตราสารหนี้ หรือตราสารทุนเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะชาวมิลเลนเนียลและเจเนอเรชั่นแซดที่มีการลงทุนที่กระจุกตัว แต่ผู้ลงทุนที่อายุมากขึ้นก็จะมีนโยบายการกระจายการลงทุนที่มากขึ้น และเมื่อพิจารณามุมมองด้านระยะเวลาในการลงทุนพบว่าผู้ลงทุนประมาณครึ่งหนึ่งให้ความสำคัญกับการลงทุนในระยะยาว แต่ชาวมิลเลนเนียลมีสัดส่วนการถือครองกองทุนรวมระยะยาวค่อนข้างน้อย จากผลการศึกษาสังเกตได้ว่า เจเนอเรชั่น X และชาวมิลเลนเนียลเป็นอนาคตที่สำคัญต่อตลาดทุนในอนาคต โดยเฉพาะชาวมิลเลนเนียลที่มีจำนวนผู้ลงทุนเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากแนวโน้มจำนวนดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการเลือกนโยบายการลงทุน การกระจายการลงทุน และให้ความสำคัญกับระยะเวลาการลงทุนอย่างเหมาะสม อาจทำให้ชาวมิลเลนเนียลมีอิสรภาพทางการเงินเพิ่มขึ้น จากผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดทุนที่เพิ่มขึ้น เพราะผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดทุนเป็นรายได้จากทรัพย์สินที่เป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์อัตราส่วนความอยู่รอดและความมั่งคั่งที่ใช้วัดอิสรภาพทางการเงินของแต่ละบุคคล ในทางตรงกันข้ามหากผู้ลงทุนขาดทุน เพราะปัจจัยต่าง ๆ เช่น การขาดความรู้ทางการเงิน การพยากรณ์ราคาหลักทรัพย์หรืออนุพันธ์ในตลาดทุนผิด ก็อาจทำให้บุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงินลดลง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงินและอิสรภาพทางการเงิน

ศิริวรรณ ว่องวีรวิทย์ และ บุญทวีกร ศิริกิจจาขจร (2553) ศึกษาเรื่อง ทักษะคติและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ นักศึกษาที่เรียนและไม่เรียนวิชาการวางแผนการเงินส่วนบุคคล มีทัศนคติและพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน การจดและไม่จดบันทึกรายจ่ายมีพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน นอกจากนี้การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม

Mahdza และ Tabiani (2013) ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับทักษะทางการเงินกับการออมของบุคคลในกลุ่มตัวอย่างประชากรชาวมาเลเซีย พบว่าระดับทักษะทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการออมของบุคคลในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากบุคคลมีระดับทักษะการเงินสูง บุคคลนั้นก็ยังมีแนวโน้มเป็นผู้ออมเงิน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีระดับทักษะทางการเงินต่ำกว่า เนื่องจากบุคคลที่มีทักษะทางการเงินมักจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงิน การลงทุน มีการตัดสินใจที่ดีในเรื่องการใช้จ่ายและการออมเงิน อาจทำให้บุคคลที่มีระดับทักษะทางการเงินสูงมีอิสรภาพทางการเงิน

Scheresberg และ Lusardi (2015) ได้ทำการศึกษาการเงินส่วนบุคคลของเจนเนอเรชั่น Y ในสหรัฐอเมริกา (Gen Y Personal Finances) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 5,500 คน ผลการสำรวจพบว่า ชาวเจนเนอเรชั่น Y หรือ ชาวมิลเลนเนียล ขาดทักษะในการจัดการการเงินส่วนบุคคล และมีหนี้สินในระดับสูงเมื่อเทียบกับเจนเนอเรชั่นอื่น ๆ สินทรัพย์ส่วนใหญ่ของชาวมิลเลนเนียลจะอยู่ในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด รองลงมาคือ บัญชีกระแสรายวัน และมีบางส่วนเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้พบว่า 1 ใน 4 ของชาวมิลเลนเนียลในสหรัฐอเมริกาลงทุนในหุ้น พันธบัตร และกองทุนรวม หนี้สินระยะยาวส่วนใหญ่ของชาวมิลเลนเนียล คือ การใช้ค้ำยืมทางการเงิน การศึกษา สำหรับหนี้สินระยะสั้นส่วนใหญ่จะเป็นหนี้บัตรเครดิต ถึงแม้ว่าชาวมิลเลนเนียลจำนวนมากจะมีหนี้สินสูง แต่เมื่อมีการสำรวจทักษะทางการเงิน ชาวมิลเลนเนียลได้ประเมินว่าตนเองมีทักษะทางการเงินที่ดี แสดงให้เห็นว่าชาวมิลเลนเนียลส่วนใหญ่มั่นใจในการตัดสินใจทางการเงินของตนเองและเชื่อว่าสามารถจัดการการเงินของตนเองได้ แต่พฤติกรรมทางการเงินของมิลเลนเนียลนั้นไม่สอดคล้องกับผลการประเมินทักษะทางการเงินของตนเอง จึงสรุปได้ว่า ชาวมิลเลนเนียลขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการทำความเข้าใจการตัดสินใจทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้ศึกษาทักษะทางการเงินของประชากรไทย ซึ่งจำแนกกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติการศึกษา มิติรายได้ครัวเรือน และมิติช่วงวัย โดยเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยภาพรวมทั้งประเทศ และคะแนนเฉลี่ย OECD การสำรวจครั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติในการสำรวจทักษะทางการเงิน ซึ่งครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง 10,876 ราย ทั้งในและนอกเขตเทศบาลจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยแบบสอบถามในการสำรวจทักษะทางการเงิน ประกอบด้วยการวัดทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ผลการสำรวจพบว่า คนไทยอ่อนด้านความรู้ทางการเงินที่สุดจากทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมทักษะทางการเงินของคนไทย พ.ศ. 2559 มีแนวโน้มดีขึ้นจากพ.ศ.2556 ยกเว้นด้านพฤติกรรมทางการเงิน และพบว่ากลุ่มที่มีคะแนนทักษะ

ทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่น ได้แก่ เยาวชน อายุ 10-19 ปี ผู้สูงอายุอายุ 80-99 ปี ระดับการศึกษาต่ำ รายได้ครัวเรือนต่ำ และผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนี้ผลสำรวจยังแสดงถึงปัญหาของทักษะทางการเงินของเจนเอเรชั่น Y หรือชาวมิลเลนเนียล ที่เกิดระหว่างพ.ศ.2524 ถึง พ.ศ.2543 ว่า ชาวมิลเลนเนียล ไม่มีการกำหนดเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว และขาดการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี เช่น จัดสรรเงินก่อนใช้ ออมเงินในวิธีที่เหมาะสม หรือไม่กักเงินเมื่อไม่พอใช้ รวมถึงขาดการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจบริโภคสินค้า แต่ในขณะเดียวกันชาวมิลเลนเนียลก็มักจะพยายามเปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจซื้อ ถึงแม้ว่าแหล่งข้อมูลที่ศึกษานั้นอาจจะยังไม่เหมาะสม ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจทำให้มีผลกระทบต่ออสิสภาพทางการเงินของบุคคล

ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคนเจนเอเรชั่น Y ที่ทำงานแล้ว (ชาวมิลเลนเนียลที่ทำงานแล้ว) โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวกับการออม และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 5 คน เพื่อขยายผลและประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยสรุปว่า ระดับการออมของชาวมิลเลนเนียลที่ทำงานแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน อยู่ในระดับสูง มีระดับความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณสูงมาก หากเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยจะพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการออมของชาวมิลเลนเนียลที่ทำงานแล้ว ได้แก่ พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุ และทัศนคติทางการเงิน ตามลำดับ ล้วนมีผลต่อระดับการออมของชาวมิลเลนเนียลที่ทำงานแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหากชาวมิลเลนเนียลมีการออมเพิ่มขึ้นก็อาจทำให้มีอสิสภาพทางการเงินเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลและอสิสภาพทางการเงิน

อิวิวัฒน์ โตสันกุล (2556) ได้ศึกษาแนวโน้มและพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 400 ตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จำแนกนักลงทุนออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ นักผจญภัย หรือ ผู้ที่กล้าเสี่ยง (Adventure) ผู้มีความเป็นเอกเทศ หรือ ผู้ที่เชื่อมั่นในตนเองสูง (Individualist) ดาราผู้มีชื่อเสียง หรือ ผู้ที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ (Celebrity) ผู้พิทักษ์ หรือ ผู้ที่รอบคอบระมัดระวัง (Guardian) และผู้ที่อยู่คาบเส้น (Straight Arrow) แต่ไม่ได้นำผู้ที่อยู่คาบเส้นมาเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเพราะมีความสำคัญน้อยเมื่อเทียบกับตัวแปรอื่น งานวิจัยนี้สรุปผลได้ว่า นักลงทุนที่มีบุคลิกภาพด้านกล้าเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในด้านระยะเวลาถือครองสินทรัพย์เฉลี่ย

ทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เพราะนักลงทุนต้องการผลตอบแทนจากการลงทุนที่เน้นความเสี่ยงมาก ซึ่งสินทรัพย์รูปแบบนี้มักใช้เวลาถือครองทรัพย์สินในระยะสั้น นักลงทุนที่เชื่อมั่นในตนเอง ให้เหตุผลในการตัดสินใจ รอบคอบระมัดระวังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในด้านจำนวนครั้งที่ลงทุนโดยเฉลี่ย โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ นักลงทุนที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนด้านมูลค่าการลงทุนโดยเฉลี่ย โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันต่ำ งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการที่นักลงทุนแต่ละประเภท มีความตระหนักถึงความเสี่ยงที่แตกต่างกันทำให้มีพฤติกรรมการลงทุนแตกต่างกันในแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งผลตอบแทนจากการลงทุนที่แตกต่างกันนั้นจะส่งผลต่อรายได้จากทรัพย์สิน และส่งผลต่ออัตราส่วนความอยู่รอดและความมั่งคั่ง

เนษพร นาคสีเหลือง (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด สำนักงานใหญ่ โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด 375 ชุด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมมากที่สุด คือ ทศนคติการออม รองลงมาคือ อัตราผลตอบแทน การยอมรับความเสี่ยง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจตามลำดับ ทั้งนี้ผลการวิจัยด้านการยอมรับความเสี่ยงสามารถสรุปได้ว่า การยอมรับความเสี่ยงที่แตกต่างกันมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝาก ตราสารหนี้ ตราสารทุน และรูปแบบอื่น ๆ แตกต่างกัน แต่การยอมรับความเสี่ยงแตกต่างกันมีรูปแบบการออมประเภทอสังหาริมทรัพย์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยงโดยรวมสำคัญต่อการวางแผนเกษียณอายุของผู้ออมอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการยอมรับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้รูปแบบการออมหลายประเภทส่วนใหญ่แตกต่างกัน ซึ่งรูปแบบการออมแต่ละประเภทรุนั้น ส่งผลให้รายได้จากทรัพย์สินของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน และอาจสามารถทำให้อัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งที่ใช้วัดระดับอิสรภาพทางการเงิน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาว मिलเลนเนียลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาว मिलเลนเนียลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากร (Yamane, 1967) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% (ระดับความคลาดเคลื่อน 5%) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน แสดงสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

e = ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

z = ความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่ง Z ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่าเท่ากับ 1.96 โดยแทนค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 จะได้ผลดังนี้

$$n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

= 384.16 หรือ 385 คน

ผู้วิจัยได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก 15 คน เพื่อให้การวิจัยครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีลำดับขั้นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling)

1.1 แบ่งประชากรออกเป็น 4 กลุ่มช่วงอายุ โดยใช้ปีเกิดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประชากร ดังนี้

กลุ่มช่วงอายุที่ 1 เกิดระหว่างพ.ศ.2524 ถึง พ.ศ.2528 หรืออายุ 36 ถึง 40 ปี

กลุ่มช่วงอายุที่ 2 เกิดระหว่างพ.ศ.2529 ถึง พ.ศ.2533 หรืออายุ 31 ถึง 35 ปี

กลุ่มช่วงอายุที่ 3 เกิดระหว่างพ.ศ.2534 ถึง พ.ศ.2538 หรืออายุ 26 ถึง 30 ปี

กลุ่มช่วงอายุที่ 4 เกิดระหว่างพ.ศ.2539 ถึง พ.ศ.2543 หรืออายุ 21 ถึง 25 ปี

1.2 แบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ออกตามจำนวนกลุ่มช่วงอายุ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรชาวมิลเลนเนียลที่อาศัยหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครที่แน่นอน จึงใช้สัดส่วนของประชากรไทยทั้งหมดของแต่ละกลุ่มช่วงอายุ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแทน ดังตารางที่ 10

ตาราง 10 การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มช่วงอายุ	อายุ (ปี)	ประชากรไทย (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กลุ่มช่วงอายุที่ 1	36 ถึง 40	4,900,245	105
กลุ่มช่วงอายุที่ 2	31 ถึง 35	4,527,826	97
กลุ่มช่วงอายุที่ 3	26 ถึง 30	4,775,093	102
กลุ่มช่วงอายุที่ 4	21 ถึง 25	4,503,189	96
รวม		18,706,353	400

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ผ่าน

ช่องทางออนไลน์ โดยโพสต์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ได้แก่ อินสตาแกรม (Instagram) เฟสบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และไลน์ (Line) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ทั้ง 4 กลุ่มช่วงอายุ จนครบ 400 ชุด และมีข้อคำถามสำหรับการสอบถาม

เบื้องต้น (Pre-screening Questions) เกี่ยวกับช่วงอายุ และที่อยู่อาศัยหรือภูมิลำเนา จำนวน 2 ข้อ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ลักษณะแบบคำถามเป็นแบบคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 ทาง (Dichotomous Question) จำนวน 1 ข้อ คือข้อที่ 1 คำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) คือข้อที่ 3 และลักษณะแบบคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) มีจำนวน 2 ข้อ คือข้อที่ 2 และข้อที่ 4 ดังนี้

ข้อที่ 1 เพศ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) มีคำตอบให้เลือกดังนี้

1.1 ชาย

1.2 หญิง

ข้อที่ 2 อายุ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) ให้ผู้ตอบกรอกตัวเลขอายุที่แท้จริงของตนเอง

ข้อที่ 3 ระดับการศึกษาสูงสุด เป็นการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) มีคำตอบให้เลือกดังนี้

3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2 ปริญญาตรี

3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

ข้อที่ 4 จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) ให้ผู้ตอบกรอกตัวเลขจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะของตนเอง หรือใส่ 0 หากไม่มี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยอ้างอิงคำถามจากชุดคำถามของธนาคารแห่งประเทศไทย (2558) และนำมาประยุกต์ใช้เป็นคำถามในรูปแบบของการประเมินตนเองเกี่ยวกับระดับทักษะทางการเงิน ลักษณะแบบคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด (Close-ended Question) การวัดข้อมูลเป็นแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มีทั้งหมด 18 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อย ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน มีทั้งหมด 7 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความรู้
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน ด้วยการคำนวณหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยคำนวณตามหลักการหาคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, น.29) จะได้ช่วงกว้างและระดับ 0.8 ตามลำดับคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81- 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2.2 ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน มีทั้งหมด 8 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความถี่ในการปฏิบัติ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินที่มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงิน ด้วยการคำนวณหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยคำนวณตามหลักการหาคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, น.29) จะได้ช่วงกว้างและระดับ 0.8 ตามลำดับคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติ
ของทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติ
ของทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 - 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติ
ของทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2.3 ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน มีทั้งหมด 3 ข้อ มีเกณฑ์
การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	ไม่เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับทักษะทาง
การเงินด้านทัศนคติทางการเงินที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงิน ด้วยการคำนวณหาช่วงกว้าง
ของอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยคำนวณตามหลักการหาคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์
บัญชา, 2545, น.29) จะได้ช่วงกว้างและระดับ 0.8 ตามลำดับคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท
อันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทาง
การเงินด้านทัศนคติทางการเงินมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทาง
การเงินด้านทัศนคติทางการเงินมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81- 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามในลักษณะการประเมินตนเองเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ลักษณะแบบคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด (Close-ended Question) มีทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อยดังนี้

ส่วนที่ 3.1 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล การวัดข้อมูลเป็นแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มีทั้งหมด 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความตระหนัก
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงิน ด้วยการคำนวณหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยคำนวณตามหลักการหาคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2545, น.29) จะได้ช่วงกว้างและระดับ 0.8 ตามลำดับคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3.2 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล มีทั้งหมด 10 ข้อ ลักษณะของคำถาม คือ มีให้เลือกหลายคำตอบ (Checklist Questions) และเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล ลักษณะแบบคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบตอบค่าที่ใช้คำนวณอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง ซึ่งการวัดข้อมูลเป็นแบบมาตรวัดอัตราส่วน (Ratio Scale) มีทั้งหมด 3 ข้อดังนี้

ข้อที่ 1 รายได้จากทรัพย์สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนที่ผู้ตอบแบบสอบถามลงทุนในทรัพย์สินแต่ละประเภท โดยมีรายได้จากทรัพย์สินทั้งหมด 8 ประเภท ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล กำไรจากการลงทุน ค่าเช่า กำไรจากทรัพย์สินที่เพิ่มค่า ค่าลิขสิทธิ์ รายได้จากการลงทุนในกิจการของตนเองและกิจการครอบครัว รายได้จากการลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น และอื่น ๆ

ข้อที่ 2 รายได้เฉลี่ยจากการทำงานโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่ 3 ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดทั้งที่สร้างเองและปรับปรุงมาจากผู้อื่นมาทำการหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. ก่อนการนำแบบสอบถามออกเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เสนอแนะเพิ่มเติม และนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทอีกครั้ง

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbachs' Alpha Coefficient) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, น. 34-35) ผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง ซึ่งกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ยอมรับได้ต้องมีค่าเกิน 0.7 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน	เท่ากับ	0.903
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน	เท่ากับ	0.782
ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน	เท่ากับ	0.702
การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล	เท่ากับ	0.900

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากข้อมูล 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่สามารถอ้างอิงได้ ได้แก่ หนังสือทั่วไป หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงาน และเว็บไซต์

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบคุณภาพแล้ว เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามครบ 400 ชุด ตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถามในแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การคำนวณอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งด้วยข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว

3. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วและผลของอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้มาลงรหัส สำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

4. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis)

1. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อเป็นการอธิบายให้ทราบถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สามารถแยกการวิเคราะห์ตามแบบสอบถามได้ดังนี้

1.1 แบบสอบถามส่วนที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ สำหรับเพศและระดับการศึกษาสูงสุดใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) และ สำหรับอายุและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 แบบสอบถามส่วนที่ 2 เกี่ยวกับระดับทักษะทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงิน ใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยการหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 แบบสอบถามส่วนที่ 3

แบบสอบถามส่วนที่ 3.1 เกี่ยวกับระดับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยการหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามส่วนที่ 3.2 เกี่ยวกับวิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล ใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.4 แบบสอบถามส่วนที่ 4 เกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล ในกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) เพื่อทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 และข้อที่ 4 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ประกอบด้วย

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 การหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, น.39) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, น.48)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_i แทน ค่าแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของค่าทั้งหมด

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม เป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากแบบสอบถาม โดยนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability of the test) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, น.50)

$$\alpha = \frac{k \text{ covariance} / \text{variance}}{1 + (k-1) \text{ covariance} / \text{variance}}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha)

k แทน จำนวนคำถาม

covariance แทน คะแนนเฉลี่ยของค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างคำถาม

variance แทน คะแนนเฉลี่ยของค่าความแปรปรวนของคำถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม 1 ตัว โดยตัวแบบการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบทั่วไปที่มีตัวแปรอิสระ k ตัว คือ (อัจฉริยา ปราบอิพิมาย, 2547, น.218-219)

$$Y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k + e$$

โดยการศึกษาครั้งนี้จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล กับตัวแปรตาม ได้แก่ อัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 8 สมการดังนี้

สมการที่ 1 ศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอด

$$Y_1 = \beta_{0,1} + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_3 x_3 + \beta_4 x_4 + e_1$$

สมการที่ 2 ศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความมั่งคั่ง

$$Y_2 = \beta_{0,2} + \beta_5 x_1 + \beta_6 x_2 + \beta_7 x_3 + \beta_8 x_4 + e_2$$

สมการที่ 3 ศึกษาทักษะทางการเงินที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอด

$$Y_1 = \beta_{0,3} + \beta_9 x_5 + \beta_{10} x_6 + \beta_{11} x_7 + e_3$$

สมการที่ 4 ศึกษาทักษะทางการเงินที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความมั่งคั่ง

$$Y_2 = \beta_{0,4} + \beta_{12}x_5 + \beta_{13}x_6 + \beta_{14}x_7 + e_4$$

สมการที่ 5 ศึกษาการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอด

$$Y_1 = \beta_{0,5} + \beta_{15}x_8 + e_5$$

สมการที่ 6 ศึกษาการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความมั่งคั่ง

$$Y_2 = \beta_{0,6} + \beta_{16}x_8 + e_6$$

สมการที่ 7 ศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอด

$$Y_1 = \beta_{0,7} + \beta_{17}x_1 + \beta_{18}x_2 + \beta_{19}x_3 + \beta_{20}x_4 + \beta_{21}x_5 + \beta_{22}x_6 + \beta_{23}x_7 + \beta_{24}x_8 + e_7$$

สมการที่ 8 ศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความมั่งคั่ง

$$Y_2 = \beta_{0,8} + \beta_{25}x_1 + \beta_{26}x_2 + \beta_{27}x_3 + \beta_{28}x_4 + \beta_{29}x_5 + \beta_{30}x_6 + \beta_{31}x_7 + \beta_{32}x_8 + e_8$$

โดยที่ Y_1 คือ อัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) ซึ่งเท่ากับ ผลรวมของรายได้จากทรัพย์สินและรายได้จากการทำงานหารด้วยค่าใช้จ่าย

Y_2 คือ อัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) ซึ่งเท่ากับ รายได้จากทรัพย์สินหารด้วยค่าใช้จ่าย

x_1 คือ เพศ เป็นตัวแปรดัมมี่ กำหนดให้ x_1 มีค่าที่เป็นไปได้ 2 ระดับ คือ

$x_1 = 0$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศชาย

$x_1 = 1$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศหญิง

x_2 คือ อายุ

x_3 คือ ระดับการศึกษาสูงสุด

x_4 คือ จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

x_5 คือ ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

x_6 คือ ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

x_7 คือ ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

x_8 คือ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

β_1 คือ ความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนความอยู่รอดของเพศชายและเพศหญิง โดยที่ตัวแปรอื่นคงที่

β_2 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_2 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่ออายุ (X_2) เปลี่ยนแปลงไป 1 ปี และตัวแปรอื่นคงที่

β_3 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_3 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_4 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_4 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 คน และตัวแปรอื่นคงที่

β_5 คือ ความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนความมั่งคั่งของเพศชายและเพศหญิง โดยที่ตัวแปรอื่นคงที่

β_6 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_2 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่ออายุ (X_2) เปลี่ยนแปลงไป 1 ปี และตัวแปรอื่นคงที่

β_7 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_3 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_8 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_4 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 คน และตัวแปรอื่นคงที่

β_9 คือ สัมประสิทธิ์ของ X_5 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{10} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_6 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{11} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_7 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{12} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_5 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{13} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_6 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{14} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_7 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{15} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_8 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (X_8) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย

β_{16} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_8 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (X_8) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย

β_{17} คือ ความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนความอยู่รอดของเพศชายและเพศหญิง โดยที่ตัวแปรอื่นคงที่

β_{18} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_2 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่ออายุ (X_2) เปลี่ยนแปลงไป 1 ปี และตัวแปรอื่นคงที่

β_{19} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_3 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{20} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_4 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 คน และตัวแปรอื่นคงที่

β_{21} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_5 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{22} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_6 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{23} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_7 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{24} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_8 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) เมื่อทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_8) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{25} คือ ความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนความมั่งคั่งของเพศชายและเพศหญิง โดยที่ตัวแปรอื่นคงที่

β_{26} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_2 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่ออายุ (X_2) เปลี่ยนแปลงไป 1 ปี และตัวแปรอื่นคงที่

β_{27} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_3 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{28} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_4 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) เปลี่ยนแปลงไป 1 คน และตัวแปรอื่นคงที่

β_{29} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_5 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X_5) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{30} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_6 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{31} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_7 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

β_{32} คือ สัมประสิทธิ์ของ X_8 หมายถึง ค่าของอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) เมื่อการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (X_8) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย และตัวแปรอื่นคงที่

$\beta_{0,1}$ คือ ค่าของ Y_1 เมื่อ x_1, x_2, x_3 มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,2}$ คือ ค่าของ Y_2 เมื่อ x_1, x_2, x_3 มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,3}$ คือ ค่าของ Y_1 เมื่อ x_4, x_5, x_6 มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,4}$ คือ ค่าของ Y_2 เมื่อ x_4, x_5, x_6 มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,5}$ คือ ค่าของ Y_1 เมื่อ x_7 มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,6}$ คือ ค่าของ Y_2 เมื่อ x_7 มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,7}$ คือ ค่าของ Y_1 เมื่อ $x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7$ มีค่าเท่ากับ 0

$\beta_{0,8}$ คือ ค่าของ Y_2 เมื่อ $x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7$ มีค่าเท่ากับ 0

e_1 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 1

e_2 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 2

e_3 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 3

e_4 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 4

e_5 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 5

e_6 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 6

e_7 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 7

e_8 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่ 8

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร” โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน มาวิเคราะห์ และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งกำหนดสัญลักษณ์และอักษรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
H_0	แทน	สมมติฐานหลัก
H_1	แทน	สมมติฐานรอง
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระ
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์สมการ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
Adjusted R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว
Sig.	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
***	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วนตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะทางการเงิน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุง-

เทพมหานคร

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน เพื่อการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2.1 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2.2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3.1 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3.2 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ตามกลุ่มช่วงอายุที่กำหนด คือ กลุ่มช่วงอายุที่ 1 จำนวน 105 ชุด กลุ่มช่วงอายุที่ 2 จำนวน 97 ชุด กลุ่มช่วงอายุที่ 3 จำนวน 102 ชุด และกลุ่มช่วงอายุที่ 4 จำนวน 96 ชุด สามารถวิเคราะห์ผลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์

ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาดังนี้

ตาราง 11 จำนวนความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	173	43.25
หญิง	227	56.75
รวม	400	100.00

จากตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.75 และเพศชายมีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25

ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ

อายุ	$\bar{X}$	S.D.
อายุ	30.71	5.64

จากตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 30.71 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.64

ตาราง 13 จำนวนความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	48	12.00
ปริญญาตรี	221	55.25
สูงกว่าปริญญาตรี	131	32.75
รวม	400	100.00

จากตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.25 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 และต่ำกว่าปริญญาตรี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ	$\bar{X}$	S.D.
จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ	1.84	1.68

จากตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะเฉลี่ย 2 คน ($\bar{X} = 1.84$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.68

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะทางการเงิน

ข้อมูลด้านทักษะทางการเงินประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยการหาคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมดังตาราง 15

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินโดยรวม

ทักษะทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้ทางการเงิน	3.66	0.73	มาก
ด้านพฤติกรรมทางการเงิน	4.06	0.50	มาก
ด้านทัศนคติทางการเงิน	3.98	0.68	มาก
ทักษะทางการเงินโดยรวม	3.90	0.52	มาก

จากตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะทางการเงินโดยรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน มีทักษะทางการเงินโดยรวมในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบมีทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และความรู้ทางการเงินในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 3.98 และ 3.66 ตามลำดับ

ตาราง 16 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มูลค่าของเงินตามกาลเวลา	3.66	1.05	มาก
2. การคำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ	3.50	1.06	มาก
3. การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก	3.57	1.05	มาก
4. การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น	3.59	1.04	มาก
5. คำนิยามเงินเฟ้อ	3.85	0.97	มาก
6. ความเสี่ยงและผลตอบแทน	3.78	1.05	มาก
7. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน	3.70	1.02	มาก
ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินโดยรวม	3.66	0.73	มาก

จากตาราง 16 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน พบว่า ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ทางการเงินด้านค่านิยามเงินเฟ้อมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 รองลงมาคือความรู้ทางการเงินด้านความเสี่ยงและผลตอบแทน การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน มูลค่าของเงินตามกาลเวลา การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก และการคำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 3.78, 3.70, 3.66, 3.59, 3.57 และ 3.50 ตามลำดับ

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้	3.97	0.95	มาก
2. เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม	3.90	0.94	มาก
3. ไตร่ตรองก่อนซื้อ	4.00	0.92	มาก
4. ชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา	4.34	0.78	มากที่สุด
5. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด	4.16	0.84	มาก
6. ตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว	3.89	1.01	มาก
7. เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจซื้อ	3.98	0.96	มาก
8. ใช้เงินเท่าที่มีและไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้	4.23	0.88	มากที่สุด
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินโดยรวม	4.06	0.50	มาก

จากตาราง 17 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินโดยรวม พบว่าทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของพฤติกรรมทางการเงินด้านชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา และใช้เงินเท่าที่มีและไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้มากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และ 4.23 ตามลำดับ รองลงมาคือ พฤติกรรมทางการเงินด้านอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด ไตร่ตรองก่อนซื้อ เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจซื้อ ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม และการตั้งเป้าหมายทางการเงิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16, 4.00, 3.98, 3.97, 3.90 และ 3.89 ตามลำดับ

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เก็บออมเงินเพื่ออนาคตมากกว่าใช้เงิน	3.87	0.99	มาก
2. วางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตและไม่ได้มีชีวิตอยู่แค่วันนี้	4.23	0.85	มากที่สุด
3. มีเงินไม่ต้องรีบใช้	3.84	1.01	มาก
ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินโดยรวม	3.98	0.68	มาก

จากตาราง 18 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินโดยรวม พบว่า ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติทางการเงินด้านการวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตและไม่ได้มีชีวิตอยู่แค่วันนี้ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 รองลงมาคือ ทัศนคติทางการเงินด้านเก็บออมเงินเพื่ออนาคตมากกว่าใช้เงิน และมีเงินไม่ต้องรีบใช้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และ 3.84 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ตอนที่ 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยการหาคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความเสี่ยงด้านสุขภาพ	3.88	0.99	มาก
2. ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร	3.83	1.01	มาก
3. ความเสี่ยงจากการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ	3.93	1.01	มาก
4. ความเสี่ยงด้านหนี้สิน	3.76	1.18	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน	3.70	1.09	มาก
6. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย	4.02	1.00	มาก
7. ความเสี่ยงด้านการลงทุน	3.66	1.06	มาก
8. ความเสี่ยงด้านอาชีพ	3.64	1.12	มาก
9. ความเสี่ยงภัยตามความรับผิดชอบ	3.67	1.09	มาก
10. ความเสี่ยงภัยจากความผิดพลาดจากผู้อื่น	3.73	1.05	มาก
การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวม	3.78	0.71	มาก

จากตาราง 19 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คนมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลในระดับมากทั้ง 10 ด้าน โดยมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัยมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 รองลงมาคือ ด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ ด้านสุขภาพ ด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ด้านหนี้สิน ด้านความรับผิดชอบจากความผิดพลาดจากผู้อื่น ด้านทรัพย์สิน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการลงทุน และด้านอาชีพ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.93, 3.88, 3.83, 3.76, 3.73, 3.70, 3.67, 3.66 และ 3.64 ตามลำดับ

ตอนที่ 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ของการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลทั้ง 10 ด้าน ดังนี้

ตาราง 20 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ

การจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ออกกำลังกายเป็นประจำ	194	48.50
2. ปรับพฤติกรรมเพื่อสร้างสุขภาพที่ดี	289	72.30
3. ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ	158	39.50
4. ออมเงินให้เพียงพอต่อการรักษาพยาบาลและการดำรงชีวิตประจำวัน	99	24.80
5. ทำประกันสุขภาพ	153	38.30
6. ทำประกันสุขภาพ	32	8.00
7. พึ่งพาสวัสดิการจากนายจ้าง	38	9.50
8. พึ่งพาสวัสดิการสังคม	56	14.00
9. อื่น ๆ	1	0.30
10. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ	6	1.50

จากตารางที่ 20 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพโดยการปรับพฤติกรรมเพื่อสร้างสุขภาพที่ดี จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 รองลงมา คือ ออกกำลังกายเป็นประจำ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ทำประกันสุขภาพ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 ออมเงินให้เพียงพอต่อการรักษาพยาบาลและการดำรงชีวิตประจำวัน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 พึ่งพาสวัสดิการสังคม จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 พึ่งพาสวัสดิการนายจ้าง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ทำประกันสุขภาพ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 คือ จัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพโดยการเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ตาราง 21 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

การจัดการความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ออกกำลังกายเป็นประจำ	166	41.50
2. ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ	201	50.20
3. หลีกเลี่ยงพฤติกรรม การดำเนินชีวิตที่เสี่ยง	195	48.80
4. สำรองทรัพย์สินหรือเงินออมที่มีมูลค่ามากพอต่อความต้องการ	86	21.50
5. ทำประกันชีวิต	121	30.30
6. อื่น ๆ	1	0.30
7. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร	8	2.00

จากตาราง 21 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยการตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 รองลงมา คือ หลีกเลี่ยงพฤติกรรม การดำเนินชีวิตที่เสี่ยง 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 ออกกำลังกายเป็นประจำ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ทำประกันชีวิต จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 สำรองทรัพย์สินหรือเงินออมที่มีมูลค่ามากพอต่อความต้องการ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 อื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 คือ การจัดการความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรโดยการเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตาราง 22 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ออมเงินและลงทุนอย่างสม่ำเสมอ	305	76.30
2. สร้างอาชีพเสริมจากงานอดิเรกหรือทักษะพิเศษ	170	42.50

ตาราง 22 (ต่อ)

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล ด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ขยายเวลาเกษียณอายุ	72	18.00
4. สักรองทรัพย์สินและเงินออมที่มีมูลค่ามากพอ	110	27.50
5. ลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุนบำเหน็จบำนาญ	79	19.80
6. ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ	64	16.00
7. ทำประกันสะสมทรัพย์	67	16.80
8. พึ่งพาสวัสดิการจากนายจ้าง	22	5.50
9. พึ่งพาสวัสดิการสังคม	45	11.30
10. อื่น ๆ	0	0.00
11. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ	5	1.30

จากตาราง 22 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ โดยการออมเงินและลงทุนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 76.30 รองลงมา คือ สร้างอาชีพเสริมจากงานอดิเรกหรือทักษะพิเศษ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 สักรองทรัพย์สินและเงินออมที่มีมูลค่ามากพอ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 ลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 ขยายเวลาเกษียณอายุ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ทำประกันสะสมทรัพย์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 พึ่งพาสวัสดิการสังคม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 พึ่งพาสวัสดิการจากนายจ้าง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30

ตาราง 23 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หลีกเลี่ยงการก่อหนี้สิน	337	84.30
2. สำรองเงินออมให้มากพอสำหรับใช้จ่ายล่วงหน้า 3 ถึง 6 เดือน	153	38.30
3. ทำประกันหนี้สิน	74	18.50
4. อื่น ๆ	0	0.00
5. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน	16	4.00

จากตาราง 23 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน โดยการหลีกเลี่ยงการก่อหนี้สิน จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 84.30 รองลงมาคือ สำรองเงินออมให้มากพอสำหรับใช้จ่ายล่วงหน้า 3 ถึง 6 เดือน จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 ทำประกันหนี้สิน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตาราง 24 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีระบบหรือมาตรการป้องกัน	170	42.50
2. ดูแลรักษาทรัพย์สินตามกำหนดระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ	170	42.50
3. ใช้ทรัพย์สินให้ตรงกับวัตถุประสงค์	202	50.50
4. สำรองเงินออมให้เพียงพอสำหรับการซ่อมแซมหรือซื้อใหม่	101	25.30
5. พึ่งพาประกันคุณภาพจากผู้ผลิต	49	12.30
6. ทำประกันทรัพย์สิน	36	9.00
7. อื่น ๆ	0	0.00
8. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน	19	4.80

จากตาราง 24 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน โดยใช้ทรัพย์สินให้ตรงกับวัตถุประสงค์ จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาคือ การมีระบบหรือมาตรการป้องกัน และดูแลรักษาทรัพย์สินตามกำหนดระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ มีจำนวนเท่ากัน คือ 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 สำนองเงินออมให้เพียงพอสำหรับการซ่อมแซมหรือซื้อใหม่ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 พึ่งพาประกันคุณภาพจากผู้ผลิต จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ทำประกันทรัพย์สิน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80

ตาราง 25 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยเพิ่มความปลอดภัย	156	39.00
2. หลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยง	283	70.80
3. ทำประกันภัย	144	36.00
4. อื่น ๆ	0	0.00
5. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย	17	4.30

จากตาราง 25 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย โดยการหลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยง จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.80 รองลงมา คือ การจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยเพิ่มความปลอดภัย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ทำประกันภัย จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30

ตาราง 26 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กำหนดวัตถุประสงค์การลงทุนอย่างชัดเจน	260	65.00
2. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละประเภท	192	48.00
3. การกระจายการลงทุน	152	38.00
4. ใช้เครื่องมือทางการเงินในการบริหารความเสี่ยง	43	10.80
5. อื่น ๆ	0	0.00
6. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน	25	6.30

จากตาราง 26 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์การลงทุนอย่างชัดเจน จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาคือ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละประเภท จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 กระจายการลงทุน จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ใช้เครื่องมือทางการเงินในการบริหารความเสี่ยง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30

ตาราง 27 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ออมเงิน	315	78.80
2. สร้างรายได้มากกว่า 1 แหล่ง	148	37.00
3. สำรองเงินออมให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย 3 ถึง 6 เดือน	131	32.80
4. พึ่งพาประกันสังคม	71	17.80
5. เลือกกิจการที่ให้ความมั่นคง มีชื่อเสียง และมีผลการดำเนินงานที่ดี	90	22.50
6. ทำประกันภัยการว่างงาน	20	5.00

ตาราง 27 (ต่อ)

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. อื่น ๆ	1	0.30
8. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ	7	1.80

จากตาราง 27 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ โดยการออมเงิน จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.80 รองลงมา คือ สร้างรายได้มากกว่า 1 แหล่ง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 สำรองเงินออมให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย 3 ถึง 6 เดือน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 เลือกกิจการที่ให้ความมั่นคง มีชื่อเสียง และมีผลการดำเนินงานที่ดี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ทำประกันภัยว่างงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 อื่น ๆ คือ หมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงด้านอาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

ตาราง 28 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพิ่มความระมัดระวัง	323	80.80
2. สำรองเงินออมเผื่อฉุกเฉิน	165	41.30
3. ทำประกันการรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก	102	25.5
4. อื่น ๆ	0	0
5. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ	14	3.50

จากตาราง 28 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ โดยการเพิ่มความระมัดระวัง จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 80.80 รองลงมาคือ สำรองเงินออมเผื่อฉุกเฉิน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30

ทำประกันการรับประกันต่อบุคคลภายนอก จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

ตาราง 29 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เลือกทำสัญญากับผู้มีความน่าเชื่อถือและมีประสบการณ์	188	47.00
2. สำรองเงินออมสำหรับค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	207	51.70
3. ทำประกัน	151	37.80
4. อื่น ๆ	0	0.00
5. ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น	30	7.50

จากตาราง 29 แสดงการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น (ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น โดยการสำรองเงินออมสำหรับค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมา คือ เลือกทำสัญญากับผู้มีความน่าเชื่อถือและมีประสบการณ์ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 ทำประกัน จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลด้านอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย อัตราส่วนความอยู่รอด และอัตราส่วนความมั่งคั่ง แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยการหาคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมดังตาราง 30

ตาราง 30 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง

อัตรภาพทางการเงิน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.
อัตราส่วนความอยู่รอด	0.0125	68.2667	5.7114	7.7219
อัตราส่วนความมั่งคั่ง	0.0000	66.6667	3.1895	6.9214

จากตาราง 30 แสดงผลการวิเคราะห์อัตรภาพทางการเงินด้วยอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอัตราส่วนความอยู่รอดต่ำสุดเท่ากับ 0.0125 อัตราส่วนความอยู่รอดสูงสุดเท่ากับ 68.2667 คะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความอยู่รอดเท่ากับ 5.7114 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราส่วนความอยู่รอดเท่ากับ 7.7219 ในส่วนของอัตราส่วนความมั่งคั่ง ผู้ตอบแบบสอบถามมีอัตราส่วนความมั่งคั่งต่ำสุด เท่ากับ 0.0000 อัตราส่วนความมั่งคั่งสูงสุด เท่ากับ 66.6667 คะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความมั่งคั่ง เท่ากับ 3.1895 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราส่วนความมั่งคั่งเท่ากับ 6.9214

จากผลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครมีอัตรภาพทางการเงิน เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความอยู่รอดและคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความมั่งคั่งมีค่ามากกว่า 1 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความอยู่รอดที่เท่ากับ 5.7114 หมายความว่า ชาวมิลเลนเนียลมีรายได้รวม 5.7114 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท เพราะฉะนั้นชาวมิลเลนเนียลมีเงินเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายทุก ๆ 1 บาท เท่ากับ 4.7114 บาท และคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความมั่งคั่งที่เท่ากับ 3.1895 หมายความว่า ชาวมิลเลนเนียลมีรายได้จากทรัพย์สิน 3.1895 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท เพราะฉะนั้นชาวมิลเลนเนียลมีรายได้จากทรัพย์สินเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายทุก ๆ 1 บาทเท่ากับ 2.1895 บาท

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน เพื่อการทดสอบสมมติฐานจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_0 : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_1 : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X_1 คือ เพศ เป็นตัวแปรดัมมี่ กำหนดให้ X_1 มีค่าที่เป็นไปได้ 2 ระดับ คือ

$X_1 = 0$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศชาย

$X_1 = 1$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศหญิง

X_2 คือ อายุ

X_3 คือ ระดับการศึกษาสูงสุด

X_4 คือ จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

Y_1 คือ อัตราส่วนความอยู่รอด

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	970.884	4	242.721	4.201***	0.002
Residual	22821.106	395	57.775		
Total	23791.990	399			

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.002 จึง ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างน้อย 1 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถนำค่าจากตาราง 32 มาสร้างสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

ตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-1.349	2.721	-0.496	0.620
เพศ (X_1)	-0.615	0.785	-0.783	0.434
อายุ (X_2)	0.254	0.087	2.928***	0.004
ระดับการศึกษาสูงสุด (X_3)	-0.216	0.61	-0.354	0.723
จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4)	0.054	0.292	0.186	0.852
R = 0.202 Adjusted R^2 = 0.031				
R^2 = 0.041 SE = 7.601				

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนดิบดังนี้

$$Y_1 = -1.349 - 0.615x_1 + 0.254x_2^{***} - 0.216x_3 + 0.054x_4$$

ผลการศึกษารูปได้ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลในทางบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อายุ (x_2) จากค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ (x_1) อายุ (x_2) ระดับการศึกษาสูงสุด (x_3) จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (x_4) มีค่าเท่ากับ 0 อัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) จะมีค่าเท่ากับ -1.349

เพศหญิง ($x_1=1$) มีอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) น้อยกว่าเพศชาย ($x_1=0$) 0.615 เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (x_2) เพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.254 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด (x_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 0.216 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (x_4) เพิ่มขึ้น 1 คน จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.054 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 1.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_0 : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_1 : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X_1 คือ เพศ เป็นตัวแปรดัมมี่ กำหนดให้ X_1 มีค่าที่เป็นไปได้ 2 ระดับ คือ

$X_1 = 0$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศชาย

$X_1 = 1$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศหญิง

X_2 คือ อายุ

X_3 คือ ระดับการศึกษาสูงสุด

X_4 คือ จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

Y_2 คือ อัตราส่วนความมั่งคั่ง

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	927.324	4	231.831	5.035***	0.001
Residual	18187.28	395	46.044		
Total	19114.61	399			

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.001 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างน้อย 1 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถนำค่าจากตาราง 34 มาสร้างสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-3.822	2.429	-1.573	0.116
เพศ (X_1)	-0.405	0.701	-0.579	0.563
อายุ (X_2)	0.261	0.077	3.37***	0.001
ระดับการศึกษาสูงสุด (X_3)	-0.361	0.545	-0.662	0.508
จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4)	0.021	0.261	0.08	0.936
R = 0.220 Adjusted R^2 = 0.039				
R^2 = 0.049 SE = 6.786				

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร สมการเขียนเป็นสมการพยากรณ์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนดิบดังนี้

$$Y_2 = -3.822 - 0.405x_1 + 0.261x_2^{***} - 0.361x_3 + 0.021x_4$$

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลในทางบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อายุ (x_2) จากค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ (X_1) อายุ (X_2) ระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) มีค่าเท่ากับ 0 อัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) จะมีค่าเท่ากับ -3.822

เพศหญิง ($X_1=1$) มีอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) น้อยกว่าเพศชาย ($X_1=0$) 0.405 เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) เพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.261 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 0.361 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) เพิ่มขึ้น 1 คน จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.021 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2.1 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_0 : ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_1 : ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X_5 คือ ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

X_6 คือ ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

X_7 คือ ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

Y_1 คือ อัตราส่วนความอยู่รอด

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	213.789	3	71.263	1.197	0.311
Residual	23578.2	396	59.541		
Total	23791.99	399			

จากตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่าค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.311 ซึ่งมากกว่า 0.10 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน (X_5) พฤติกรรมทางการเงิน (X_6) และทัศนคติทางการเงิน (X_7) ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 36

ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออรรถภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	6.661	3.199	2.082	0.038
ความรู้ทางการเงิน (X ₅)	0.657	0.620	1.060	0.290
พฤติกรรมทางการเงิน (X ₆)	-1.705	1.038	-1.643	0.101
ทัศนคติทางการเงิน (X ₇)	0.896	0.741	1.208	0.228
R = 0.095 Adjusted R ² = 0.001				
R ² = 0.009 SE = 7.716				

สมมติฐานที่ 2.2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออรรถภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H₀ : ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออรรถภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H₁ : ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออรรถภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X₅ คือ ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

X₆ คือ ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

X₇ คือ ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

Y₂ คือ อัตราส่วนความมั่งคั่ง

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	197.143	3	65.714	1.376	0.250
Residual	18917.46	396	47.771		
Total	19114.61	399			

จากตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.250 ซึ่งมากกว่า 0.10 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 38

ตาราง 38 ผลการวิเคราะห์ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	3.601	2.865	1.257	0.210
ความรู้ทางการเงิน (X ₅)	0.800	0.555	1.442	0.150
พฤติกรรมทางการเงิน (X ₆)	-1.495	0.929	-1.608	0.109
ทัศนคติทางการเงิน (X ₇)	0.685	0.664	1.032	0.303
R = 0.102 Adjusted R ² = 0.003				
R ² = 0.010 SE = 6.912				

สมมติฐานที่ 3 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3.1 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H₀ : การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H₁ : การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X₈ คือ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

Y₁ คือ อัตราส่วนความอยู่รอด

ตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อ
 อีสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	78.67	1	78.67	1.32	0.251
Residual	23713.32	398	59.581		
Total	23791.99	399			

จากตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครพบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.251 ซึ่งมากกว่า 0.10 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ไม่มีอิทธิพลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 40

ตาราง 40 ผลการวิเคราะห์การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	3.358	2.084	1.612	0.108
ความรู้ทางการเงิน (X_5)	0.622	0.541	1.149	0.251
R = 0.058 Adjusted R^2 = 0.001				
R^2 = 0.003 SE = 7.719				

สมมติฐานที่ 3.2 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_0 : การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_1 : การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X_8 คือ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

Y_2 คือ อัตราส่วนความมั่งคั่ง

ตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	29.689	1	29.689	0.619	0.432
Residual	19084.92	398	47.952		
Total	19114.61	399			

จากตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครพบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.432 ซึ่งมากกว่า 0.10 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) และยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 42

ตาราง 42 ผลการวิเคราะห์การถดถอยถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงิน ด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.744	1.869	0.933	0.351
ความรู้ทางการเงิน (X ₅)	0.382	0.486	0.787	0.432
R = 0.039 Adjusted R ² = -0.001				
R ² = 0.002 SE = 6.925				

สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H₀ : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H₁ : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X_1 คือ เพศ เป็นตัวแปรดัมมี่ กำหนดให้ X_1 มีค่าที่เป็นไปได้ 2 ระดับ คือ

$X_1 = 0$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศชาย

$X_1 = 1$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศหญิง

X_2 คือ อายุ

X_3 คือ ระดับการศึกษาสูงสุด

X_4 คือ จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

X_5 คือ ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

X_6 คือ ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

X_7 คือ ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

X_8 คือ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

Y_1 คือ อัตราส่วนความอยู่รอด

ตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1255.057	8	156.882	2.722***	0.006
Residual	22536.93	391	57.639		
Total	23791.99	399			

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

เงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.006 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างน้อย 1 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถนำค่าจากตาราง 44 มาสร้างสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

ตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-0.539	3.964	-0.136	0.892
เพศ (X_1)	-0.691	0.786	-0.879	0.380
อายุ (X_2)	0.261	0.087	3.015***	0.003
ระดับการศึกษาสูงสุด (X_3)	-0.277	0.629	-0.441	0.660
จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4)	-0.005	0.297	-0.017	0.986
ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X_5)	0.492	0.636	0.774	0.439
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6)	-2.109	1.063	-1.983**	0.048
ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7)	1.050	0.732	1.435	0.152
การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวม (X_8)	0.480	0.624	0.769	0.442
R = 0.230 Adjusted R^2 = 0.033				
R^2 = 0.053 SE = 7.592				

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนดิบดังนี้

$$Y_1 = -0.539 - 0.691x_1 + 0.261x_2^{***} - 0.277x_3 - 0.005x_4 \\ + 0.492x_5 - 2.109x_6^{**} + 1.05x_7 + 0.48x_8$$

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร (Y_1) ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

อัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร (Y_1) จะมีค่าเท่ากับ -0.539 เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่

เพศหญิง ($X_1=1$) มีอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) น้อยกว่าเพศชาย ($X_1=0$) 0.691 เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) เพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.261 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 0.277 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X_4) เพิ่มขึ้น 1 คน จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 0.005 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.492 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 2.109 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หากทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 1.05 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (X_8) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.48 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียล

H_0 : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

H_1 : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter และแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 โดยกำหนดตัวแปร ดังนี้

X_1 คือ เพศ เป็นตัวแปรดัมมี่ กำหนดให้ X_1 มีค่าที่เป็นไปได้ 2 ระดับ คือ

$X_1 = 0$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศชาย

$X_1 = 1$ เมื่อชาวมิลเลนเนียลเป็นเพศหญิง

X_2 คือ อายุ

X_3 คือ ระดับการศึกษาสูงสุด

X_4 คือ จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

X_5 คือ ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

X_6 คือ ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

X_7 คือ ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

X_8 คือ การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

Y_2 คือ อัตราส่วนความมั่งคั่ง

ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1156.223	8	144.528	3.147***	.002
Residual	17958.38	391	45.929		
Total	19114.61	399			

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.002 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างน้อย 1 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถนำค่าจากตาราง 46 มาสร้างสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

ตาราง 46 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-3.317	3.539	-0.937	0.349
เพศ (X ₁)	-0.447	0.701	-0.638	0.524
อายุ (X ₂)	0.268	0.077	3.467***	0.001
ระดับการศึกษาสูงสุด (X ₃)	-0.478	0.562	-0.85	0.396
จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (X ₄)	-0.010	0.265	-0.038	0.970
ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (X ₅)	0.768	0.567	1.354	0.177
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X ₆)	-1.700	0.949	-1.791*	0.074
ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X ₇)	0.845	0.653	1.293	0.197
การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวม (X ₈)	0.084	0.557	0.15	0.880
R = 0.246 Adjusted R ² = 0.041				
R ² = 0.060 SE = 6.777				

หมายเหตุ *, **, *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

จากตาราง 46 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนดิบดังนี้

$$Y_2 = -3.317 - 0.447x_1 + 0.268x_2^{***} - 0.478x_3 - 0.010x_4 \\ + 0.768x_5 - 1.70x_6^* + 0.845x_7 + 0.084x_8$$

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร (Y_2) ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 จากค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

อัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร (Y_2) จะมีค่าเท่ากับ -3.317 เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่

เพศหญิง ($x_1=1$) มีอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) น้อยกว่าเพศชาย ($x_1=0$) 0.447 เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (x_2) เพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.268 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด (x_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 0.478 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (x_4) เพิ่มขึ้น 1 คน จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 0.010 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน (x_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.768 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (x_6) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ลดลง 1.70 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

หากทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน (X_7) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.845 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หากการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (X_8) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลให้อิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 0.084 เมื่อปัจจัยอื่น ๆ คงที่ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย Multiple Regression Analysis สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ดังตาราง 47

ตาราง 47 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับสมมติฐานรอง คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับสมมติฐานรอง คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
	$Y_1 = -1.349 - 0.615x_1 + 0.254x_2^{***} - 0.216x_3 + 0.054x_4$ $F = 4.201 \text{ Sig.} = 0.002$

ตาราง 47 (ต่อ)

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับสมมติฐานรอง คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร $Y_2 = -3.822 - 0.405x_1 + 0.261x_2^{***} - 0.361x_3 + 0.021x_4$ $F = 5.035 \text{ Sig.} = 0.001$
2. ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	
2.1 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐานหลักและปฏิเสธสมมติฐานรอง คือ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
2.2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐานหลักและปฏิเสธสมมติฐานรอง คือ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ตาราง 47 (ต่อ)

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
3. การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาว มิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	
3.1 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้าน อัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลน- เนียลในกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐานหลักและปฏิเสธสมมติฐานรอง คือ การ ตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทาง การเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุง- เทพมหานคร
3.2 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้าน อัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลน- เนียลในกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐานหลักและปฏิเสธสมมติฐานรอง คือ การ ตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทาง การเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุง- เทพมหานคร
4. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะ ทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทาง การเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และ ทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึง ความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อ อิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล ในกรุงเทพมหานคร	

ตาราง 47 (ต่อ)

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับสมมติฐานรอง คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร $Y_1 = -0.539 - 0.691x_1 + 0.261x_2^{***} - 0.277x_3 - 0.005x_4 + 0.492x_5 - 2.109x_6^{**} + 1.05x_7 + 0.48x_8$ F = 2.722 Sig. = 0.006
4.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐานหลัก และยอมรับสมมติฐานรอง คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร $Y_2 = -3.317 - 0.447x_1 + 0.268x_2^{***} - 0.478x_3 - 0.010x_4 + 0.768x_5 - 1.70x_6^* + 0.845x_7 + 0.084x_8$ F = 3.147 Sig. = 0.002

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

สังเขปการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของงานวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล และนำไปปรับใช้ในการวางแผนเสริมสร้างอิสรภาพทางการเงินให้กับชาวมิลเลนเนียล
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการนำผลการวิจัยไปพิจารณาการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างทักษะทางการเงิน และเพิ่มพูนการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ให้กับชาวมิลเลนเนียลอย่างเหมาะสม
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ แนวคิดหรือทฤษฎีที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวมิลเลนเนียลที่มีภูมิลำเนา หรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวมิลเลนเนียลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า

ความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน และได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 15 คน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

1. การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling)

1.1 แบ่งประชากรออกเป็น 4 กลุ่มช่วงอายุ โดยใช้ปีเกิดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประชากร

กลุ่มช่วงอายุที่ 1 เกิดระหว่างพ.ศ.2524 ถึง พ.ศ.2528 หรืออายุ 36 ถึง 40 ปี

กลุ่มช่วงอายุที่ 2 เกิดระหว่างพ.ศ.2529 ถึง พ.ศ.2533 หรืออายุ 31 ถึง 35 ปี

กลุ่มช่วงอายุที่ 3 เกิดระหว่างพ.ศ.2534 ถึง พ.ศ.2538 หรืออายุ 26 ถึง 30 ปี

กลุ่มช่วงอายุที่ 4 เกิดระหว่างพ.ศ.2539 ถึง พ.ศ.2543 หรืออายุ 21 ถึง 25 ปี

1.2 แบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ออกตามจำนวนกลุ่มช่วงอายุ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรชาวมิลเลนเนียลที่อาศัยหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครที่แน่นอน จึงใช้สัดส่วนของประชากรไทยทั้งหมดของแต่ละกลุ่มช่วงอายุ เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแทน ผลที่ได้คือ กลุ่มช่วงอายุที่ 1 จำนวน 105 คน กลุ่มช่วงอายุที่ 2 จำนวน 97 คน กลุ่มช่วงอายุที่ 3 จำนวน 102 คน และกลุ่มช่วงอายุที่ 4 จำนวน 96 คน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ผ่านช่องทางออนไลน์ โดยโพสต์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ทั้ง 4 กลุ่มช่วงอายุ จนครบ 400 ชุด และมีข้อคำถามสำหรับการสอบถามเบื้องต้น (Pre-screening Questions) เกี่ยวกับช่วงอายุ และที่อยู่อาศัยหรือภูมิลำเนา จำนวน 2 ข้อ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาตรี

1.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

2. ทักษะทางการเงิน

2.1 ความรู้ทางการเงิน

2.2 พฤติกรรมทางการเงิน

2.3 ทศนคติทางการเงิน

3. การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ตัวแปรตาม ได้แก่ อิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร
ประกอบด้วย

1. อัตราส่วนความอยู่รอด

2. อัตราส่วนความมั่งคั่ง

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2.1 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2.2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3.1 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3.2 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออภิสภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยจัดลำดับเนื้อหาแบบสอบถามให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามในรูปแบบของการประเมินตนเองเกี่ยวกับระดับทักษะทางการเงิน การวัดข้อมูลเป็นแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มีทั้งหมด 18 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อย

ส่วนที่ 2.1 ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน มีทั้งหมด 7 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความรู้
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2.2 ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน มีทั้งหมด 8 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความถี่ในการปฏิบัติ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท
อันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของ
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของ
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของ
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของ
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของ
ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2.3 ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน มีทั้งหมด 3 ข้อ มีเกณฑ์
การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	ไม่เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท
อันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล เป็นคำถามในลักษณะการประเมินตนเองเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล และการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล มีทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อยดังนี้

ส่วนที่ 3.1 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล การวัดข้อมูลเป็นแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มีทั้งหมด 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับความตระหนัก
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ดังนั้นผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81- 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3.2 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล มีทั้งหมด 10 ข้อ ลักษณะของคำถามคือ มีให้เลือกหลายคำตอบ (Checklist Questions)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล มีคำถามทั้งหมด 3 ข้อ ประกอบด้วย รายได้จากทรัพย์สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน รายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการคำนวณอัตราส่วนความอยู่รอด และอัตราส่วนความมั่งคั่ง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามครบ 400 ชุด ตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล ความสมบูรณ์ของการตอบคำถามในแบบสอบถาม
2. การคำนวณอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งด้วยข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว
3. การลงรหัส นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วและผลของอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้มาลงรหัส สำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
4. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อเป็นการอธิบายให้ทราบถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) เพื่อทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 4 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.75 และเพศชายมีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 30.71 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.64

ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.25 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 และต่ำกว่าปริญญาตรี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะเฉลี่ย 2 คน ($\bar{X} = 1.84$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.68

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะทางการเงิน

ทักษะทางการเงินโดยรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน มีทักษะทางการเงินโดยรวมในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบมีทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน และความรู้ทางการเงินในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 3.98 และ 3.66 ตามลำดับ

ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงินโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ทางการเงินด้านค่านิยมเงินเฟ้อมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 รองลงมาคือ ความรู้ทางการเงินด้านความเสี่ยงและผลตอบแทน การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน มูลค่าของเงินตามกาลเวลา การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก และการคำนวณดอกเบี้ยสินเชื่อกู้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 3.78, 3.70, 3.66, 3.59, 3.57 และ 3.50 ตามลำดับ

ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ

4.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับปฏิบัติของพฤติกรรมทางการเงินด้านชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา และใช้เงินเท่าที่มีและไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้มากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และ 4.23 ตามลำดับ รองลงมาคือ พฤติกรรมทางการเงินด้านอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด ไตร่ตรองก่อนซื้อ เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจซื้อ ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ เลือกรีวิวการออมที่เหมาะสม และการตั้งเป้าหมายทางการเงิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16, 4.00, 3.98, 3.97, 3.90 และ 3.89 ตามลำดับ

ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินโดยรวมโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติทางการเงินด้านการวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตและไม่ได้มีชีวิตอยู่แค่วันนี้ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 รองลงมาคือ ทัศนคติทางการเงินด้านเก็บออมเงินเพื่ออนาคตมากกว่าใช้เงิน และมีเงินไม่ต้องรีบใช้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และ 3.84 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ตอนที่ 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลในระดับมากที่สุด 10 ด้าน โดยมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัยมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 รองลงมาคือ ด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ ด้านสุขภาพ ด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ด้านหนี้สิน ด้านความรับผิดชอบจากความผิดพลาดจากผู้อื่น ด้านทรัพย์สิน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการลงทุน และด้านอาชีพ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.93, 3.88, 3.83, 3.76, 3.73, 3.70, 3.67, 3.66 และ 3.64 ตามลำดับ

ตอนที่ 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพโดยการปรับพฤติกรรมเพื่อสร้างสุขภาพที่ดี จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 รองลงมา คือ ออกกำลังกายเป็นประจำ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ทำประกันสุขภาพ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 ออมเงินให้เพียงพอต่อการรักษาพยาบาลและการดำรงชีวิตประจำวัน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 พึ่งพาสวัสดิการสังคม จำนวน 56 คน คิด

เป็นร้อยละ 14.00 ฟังพาสวัสดิการนายจ้าง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ทำประกันสุขภาพ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 คือ จัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพโดยการเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยการตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 รองลงมา คือ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยง 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 ออกกำลังกายเป็นประจำ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ทำประกันชีวิต จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 สำรองทรัพย์สินหรือเงินออมที่มีมูลค่ามากพอต่อความต้องการจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 อื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 คือ การจัดการความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรโดยการเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ โดยการออมเงินและลงทุนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 76.30 รองลงมา คือ สร้างอาชีพเสริมจากงานอดิเรกหรือทักษะพิเศษ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 สำรองทรัพย์สินและเงินออมที่มีมูลค่ามากพอ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 ลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 ขยายเวลาเกษียณอายุ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ทำประกันสะสมทรัพย์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ฟังพาสวัสดิการสังคม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 ฟังพาสวัสดิการนายจ้าง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน โดยการหลีกเลี่ยงการก่อหนี้สิน จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 84.30 รองลงมาคือ สำรองเงินออมให้มากพอสำหรับใช้จ่ายล่วงหน้า 3 ถึง 6 เดือน จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 ทำประกันหนี้สิน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50

ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน โดยใช้ทรัพย์สินให้ตรงกับวัตถุประสงค์ จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาคือ การมีระบบหรือมาตรการป้องกัน และดูแลรักษาทรัพย์สินตามกำหนดระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ มีจำนวนเท่ากัน คือ 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 สรรองเงินออมให้เพียงพอสำหรับการซ่อมแซมหรือซื้อใหม่ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 พึ่งพาประกันคุณภาพจากผู้ผลิต จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ทำประกันทรัพย์สิน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย โดยการหลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยง จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.80 รองลงมา คือ การจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยเพิ่มความปลอดภัย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ทำประกันภัย จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์การลงทุนอย่างชัดเจน จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาคือ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละประเภท จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 กระจายการลงทุน จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ใช้เครื่องมือทางการเงินในการบริหารความเสี่ยง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ โดยการออมเงิน จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.80 รองลงมา คือ สร้างรายได้มากกว่า 1 แหล่ง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 สรรองเงินออมให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย 3 ถึง 6 เดือน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 เลือกกิจการที่ให้ความมั่นคง มีชื่อเสียง และมีผลการดำเนินงานที่ดี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ทำประกันภัยว่างงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 อื่น ๆ คือ หมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงด้านอาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ โดยการเพิ่มความรู้ 323 คน คิดเป็นร้อยละ 80.80 รองลงมาคือ สำรองเงินออมเพื่อฉุกเฉิน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 ทำประกันการรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น โดยการสำรองเงินออมสำหรับค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมา คือ เลือกทำสัญญากับผู้มีความน่าเชื่อถือและมีประสบการณ์ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 ทำประกัน จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วชาวมิลเลนเนียลมีอิสรภาพทางการเงิน เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งมีค่ามากกว่า 1 ค่าจากอัตราส่วนความอยู่รอดที่เท่ากับ 5.7114 หมายความว่า ชาวมิลเลนเนียลมีรายได้รวม 5.7114 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท เพราะฉะนั้นชาวมิลเลนเนียลมีเงินเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายทุก ๆ 1 บาทเท่ากับ 4.7114 บาท และคะแนนเฉลี่ยอัตราส่วนความมั่งคั่งที่เท่ากับ 3.1895 หมายความว่า ชาวมิลเลนเนียลมีรายได้จากทรัพย์สิน 3.1895 บาท สำหรับค่าใช้จ่าย 1 บาท เพราะฉะนั้นชาวมิลเลนเนียลมีรายได้จากทรัพย์สินเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายทุก ๆ 1 บาทเท่ากับ 2.1895 บาท และพบว่าค่าต่ำสุดของอัตราส่วนความอยู่รอดเท่ากับ 0.0125 และค่าต่ำสุดของอัตราส่วนความมั่งคั่งเท่ากับ 0.0000 ในขณะที่ค่าสูงสุดของอัตราส่วนความอยู่รอดเท่ากับ 68.2667 และค่าสูงสุดของอัตราส่วนความมั่งคั่งเท่ากับ 66.6667

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

$$Y_1 = -1.349 - 0.615x_1 + 0.254x_2^{***} - 0.216x_3 + 0.054x_4$$

$$F\text{-Statistic} = 4.201 \text{ Adjusted R-square} = 3.10$$

พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 1.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

$$Y_2 = -3.822 - 0.405x_1 + 0.261x_2^{***} - 0.361x_3 + 0.021x_4$$

$$F\text{-Statistic} = 5.035 \text{ Adjusted R-square} = 3.90$$

พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

พบว่า ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน (X_5) พฤติกรรมทางการเงิน (X_6) และทัศนคติทางการเงิน (X_7) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ทั้งในส่วนของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) และอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10

สมมติฐานที่ 3 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

พบว่า การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (X_8) ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ทั้งในส่วนของอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) และอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

$$Y_1 = -0.539 - 0.691x_1 + 0.261x_2^{***} - 0.277x_3 - 0.005x_4 + 0.492x_5 \\ - 2.109x_6^{**} + 1.05x_7 + 0.48x_8$$

$$F\text{-Statistic} = 2.722 \text{ Adjusted R-square} = 3.30$$

พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) และทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด (Y_1) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 4.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

$$Y_2 = -3.317 - 0.447x_1 + 0.268x_2^{***} - 0.478x_3 - 0.010x_4 + 0.768x_5 \\ - 1.70x_6^* + 0.845x_7 + 0.084x_8$$

$$F\text{-Statistic} = 3.147 \text{ Adjusted R-square} = 4.10$$

พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ (X_2) และทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน (X_6) มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Y_2) ของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.10 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์

1.1 เพศ จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจเกิดจากการที่ปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกันทางสังคม เพศชายและเพศหญิงจึงได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การเลี้ยงดู หรือการทำงาน ทำให้สภาพแวดล้อมมีความใกล้เคียงกัน ทำให้ไม่ว่าชาวมิลเลนเนียลจะเป็นเพศใด ก็ไม่ได้ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่อง แนวโน้มและพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่านักลงทุนที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการลงทุนไม่แตกต่างกันในด้านจำนวนครั้งที่ลงทุนโดยเฉลี่ย (ครั้ง/ปี) ด้านการลงทุนโดยเฉลี่ย (บาท/ครั้ง) และด้านระยะเวลาถือครองหลักทรัพย์เฉลี่ย (อิริวัฒน์ ไตสันกุล, 2556) ซึ่งการลงทุนสะท้อนต่ออิสรภาพทางการเงิน เพราะการลงทุนเป็นสิ่งที่ทำให้นักลงทุนมีรายได้จากทรัพย์สินที่เป็นองค์ประกอบของการคำนวณอิสรภาพทางการเงิน

1.2 อายุ จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ มีอิทธิพลในทางบวกต่ออิสรภาพทางการเงิน และจากค่าสัมประสิทธิ์ของ (X_2) ในสมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 4 พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความมั่งคั่ง มากกว่าอิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วเมื่อชาวมิลเลนเนียลมีอายุเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้นไปด้วย ทำให้มีเงินสำหรับการลงทุนเพิ่มเติม ประกอบกับประสบการณ์ที่ผ่านมา ส่งผลให้ชาวมิลเลนเนียลสามารถจัดการเงินของตนเองได้ดียิ่งขึ้น เช่น ความสามารถในการจัดสรรเงินลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่อง แนวโน้มและพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่านักลงทุนที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงทุนแตกต่างกันในด้านจำนวนครั้งที่ลงทุนโดยเฉลี่ย และด้านการลงทุนโดยเฉลี่ย (อิริวัฒน์ ไตสันกุล, 2556) และงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการลงทุนในกองทุนรวม ที่พบว่าชาวมิลเลนเนียลมีการเติบโตของจำนวนผู้ลงทุนทุกปี จากสัดส่วนร้อยละ 9 ในพ.ศ. 2556 สู่ร้อยละ 23 ในพ.ศ. 2562 นอกจากนี้ยังมีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นทุกปีอีกด้วย (อรุณย์ พริ้งเพริศ, 2563) ซึ่งอายุที่แตกต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมการลงทุนแตกต่างกัน การลงทุน

ที่เพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้อายุที่เพิ่มขึ้น บุคคลมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุด ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร อาจมีสาเหตุมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าสะดวกมากยิ่งขึ้น วุฒิการศึกษาอาจไม่ใช่สิ่งที่การันตีความรู้ของบุคคลนั้นได้เสมอไป ความขยันหมั่นเพียรในการหาความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่า เพราะฉะนั้นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ไม่ได้ส่งผลให้บุคคลเหล่านั้น มีอิสรภาพทางการเงินแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตไม่แตกต่างกัน ซึ่งพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการออม รูปแบบการออม จำนวนเงินที่ออมต่อครั้ง ความถี่ในการออมต่อปี ปริมาณการออมเฉลี่ยต่อปี และสถาบันการเงินที่ออม (ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์ และคนอื่น ๆ, 2561) สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการเงินที่ดี เช่น การมีมูลค่าการออม (ผลคูณของจำนวนเงินออมและความถี่ในการออมเงิน) มาก จะสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลสามารถจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายได้ดี ทำให้ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงิน เพราะรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นองค์ประกอบของการคำนวณอิสรภาพทางการเงิน

1.4 จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากไม่ว่าจะบุคคลจะมีจำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะแตกต่างกันหรือไม่ บุคคลล้วนมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการเงินที่ดี เพื่อให้รายได้จากการทำงานและรายได้จากทรัพย์สินเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมกับการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ พบว่าข้อมูลส่วนบุคคลด้านจำนวนบุตร และจำนวนบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบที่แตกต่างกันส่งผลต่อการบริหารการเงินไม่แตกต่างกัน (อนงนาฏ ศุภกิจฉาณิกกุล และ ประสพชัย พสุนนท์, 2559)

2. ทักษะทางการเงิน

2.1 ความรู้ทางการเงิน จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากถึงแม้ว่าบุคคลจะมีความรู้ทางการเงินมากน้อยเพียงใด แต่รายได้จากการทำงาน รายได้จากสินทรัพย์ และค่าใช้จ่ายที่เป็นองค์ประกอบของการคำนวณอิสรภาพทางการเงิน เป็นสิ่งที่บุคคลไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน อาทิ ค่าอาหารที่ผู้ตอบไม่สามารถกำหนดราคาวัตถุดิบหรือราคาอาหารได้เอง หรือ อัตราดอกเบี้ยซึ่งเป็นรายได้จากทรัพย์สินที่ผู้ตอบก็ไม่สามารถกำหนดได้เองเช่นกัน เพราะฉะนั้นความรู้ทางการเงินที่ชาวมิลเลนเนียลมี ได้แก่ มูลค่าของเงินตามกาลเวลา คำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น ความเข้าใจเงินเฟ้อ ความเข้าใจความเสี่ยงและผลตอบแทน และความเข้าใจการกระจายความเสี่ยง ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

2.2 พฤติกรรมทางการเงิน จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินในทิศทางตรงกันข้าม และพบว่าทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอด มากกว่าอิสรภาพทางการเงินอัตราส่วนความมั่งคั่ง โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ (X_6) ที่เท่ากับ -2.109 ในสมมติฐานที่ 4.1 และ -1.70 ในสมมติฐานที่ 4.2 ซึ่งความแตกต่างของการคำนวณอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง คือ รายได้จากการทำงาน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูง โดยเฉพาะรายได้จากการทำงาน จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า เนื่องจากผู้ที่มีรายได้จากการทำงานสูงอาจมีค่าใช้จ่ายทางสังคมที่สูงกว่า เช่น การซื้อเสื้อผ้าหรูหรา การรับประทานอาหารระดับภัตตาคารเป็นประจำ เพื่อความต้องการในการถูกเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมถึงเพื่อสร้างความสุขให้กับตนเอง ดังนั้นรายได้สูงขึ้นส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของประชาชนในกรุงเทพมหานคร และพบว่ารายได้มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่าย (ภัทรพร กิจชัยนุกูล, 2556) และผลจากการประเมินพฤติกรรมทางการเงินของตนเองของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ทำให้สังเกตได้ว่า ผู้ตอบอาจประเมินจากระดับความเข้าใจว่าพฤติกรรมแบบไหนดี ถูกต้องเหมาะสม แต่ไม่ได้ประเมินจากการปฏิบัติจริง เช่น ชาวมิลเลนเนียลประเมินว่าตนมีระดับปฏิบัติของชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา และใช้เงินเท่าที่มีและไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้ ในระดับมากที่สุด แต่ผล

สำรวจพบว่าประมาณร้อยละ 50 ของชาวมิลเลนเนียลไทยทั้งหมดมีภาระหนี้สินต่อคน 432,000 บาท ร้อยละ 20 ของชาวมิลเลนเนียลที่ภูมิลำเนาเกิดนี้คิดเป็นร้อยละ 7.1 ของสินเชื่อทั้งหมดที่มีการผิดนัดชำระ (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2559, อ้างถึงใน ลาวัณย์ วาวิชานนท์, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า ชาวมิลเลนเนียลส่วนใหญ่มั่นใจในการตัดสินใจทางการเงินของตนเองและเชื่อว่าสามารถจัดการเงินของตนเองได้ แต่พฤติกรรมทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลนั้นไม่สอดคล้องกับผลการประเมินทักษะทางการเงินของตนเอง (Scheresberg, 2015) จึงสามารถอนุมานได้ว่า ชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครมีความเข้าใจว่าพฤติกรรมทางการเงินแบบไหนถูกต้องเหมาะสม แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้

2.3 ทักษะทางการเงิน จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน ไม่มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ถึงแม้ว่าทัศนคติทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลจะอยู่ในระดับที่ดี แต่บางส่วนอาจไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันของชาวมิลเลนเนียลที่โอบล้อมไปด้วยทัศนคติที่ว่าของมันต้องมี (ศูนย์วิเคราะห์ธนาคารทหารไทย, 2562) ทำให้ถึงแม้ว่าชาวมิลเลนเนียลจะมีทัศนคติทางการเงินด้านการเก็บออมเงินเพื่ออนาคต และมีเงินไม่ต้องรีบใช้ ในระดับมาก และทัศนคติทางการเงินด้านวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตในระดับมากที่สุด แต่ก็เกิดช่องว่างของความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมตามสภาพสังคมในปัจจุบัน เพราะการซื้อขายสินค้าออนไลน์และกลยุทธ์ทางการตลาดในปัจจุบันกระตุ้นให้เกิดการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับอารมณ์มากกว่าเหตุผลในการซื้อ ทำให้ผู้ที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดีมีพฤติกรรมทางการเงินในทิศทางตรงกันข้าม อธิบายได้ตามทฤษฎี KAP gap หรือ สาเหตุของความไม่สอดคล้องกันระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมว่า บางครั้งแม้จะมีทัศนคติที่ถูกต้องแต่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ (Rogers, 1971, อ้างถึงใน ปัทมา ศิริวรรณ, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่พบว่าทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม หมายความว่า แม้จะมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการทางการเงิน แต่ไม่สามารถนำแนวทางมาปฏิบัติได้ (ศิริวรรณ ว่องวีระวุฒิ และ บุญทริก ศิริกิจจาขจร, 2553) เพราะฉะนั้นทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงินจึงไม่มีอิทธิพลต่ออัตรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

3. การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร พบว่า การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งถึงแม้ว่าการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวมของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครจะอยู่ในระดับมาก (ตาราง 19) แต่การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการจัดการความเสี่ยงในแต่ละด้าน มีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของวิธีการจัดการความเสี่ยงของแต่ละบุคคล เช่น ชาวมิลเลนเนียลร้อยละ 50.20 จัดการความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยการตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง หรือชาวมิลเลนเนียลร้อยละ 48.80 ที่มีจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่เสี่ยงแทน ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่ายหรือมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า จะเห็นได้ว่าทั้งสองวิธีมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน แต่เป็นการจัดการความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรเหมือนกัน ซึ่งการจัดการความเสี่ยงดังกล่าว เป็นการแสดงถึงระดับการตระหนักความเสี่ยงเนื่องจากพฤติกรรมเป็นผลมาจากความตระหนัก (วาสนา อุทัยแสง, 2559) เพราะฉะนั้นบุคคลที่มีการตระหนักความเสี่ยงเท่ากัน อาจมีค่าใช้จ่ายในการจัดการความเสี่ยงแตกต่างกัน ทำให้อิสรภาพทางการเงินไม่เท่ากัน การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลจึงไม่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า อายุ มีอิทธิพลในทางบวกต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล และพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลในทิศทางตรงกันข้ามกับอิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล เนื่องจากเมื่อชาวมิลเลนเนียลมีรายได้เพิ่มขึ้นก็มีพฤติกรรมการใช้จ่ายสูงขึ้นไปด้วย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควรวางแผนเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงินหรือวินัยทางการเงินให้กับชาวมิลเลนเนียลให้เร็ว ตั้งแต่อายุน้อย เพราะจากอายุมีอิทธิพลในทางบวกต่ออิสรภาพทางการเงิน ดังนั้น การวางแผนเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงินหรือวินัยทางการเงินให้กับชาวมิลเลนเนียลตั้งแต่อายุน้อยจะช่วยให้ชาวมิลเลนเนียลมีอิสรภาพทางการเงินได้เร็วขึ้น

2. เนื่องจากชาวมิลเลนเนียลมีความเข้าใจว่าพฤติกรรมทางการเงินแบบไหนเป็นทิศทางที่ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าชาวมิลเลนเนียลเข้าใจในสิ่งที่หน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชนสื่อสารเป็น

อย่างดี แต่ชาวมิลเลนเนียลบางส่วนไม่สามารถปฏิบัติได้จริง เพราะฉะนั้นเพื่อปลูกฝังวินัยทางการเงินที่ดี ควรเริ่มจากสถาบันการศึกษา ควรปลูกฝังความมีวินัยทางการเงินตั้งแต่อายุยังน้อย เพื่อให้นักเรียนสามารถซึมซับ และสามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ โดยการนำมาปรับให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา เช่น การวางแผนทางการเงิน โดยให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายที่สามารถปฏิบัติได้จริง และมีการติดตามพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด เช่น การบันทึกรายรับรายจ่ายเป็นประจำทุกวัน รวมถึงสอนให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานะทางการเงินของตนเองได้ และแนะนำแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้นักเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยหลักสูตรดังกล่าวควรเป็นหลักสูตรระยะยาว หรือมีการแต่งตั้งธนาคารของโรงเรียน โดยให้นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการฝากเงินและผลตอบแทนที่จะได้รับ หรือมีการนำโปรแกรมจำลองการลงทุนให้นักเรียนได้ทดลองลงทุน และปลูกฝังจนเป็นวินัยในที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หากใช้ทักษะทางการเงินเป็นตัวแปรอิสระ ควรวัดระดับทักษะทางการเงินด้วยคำถามเชิงทฤษฎี และให้คะแนนหากผู้ตอบตอบถูกหรือไม่ให้คะแนนเมื่อผู้ตอบตอบผิด มากกว่าการประเมินตนเอง เพื่อให้ได้ระดับทักษะทางการเงินตามความจริง
2. ตัวแปรตาม ควรใช้เกณฑ์อื่นเป็นสิ่งคำนวณอิสรภาพทางการเงิน หรือมีตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เพราะอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง ใช้เพียง รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากการทำงาน และค่าใช้จ่ายมาคำนวณเท่านั้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นปัจจัยภายนอกที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด

บรรณานุกรม

- Bauer, D., Collins, D., และ Richardson, K. (2017). Attitudes about Financial Wealth: Generational Comparison of Gen-Xers vs. Millennials. *Journal of Business & Economic Policy*, 4(2), 30-35. Retrieved from https://jbepnet.com/journals/Vol_4_No_2_June_2017/4.pdf
- Calcagna, R., และ Monticone, C. (2013). *Financial Literacy and the Demand for Financial Advice*. Retrieved from <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=634087103098023023097091123031118070055022030067038035066069069118002110076073121073107013020035005031116085115025100006003117017036066065011123118081073009005113067053049066071007088031090103065127107073022099117023097093105089080023011028103074070118&EXT=pdf>
- Cole, S., Sampson, T., และ Zia, B. (2011). Prices or Knowledge? What Drives Demand for Financial Services in Emerging Markets? *The Journal of Finance*, 66(10), 1962-1964. Retrieved from <https://personal.lse.ac.uk/sampsont/PricesKnowledge.pdf>
- Debbich, M. (2015). *WHY FINANCE ADVICE CANNOT SUBSTITUTE FOR FINANCIAL LITERACY?* (534). Retrieved from <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=794089007091010082124096026004099077042014005059003070089124112007022028099100087097107039057104056039007123122008107068065004025010090051067088126016102073115021003014033047122088070016001004094001004091074116079071095080070109020016029098010030098009&EXT=pdf>
- G.Pol, L., และ Thomas, R. K. (2006). *The Demography of Health and Healthcare* (n. ed.). New York: Kluwer Academic Publishers.
- Grohmann, A., Kowenberg, R., และ Menkhoff, L. (2014). *Financial Literacy and Its Consequences in Emerging Middle Class* (1943). Retrieved from https://www.ifw-kiel.de/fileadmin/Dateiverwaltung/IfW-Publications/Lukas_Menkhoff/financial-literacy-and-its-consequences-in-the-emerging-middle-class/KWP_1943.pdf

- Gustman, A. L., Steinmeier, T. L., และ Tabatabai, N. (2010). *FINANCIAL KNOWLEDGE AND FINANCIAL LITERACY AT THE HOUSEHOLD LEVEL* (16500). Retrieved from https://www.nber.org/system/files/working_papers/w16500/w16500.pdf
- Hong, E. S. (2005). A Study on the Money Attitudes and the Spending Behaviors by Middle, High, College Students. *Journal of Korean Home Management Association*, 23(77), 103-122. Retrieved from <https://www.koreascience.or.kr/article/JAKO200507521916157.pdf>
- Huston, S. J. (2010). Measuring FinanceLiteray. *The Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 296-316. Retrieved from <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1745-6606.2010.01170.x>
- International Network on Financial Education. (2011). Measuring Financial Literacy: Questionnaire and Guidance Notes for Conducting an Internationally Comparable Survey of Financial Literacy. Retrieved from <https://www.oecd.org/finance/financial-education/49319977.pdf>
- Kiliyanni, A. L., และ Sivaraman, S. (2016). The perception-reality gap in financial literacy: Evidence from the most literate state in India. *International Review of Economics Education*, 23, 47-64.
- Lusardi, A., และ Mitchell, O. S. (2006). *Financial Literacy And Planning: Implications For Retirement Wellbeing*. Retrieved from <https://www.dartmouth.edu/~alusardi/Papers/FinancialLiteracy.pdf>
- Mahdza, N. S., และ Tabiani, S. (2013). The Impact of Financial Literacy on Individual Saving: An Exploratory Study in the Malaysian Context. *Transformations in Business and Economics*, 12(1), 41-55.
- Melvin L DeFleur, และ Ball-Rokeach, S. J. (1996). *Theories of mass communication* (5th ed.). New York: Enskede : TPB.
- Sabatier, G. (2019). Financial Freedom : A Proven Path to All the Money You Will Ever Need. Retrieved from <https://www.amazon.com/Financial-Freedom-Proven-Path-Money/dp/0525540881>

Scheresberg, C. d. B. (2015). Gen Y Personal Finances: A Crisis of Confidence and Capability. Retrieved from [https://gflec.org/wp-](https://gflec.org/wp-content/uploads/2015/01/a738b9_b453bb8368e248f1bc546bb257ad0d2e.pdf)

[content/uploads/2015/01/a738b9_b453bb8368e248f1bc546bb257ad0d2e.pdf](https://gflec.org/wp-content/uploads/2015/01/a738b9_b453bb8368e248f1bc546bb257ad0d2e.pdf)

Scheresberg, C. d. B., และ Lusardi, A. (2015). *Gen Y Personal Finances: Global Financial Literacy Excellence Center*. Retrieved from [https://gflec.org/wp-](https://gflec.org/wp-content/uploads/2015/01/a738b9_b453bb8368e248f1bc546bb257ad0d2e.pdf?x93521)

[content/uploads/2015/01/a738b9_b453bb8368e248f1bc546bb257ad0d2e.pdf?x93521](https://gflec.org/wp-content/uploads/2015/01/a738b9_b453bb8368e248f1bc546bb257ad0d2e.pdf?x93521)

TIMAEUS, I. M. (2018). Demography. Retrieved from

<http://www.medicine.mcgill.ca/epidemiology/hanley/c609/Material/DemographyEoB.pdf>

Yamane, T. (1967). *Statistic An Introduction Analysis* (2nd ed.). New York: Harper&Row.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกริดา โคตาซารี. (2555). ปัจจัยนำของการรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจนเนอเรชั่นวาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/44807/1/querida_kh.pdf

ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์, ธนสุวิทย์ ทับทิมราษฎร์, และ สุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 14(2), 313-329. สืบค้นจาก

<http://graduate.dusit.ac.th/journal/index.php/sdujournal/article/view/105>

ฐานะวัฒนา สุขวงศ์. (ม.ป.ป.). การคำนึงถึงปัจเจกบุคคลของผู้ผู้นำ. สืบค้นจาก

<https://www.kst.go.th/uploads/files/KcTEs1430198957.pdf?v=1001>

दनัยกฤต อินทุฤทธิ์, สุรัชย์ กังวล, เกศสุดา สิทธิสันติกุล, และ กันตพร ช่างซิด. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์. วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน, 10(4), 38-46. สืบค้นจาก

<http://www.journal.nu.ac.th/JCDR/article/view/1739/1200>

ดลินา อมรเหมานนท์, และ แสงอรุณ อิศระมาลัย. (2562). ทักษะความรู้ทางการเงินคืออะไร เหตุใดจึงสำคัญ. วารสารบริหารธุรกิจ นิด้า, (25). สืบค้นจาก

<http://mba.nida.ac.th/th/books/read/f8c6f3e0-0ff0-11ea-942a-cb2d9ffaa9d2>

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). การวางแผนการเงินคืออะไร. สืบค้นจาก

https://www.set.or.th/education/th/start/start_start.pdf

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน, และ สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน. (2552). หลักสูตรวางแผนการเงิน : ชุดวิชาที่ 3 การวางแผนการประกันภัย. กรุงเทพฯ: ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ไทยสมุทรประกันชีวิต. (2559). Generation Z ผู้บริโภคยุคใหม่ กับ พฤติกรรมการใช้เงิน. สืบค้นจาก

<https://www.oceanlifeonline.com/kb/4>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2559. สืบค้น

จาก <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents/ThaiFLsurvey59.pdf>

นรินทร์ เอกวงศวิริยะ. (2563). ส่องอัตราส่วนสู่สุขภาพทางการเงิน. สร้างมาตรฐานการวางแผนการเงินที่เป็นเลิศ. สืบค้นจาก

<http://www.tfpa.or.th/datasource.php?topic=document&sub=article&tab=personal&pageNumber=2&id=650>

เนษพร นาคสีเหลือง. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี). สืบค้นจาก

<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2567/1/146607.pdf>

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ปริญญาชัย จุลธีระ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (Master's thesis)).

ปัทมา ศิริวรรณ. (2559). ความรู้ ทศนคติ การรับรู้ และการใช้ยาสมุนไพร ของผู้ให้บริการและ

ผู้รับบริการในโรงพยาบาลแม่ท่า อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี). สืบค้นจาก

http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5817035073_6137_4382.pdf

พร บุญมี, สุทธิณี มหามิตร, และ ทิตติยา กาวิละ. (2561, กรกฎาคม-กันยายน). ความรู้ การรับรู้และความตระหนักต่อการจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้ป่วยในนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. วารสารพยาบาลและการศึกษา, 11(3), 112-124. สืบค้นจาก [https://he01.tci-](https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JNAE/article/download/152674/111366/)

[thaijo.org/index.php/JNAE/article/download/152674/111366/](https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JNAE/article/download/152674/111366/)

พิราภรณ์ วิฑูรต์. (2562). ของมันต้องมีหรือของมันต้องใช่ ชวนเข้าใจภาระทางการเงินที่คน Gen Y ต้องแบกรับ. สืบค้นจาก <https://thematter.co/social/gen-y-money-case/93674>

ภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของประชาชนในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (Master's thesis), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2556/b180714.pdf>

มันนี่ บัฟฟาโล่. (2560). อีสรภาพทางการเงินของเรามีมูลค่าเท่าไร. สืบค้นจาก

<https://www.moneybuffalo.in.th/saving-tips/อีสรภาพทางการเงิน>

มันนี่ฮับ. (2559). เรามีทั้งหมดกี่ Gen แต่ละ Gen คือยุคไหน. สืบค้นจาก

<https://moneyhub.in.th/article/generation-people/>

ลาวัญญ์ วาริชนันท์. (2563). เมื่อ Gen Y ไม่เป็นหนี้ ประเทศนี้จะเป็นอย่างไร. สืบค้นจาก

<http://www.tfpa.or.th/datasource.php?topic=document&sub=article&tab=personal&month=8&year=2563&pageNumber=1&id=638>

วาสนา ชุติยแสง. (2559). การตระหนักรู้การบริหารความเสี่ยงและการนำการบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สืบค้นจาก

http://www.plan.msu.ac.th/system/research/fileupload/fulltext_file/201608171e3whm7.pdf

ศศิมา ตุ่มนิลกาล. (2560). การนำเสนออัตลักษณ์บนเครือข่ายสังคมออนไลน์อินสตาแกรมของเจนเอเรชั่น: กรณีศึกษาความแตกต่างระหว่างเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ เจนเอเรชั่นวาย และเจนเอเรชั่นแซด. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3712/1/sasima_tumn.pdf

ศิริวรรณ ว่องวีรุฒิ, และ บุญทริก ศิริกิจจาจร. (2553). ทักษะคิดและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วารสาร

BU Academic Review, 9(2), 55-63. สืบค้นจาก

https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/may_july2010/pdf/page55.pdf

ศิริวัช กรุณาเพ็ญ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). สืบค้นจาก

http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5902030062_8030_6608.pdf

ศูนย์วิเคราะห์ธนาคารทหารไทย. (2562). TMB Analytics เผยบทวิเคราะห์พฤติกรรมการเงิน GEN Y. สืบค้นจาก <https://www.tmbbank.com/newsroom/news/analytics/view/financial-behavior-GEN-Y.html>

สรา ชื่นโชคสันต์, ภาวนิสร ชั่ววัลลี, และ วิริยะ ดำรงศิริ. (2562). 8 ข้อเท็จจริง ปัญหาการเงินของครัวเรือนไทย. สืบค้นจาก

https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_30Oct2019.aspx

สฤณี อาชวานันทกุล. (2560). ความรู้เรื่องทางการเงิน (Financial Literacy)(1): หลักสากลและวิธีวัด. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/510818>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามอายุ เพศ และจังหวัด พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก

http://statbbi.nso.go.th/staticreport/Page/sector/TH/report/sector_01_11101_TH_xlsx

สุขใจ น้ำผุด, อนุชนาฏ เจริญจิตรกรรม, และ สมนึก วิวัฒน์. (2557). กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อิริวัฒน์ ไตรสันกุล. (2556). แนวโน้มและพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ, 4(2). สืบค้นจาก

<http://ejournals.swu.ac.th/index.php/MBASBJ/article/view/3789>

อนงนาฏ ศุภกิจวณิชกุล, และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมกับการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(2), 375-389. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/66918/54650>

อรัญย์ พริ้งเพิศ. (2563). ก.ล.ต. ใช้ Big Data เจาะพฤติกรรมการลงทุนในกองทุนรวมต่อยอด
พัฒนาตลาดทุนไทย. สืบค้นจาก

https://www.sec.or.th/TH/Template3/Articles/2563/250963_2.pdf

อัชญิยา ปราบอริพ่าย. (2547). สถิติกับคอมพิวเตอร์สำหรับวิทยาศาสตร์. [เอกสารประกอบการ
สอน]. สืบค้นจาก <https://pirun.ku.ac.th/~faasatp/734422/data/chapter10.pdf>

อุทัยวรรณ จรุงวิภู. (ม.ป.ป.). การบริหารความเสี่ยงสำหรับบุคคล. สืบค้นจาก

<http://www.oic.or.th/sites/default/files/content/85938/bth6.pdf>

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียล ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ค้นคว้า รวบรวมคำตอบ และวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ทักษะทางการเงิน

ส่วนที่ 3 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ส่วนที่ 4 อิสรภาพทางการเงิน

การตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้จะเป็นผลประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยข้อมูลทั้งหมดของท่านจะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาเท่านั้น และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนให้การสนับสนุนงานวิจัย และสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวพิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน
นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสอบถามเบื้องต้น (Pre-screening Questions)

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [ ] ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน และตอบคำถามลงในช่องว่าง

1. อายุของท่านอยู่ในช่วงใด

[ ] มากกว่าหรือเท่ากับ 41 ปี

[ ] ระหว่าง 21 ถึง 40 ปี

[ ] น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี

2. ท่านมีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือไม่

[ ] มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

[ ] ไม่มีภูมิลำเนาหรือไม่ได้อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ หากท่านมีอายุระหว่าง 21 ถึง 40 ปี และ มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
กรุณาทำแบบสอบถามส่วนที่ 1 ถึงส่วนที่ 4

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [ ] ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน และตอบคำถามลงในช่องว่าง

1. เพศ

[   ] เพศชาย

[   ] เพศหญิง

2. อายุ _____ ปี (กรณารับเป็นตัวเลข)

3. ระดับการศึกษาสูงสุด (ที่สำเร็จตามหลักสูตรแล้ว)

[   ] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[   ] ปริญญาตรี

[   ] สูงกว่าปริญญาตรี

4. จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ _____ คน (กรณารับเป็นตัวเลข หากไม่มีให้ใส่ 0)

หมายเหตุ ผู้ที่อยู่ในอุปการะ หมายถึง ผู้ที่ท่านต้องดูแลภาระค่าใช้จ่ายของบุคคลนั้นทั้งหมด เช่น พ่อ แม่ ลูก หลาน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ทักษะทางการเงิน

ส่วนที่ 2.1 ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความรู้ของท่านมากที่สุด

ทักษะทางการเงิน	ระดับความรู้				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความรู้ทางการเงิน					
1. มูลค่าของเงินตามกาล-เวลา					
2. การคำนวณดอกเบี้ยสินเชื่อ					
3. การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก					
4. การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น					
5. ความหมายของเงินเฟ้อ					
6. ความเสี่ยงและผลตอบแทน					
7. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน					

ส่วนที่ 2.2 ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด

ทักษะทางการเงิน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
พฤติกรรมทางการเงิน					
1. ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้					
2. เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม					
3. ไตร่ตรองก่อนซื้อ					
4. ชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา					
5. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด					
6. ตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว					
7. เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจซื้อ					
8. ใช้เงินเท่าที่มี และไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้					

ส่วนที่ 2.3 ทักษะทางการเงินด้านทัศนคติทางการเงิน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ทักษะทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปาน กลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ทัศนคติทางการเงิน					
1. ท่านชอบเก็บออมเงิน เพื่ออนาคตมากกว่าใช้เงิน					
2. ท่านวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตและไม่ได้มี ชีวิตอยู่แค่วันนี้					
3. มีเงินไม่ต้องรีบใช้					

ส่วนที่ 3 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ส่วนที่ 3.1 การประเมินระดับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลของตนเอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความตระหนักของท่านมากที่สุด

การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล	ระดับความตระหนัก				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ความเสี่ยงด้านสุขภาพ เช่น การมีโรคภัยไข้เจ็บ					
2. ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร					
3. ความเสี่ยงภัยจากการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ					
4. ความเสี่ยงด้านหนี้สิน เช่น ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด					
5. ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน เช่น ทรัพย์สินสูญหาย					
6. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น การประสบอุบัติเหตุ					

การตระหนักถึงความ เสี่ยงส่วนบุคคล (ต่อ)	ระดับความตระหนัก				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7. ความเสี่ยงด้านการ ลงทุนที่จะไม่ได้รับ ผลตอบแทนตามที่ คาดหวัง					
8. ความเสี่ยงด้านอาชีพ เช่น การถูกเลิกจ้าง หรือ ถูกพักงาน					
9. ความเสี่ยงภัยตามความ รับผิดชอบของตนเองที่กระทบ ต่อผู้อื่น เช่น เราขับรถยนต์ ผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นต้อง เสียหาย					
10. ความเสี่ยงภัยจาก ความผิดพลาดจากผู้อื่น เช่น ผู้อื่นขับรถยนต์เรา ทำ ให้เกิดความเสียหายและ ค่าใช้จ่าย					

ส่วนที่ 3.2 การจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคล

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับวิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลของท่านในแต่ละด้าน โดยตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

1. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ

- ☐ ออกกำลังกายเป็นประจำ
- ☐ ปรับพฤติกรรมเพื่อสร้างสุขภาพที่ดี เช่น พักผ่อนให้เพียงพอ
- ☐ ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ
- ☐ ออมเงินให้เพียงพอต่อการรักษาพยาบาลและการดำรงชีพประจำวัน
- ☐ ทำประกันสุขภาพ
- ☐ ทำประกันทุพพลภาพ
- ☐ พึ่งพาสวัสดิการจากนายจ้าง
- ☐ พึ่งพาสวัสดิการสังคม
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านสุขภาพ

2. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

- ☐ ออกกำลังกายเป็นประจำ
- ☐ ตรวจสุขภาพสม่ำเสมอ
- ☐ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่เสี่ยง
- ☐ สำรองทรัพย์สินหรือเงินออมที่มีมูลค่ามากพอต่อความต้องการของครอบครัว
- ☐ ทำประกันชีวิต
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

3. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ

- ☐ [ ] ออมเงินและลงทุนสม่ำเสมอ
- ☐ [ ] สร้างอาชีพเสริมจากงานอดิเรกหรือทักษะพิเศษ
- ☐ [ ] ขยายเวลาเกษียณอายุ
- ☐ [ ] สักรองทรัพย์สินและเงินออมที่มีมูลค่ามากพอ
- ☐ [ ] ลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุนบำเหน็จบำนาญ
- ☐ [ ] ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ
- ☐ [ ] ทำประกันสะสมทรัพย์
- ☐ [ ] พึ่งพาสวัสดิการจากนายจ้าง
- ☐ [ ] พึ่งพาสวัสดิการสังคม เช่น ประกันสังคม สิทธิประโยชน์ชราภาพ เป็นต้น
- ☐ [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ [ ] ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ

4. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านหนี้สิน

- ☐ [ ] หลีกเลี่ยงการก่อหนี้สิน
- ☐ [ ] สักรองเงินออมให้มากพอ สำหรับจ่ายหนี้ล่วงหน้า 3-6 เดือน
- ☐ [ ] ทำประกันหนี้สิน เช่น ประกันชีวิตผู้กู้ยืม ประกันสินเชื่อบัตรเครดิต
- ☐ [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ [ ] ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการก่อหนี้สิน

5. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน

- ☐ [ ] มีระบบหรือมาตรการป้องกัน
- ☐ [ ] ดูแลรักษาตามกำหนดระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ
- ☐ [ ] ใช้ทรัพย์สินให้ตรงวัตถุประสงค์
- ☐ [ ] สักรองเงินออมให้เพียงพอสำหรับการซ่อมแซมหรือซื้อใหม่
- ☐ [ ] พึ่งพาประกันคุณภาพจากผู้ผลิต
- ☐ [ ] ทำประกันทรัพย์สิน
- ☐ [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ [ ] ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านทรัพย์สิน

6. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย

- ☐ หาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยเพิ่มความปลอดภัย
- ☐ หลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยง
- ☐ ทำประกันภัย เช่น ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล ประกันอุบัติเหตุเดินทาง
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความปลอดภัย

7. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน

- ☐ กำหนดวัตถุประสงค์ของการลงทุนอย่างชัดเจน
- ☐ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละประเภท
- ☐ กระจายการลงทุน
- ☐ ใช้เครื่องมือทางการเงินในการบริหารความเสี่ยง เช่น สัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านการลงทุน

8. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ (ความเสี่ยงจากการว่างงาน)

- ☐ ออมเงิน
- ☐ สร้างรายได้มากกว่า 1 แหล่ง
- ☐ สำรองเงินออมให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย 3-6 เดือน
- ☐ พึ่งพาประกันสังคม
- ☐ เลือกกิจการที่ให้ความมั่นคง มีชื่อเสียงและผลการดำเนินงานที่ดี
- ☐ ทำประกันภัยว่างงาน
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านอาชีพ

9. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

- ☐ [ ] เพิ่มความระมัดระวัง
- ☐ [ ] สำรองเงินออมเพื่อฉุกเฉิน
- ☐ [ ] ทำประกันการรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก เช่น ประกันภัยรถยนต์ประเภท 3
- ☐ [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ [ ] ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

10. วิธีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น

- ☐ [ ] เลือกทำสัญญากับผู้มีความน่าเชื่อถือและประสบการณ์
- ☐ [ ] สำรองเงินสำหรับค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน
- ☐ [ ] ทำประกัน
- ☐ [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ [ ] ไม่มีการจัดการความเสี่ยงส่วนบุคคลด้านความผิดพลาดจากผู้อื่น

ส่วนที่ 4 อีสรภาพทางการเงิน

คำชี้แจง ระบุตัวเลขที่ตรงกับรายได้หรือค่าใช้จ่ายของท่านที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. รายได้จากทรัพย์สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน (ใส่ 0 หากไม่มีรายได้จากทรัพย์สิน)

_____ บาท/เดือน

หมายเหตุ รายได้จากทรัพย์สิน เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล กำไรจากการลงทุน ค่าเช่า กำไรจากทรัพย์สินที่เพิ่มค่า ค่าลิขสิทธิ์ รายได้จากการลงทุนในกิจการของตนเอง/ กิจการในครอบครัว รายได้จากการลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น รายได้จากทรัพย์สินอื่น ๆ เป็นต้น

2. รายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ยต่อเดือนของท่าน

_____ บาท/เดือน

3. ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของท่านและผู้ที่อยู่ในอุปการะ

_____ บาท/เดือน

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายชื่อ	ตำแหน่งสังกัด
1. รองศาสตราจารย์สุพาดา สิริกุตตา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจเพื่อสังคม คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.จรินทร์ จารุเสน	รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการและ พัฒนาคุณภาพ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน
วัน เดือน ปี เกิด	24 มีนาคม 2541
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2562 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2563 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

